

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

I РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 114

София, сбота, 9 юлий

1932 г.

118. заседание

Четвъртъкъ, 23 юний 1932 г.

(Открито от председателя А. Малиновъ въ 16 ч. 45 м.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Отпуски, разрешени на народни представители . . .	2685	2) за измѣнение т. т. 11 и 13 на чл. чл. 88 и 67 отъ законитѣ за градскитѣ и селскитѣ общини. (Второ четене)	2690
Питания:		3) за отстъпване даромъ на Ортакойската градска община държавна сграда въ гр. Ортакой, бившо притежание на емигранта-грѣкъ Василики К. Дурали. (Второ четене)	2692
1) отъ народния представител А. Бояджиевъ къмъ министра на търговията, промишлеността и труда относно лошото положение на работницитѣ и работничкитѣ отъ тухларскитѣ фабрики при с. Долни-Богровъ. (Съобщение)	2686	4) за пенсиитѣ за изслужено време. (Второ четене — докладване и разискване)	2692
2) отъ сѣщия къмъ министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве относно свалянето му отъ влака на 18 юний н. г. отъ стражари и детективи, пътувайки за Варна. (Съобщение)	2686	5) за бюджета на разнитѣ фондове за 1932/1933 финансова година. (Второ четене)	2723
3) отъ народнитѣ представители А. Бояджиевъ и К. Русиновъ къмъ министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве относно правенитѣ удържки отъ работницитѣ отъ Софийската общинска работилница за постройка на клубъ на Националлибералната партия. (Съобщение)	2686	6) за допълнение закона за санитарно-ветеринарната служба. (Първо и второ четене)	2731, 2731
Бюджетопроекти:		Бюджетопроектъ за приходитѣ и разходитѣ на разнитѣ фондове за 1932/1933 финансова година. (Докладване и приемане)	2709
1) за измѣнение и допълнение закона за облекчение работата на Върховния касационенъ сѣдъ. (Второ четене)	2686	Дневенъ редъ за следващото заседание	2731

Председателъ: Присѣствуватъ нужното, споредъ правилника, число народни представители. Обявявамъ за сѣданието за открито.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитѣ г. г. народни представители: Бончевъ Тодоръ, Бояджиевъ Стефанъ, Влаховъ Димитъръ, Георгиевъ Павелъ, Деневъ Андрей, Дичевъ Петко, Дойчиновъ Стефанъ, Докумовъ Борисъ, Думановъ д-ръ Никола, Желябовъ Жеко, Илиевъ Илия, Илиевъ Стойко, Йотовъ Никола, Костовъ Георги, Куцаровъ Тодоръ, Кънчевъ Теодоси, Кършовски Крумъ, х. Лековъ х. Андрей, Лоловъ Сава, Лунговъ Николай, Мариновъ Василь, Мечкарски Тончо, Напеговъ Петко, Неновъ Атанасъ, Николаевъ Александъръ, Николовъ Лазаръ, Орозовъ Александъръ, Петровъ Никола, Пждаревъ Никола, Радевъ Георги, Ризовъ Стойне, Славовъ Кирилъ, Стояновъ Георги, Томчевъ Ангелъ, Фенерковъ Петъръ и Христовъ Трайко)

Съобщавамъ на Събранието, че бюротъ е разрешило отпускъ на следнитѣ народни представители:

На г. Тодоръ Куцаровъ — 3 дни;
 На г. Владимиръ Молловъ — 2 дена;
 На г. Иванъ Лъкарски — 1 день;
 На г. Александъръ Христовъ — 1 день;
 На г. Генко Митовъ — 1 день;

На г. Димитъръ Влаховъ — 8 дни;
 На г. Стойко Илиевъ — 2 дена;
 На г. Георги Стояновъ Василевъ — 2 дена;
 На г. Борисъ Богоевъ — 2 дена;
 На г. Василь Гуревъ — 2 дена и
 На г. Стефанъ Петковъ — 2 дена.

Нѣкои народни представители молятъ да имъ се разреши отпускъ, но понеже сѣ се ползували досега съ повече отъ 20 дни, следва Събранието да имъ разреши.

Народниятъ представител г. Трайко Христовъ, който се е ползувалъ досега съ 59 дни отпускъ, моли да му се разреши допълнителенъ 3-дневенъ отпускъ. Който приема да му се разреши исканиятъ допълнителенъ отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представител г. Андрей Пеневъ, който се е ползувалъ досега съ 48 дни отпускъ, моли да му се разреши допълнителенъ 3-дневенъ отпускъ. Който приема да му се разреши исканиятъ допълнителенъ отпускъ, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представител г. Господинъ Лоловъ, който се е ползувалъ досега съ 42 дни отпускъ, моли да му се разреши допълнителенъ 2-дневенъ отпускъ. Който приема да му се разреши исканиятъ допълнителенъ от-

пускът, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Народният представител г. Тончо Мечкарски, който се е ползвал досега с 25 дни отпуск, моли да му се разреши допълнителен 3-дневен отпуск. Който приема да му се разреши исканият допълнителен отпуск, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Народният представител г. Георги Йонетов, който се е ползвал досега с 26 дни отпуск, моли да му се разреши допълнителен 2-дневен отпуск. Който приема да му се разреши исканият допълнителен отпуск, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Народният представител г. Стефан Дойчинов, който се е ползвал досега с 40 дни отпуск, моли да му се разреши допълнителен 20-дневен отпуск, по болест. Представа и медицинско свидетелство. Който приема да му се разреши исканият допълнителен отпуск, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавам на Събранието, че е постъпило питане от народния представител г. Асен Бояджиев към министра на търговията, промишлеността и труда. Питането се отнася до лошото положение на работниците и работничките от тухларските фабрики при с. Долни-Богров. Запитвачът пита г. министра известно ли му е всичко това и смъта ли да вземе мерки за приложението на трудовите закони и за премахването на това робско положение, въ което се намират тези работници.

Постъпило е питане от същия народен представител г. Асен Бояджиев към г. министра на вътрешните работи и народното здраве, въ което констатира, че на 18 т. м. пътувайки за Варна, за да присъства на окръжната конференция на независимите работнически професионални съюзи, е бил свален от влака на гара Каспичан от няколко души стражари и детективи, че тоя случай не е пръв, че той и негови другари преди общинските избори в Бургаз сж били върнати от гара Ямбол, че по време на орховския избор сжщо били върнати повече от 15 души негови другари депутати. Запитвачът пита г. министра: „Докога ще продължава тая система на цинично погазване депутатския имунитет на работническите народни представители?“

Постъпило е сжщо питане от народните представители г. г. Асен Бояджиев и Костантин Русинов към г. министра на вътрешните работи и народното здраве, въ което констатира, че на всички работници, на брой около 200 души, въ Софийската общинска работилница се правят ежесечно удържки от 10 до 300 л. за нѣкакви дѣлове за построяката на клуб на Националистическата партия. Казаните народни представители питат г. министра: „Като изнасяме горното, ние питаме, известен ли Ви е горният факт и какво мислите да направите за защита на работниците от подобни ограбвания?“

Всички тия питання ще бъдат съобщени на съответните г. г. министри, за да дадат надлежния отговор.

Пристъпваме към точка първа от дневния ред — второ четене законопроекта за изменение т. т. 11 и 13 на чл. чл. 88 и 67 от законите за градските и селските общини.

Понеже г. министърът на вътрешните работи и народното здраве отсъствува, ще изоставим разглеждането на тази точка и ще пристъпим към точка втора от дневния ред — второ четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за облекчение работата на Върховния касационен съд.

Моля г. докладчика да заеме мястото си.

Докладчик С. Йовев (д): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за изменение и допълнение на закона за облекчение работата на Върховния касационен съд.

Председателът: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик С. Йовев (д): (Чете)

„Глава I.

*) За текста на законопроекта, приет на първа четене, вж. прил. Т. I, № 77.

Чл. 1. — Въ чл. 8, § 9, се прибавя нов § 9-а. Ал. 2 на чл. 568 се изменя както следва:

Допълнителни касационни жалби могат да се подават най-късно 7 дни преди определения за разглеждане на дѣлото день.

Допълнителните касационни жалби се подават направо въ Върховния касационен съд.

Въ такъв случай от основната касационна жалба се разглеждат само ония касационни поводи, които се отнасят до нарушение на материалния закон.

Председателът: Който приема чл. 1, както се докладва, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик С. Йовев (д): (Чете)

„Чл. 2. — Чл. 8, § 12, се изменя така:

Присъдите на мировите и окръжните съдилища по наказателни постановления се обжалват по касационен ред: първите пред окръжния съд, а вторите пред апелативния съд въ месечен срок. Присъдите на мировите съдии, съ които се налага глоба или се постановява конфискация, или се присъжда обезщетение, на сума не по-голяма от 1.000 л. поотдѣлно, не подлежат на никакво обжалване.

Касационната инстанция, ако намѣри нѣкое от оплакванията за основателно, не повръща дѣлото, а сама го разглежда по същество по съжити данни, освен ако нарушениято не се състои въ неправилно недопускане на доказателства, въ какъвто случай касационната инстанция разглежда дѣлото, след като събере тия доказателства.

Чл. 495-а се прилага и по тия дѣла.

Председателът: Има думата народният представител г. Панайот Денев.

П. Денев (р): Г. г. народни представители! Касае се до второ четене на законопроекта за облекчаване работата на Върховния касационен съд. Доколкото знаем, въ парламентарната комисия се направиха нѣкои изменения въ първоначално внесената от г. министра проект. Елементарно задължение на докладчика е да ни уведоми най-напредъ какви изменения сж станали въ парламентарната комисия, за да знаем какво да гласуваме и какво да не гласуваме, въобще какво участие да вземем въ дебатите. Ако пък въ парламентарната комисия не сж станали никакви изменения въ първоначалния проект, нека ни се съобщи, за да знаем. Сега ние не знаем какво е станало.

Докладчик С. Йовев (д): Азъ докладвамъ законопроекта на второ четене сега така, както е приетъ от комисията. Докладът на комисията е напечатанъ и азъ чета напечатания докладъ.

П. Денев (р): Но трѣбва да се докладватъ измененията и мотивите, за да се знаят. Този е смисълът на доклада. Иначе той нѣма смисълъ.

Д. Ачков (нац. л. о): Не сме го получили, не го знаемъ.

Председателът: Той е напечатанъ и раздаденъ.

Д. Ачков (нац. л. о): Не е раздаденъ. Затова протестираме.

Докладчик С. Йовев (д): Раздаденъ е преди нѣколко дни.

Председателът: Който приема чл. 2, както се докладва, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик С. Йовев (д): (Чете)

„Глава II.

Чл. 3. — Следъ глава III се прибавя нова глава IV, подъ заглавие:

Изменения въ закона за гражданското сждопроизводство.

§ 1. — Въ чл. 44, следъ ал. 2, се прибавя следната нова алинея:

Възивните решения на окръжните съдилища по искове за нарушено владение подлежатъ на касационно обжалване само когато тия искове сж придружени съ искъ за вреди и загуби по-големи от 5.000 л.

Сжщата алинея се прибавя и следъ чл. 522.

§ 2. — Ал. 4 на чл. 660 се измѣнява така:

Касационните жалби срещу опредѣленията на окръжните и мировите съдилища се подават до надлежните апелативни съдилища. Ако жалбите са подадени срещу опредѣления, с които се утвърждават продажби, те се разглеждат в най-къс срок в съдебно заседание. Всички други жалби се разглеждат в разпоредителни заседания веднага след постановяването им. При разглеждането на тия жалби апелативните съдилища се ръководят от правилата за разглеждане на дѣлата предъ Върховния касационен съдъ.

Допълнителните касационни жалби по дѣлата, които се решават в разпоредително заседание, се разглеждат само ако са постъпили преди откриване на същото.

Апелативният съдъ, ако намѣри нѣкое от оплакванията за основателно, не повръща дѣлото, а самъ го разглежда по същество при същитѣ данни, освенъ ако нарушението не се състои в неправилно недопускане на доказателства, в какъвто случай апелативният съдъ разглежда дѣлото следъ като събере тия доказателства.

Председателъ: Има думата г. министърът на правосъдието.

Министъръ Д. Върбеновъ: Г. г. народни представители! Азъ моля народното представителство да не се съгласява съ предложението на комисията за изхвърлянето на § 2 отъ чл. 3 на първоначалния проектъ, а да се възстанови той, като приеме следната редакция.

Въ първоначалния проектъ редакцията на § 2 отъ чл. 3 бѣше: (Чете) „§ 2 — Ал. 2 на чл. 524 се измѣнява така:

„Допълнителна касационна жалба може да се подаде най-късно два месеца следъ изтичане срока за подаване на основна такава. Къмъ жалбата се прибавя преписъ за противната страна.

„Ако въ горния срокъ не постъпи допълнителна касационна жалба, образуваният въ Върховния касационенъ съдъ дѣла, по които основната касационна жалба не съдържа оплаквания или съдържащите въ нея такива не отговарятъ на условията, предвидени въ чл. 525, п. 4, се прекратяватъ въ разпоредително заседание. По тоя начинъ се постъпва съ дѣлата и следъ подаването на допълнителна касационна жалба, ако последната не отговаря на същитѣ условия“.

Азъ моля първата алинея на § 2 отъ чл. 3 на първоначалния проектъ да добие следната редакция: (Чете)

„§ 2. — Ал. 2 на чл. 524 се измѣнява така:

„Допълнителна касационна жалба може да се подаде най-късно два месеца следъ получаване съобщение отъ касатора за изпращането на дѣлото въ Върховния касационенъ съдъ. Съобщението се прави отъ инстанцията по същество едновременно съ изпращане на дѣлото въ Върховния касационенъ съдъ“.

Алинея втора на този параграфъ да си остане така, както е предложена въ първоначалния проектъ.

Г. г. народни представители! Целта на този законъ, който преди всичко е единъ времененъ законъ, въ всичкитѣ му разпореджания е да може касационната инстанция да излѣзе отъ тая претрупаност, въ която се намира, и като се направятъ редицата облекчения, които се предлагатъ съ този законопроектъ, да може тя да се занимава само съ дѣлата, които заслужаватъ нейното решаване, които създаватъ юриспруденция и които са важни както отъ правенъ, така и отъ всѣкакъвъ другъ характеръ.

Отъ друга страна, вие знаете, че допълнителната касационна жалба сега се подава най-късно 7 дни преди опредѣления за разглеждане на дѣлото день. Това положение на нѣщата ние сега искаме да го измѣнимъ. Г-да! Вие знаете, че дѣлата въ Върховния касационенъ съдъ се назначаватъ два-три месеца преди разглеждането имъ и въ това време въ Върховния касационенъ съдъ се получаватъ допълнителни касационни жалби, въ които касаторитѣ развиватъ своитѣ касационни оплаквания и поставятъ съда, който насрочва тия дѣла, въ невъзможност да знае дѣлата, които ще има да решава. По такъвъ начинъ въ съдебното заседание Касационниятъ съдъ се изненадва, така да се каже, а, отъ друга страна, не може да има една експедитивност въ работата. Даже докладчикътъ не може да бѣде подготвенъ, за да може съ знание на работата да докладва дѣлото, и като се разгледа то, да създаде една юриспруденция, отъ която да се ползватъ по-долните инстанции. Та, казвамъ, по този начинъ съдътъ се вижда изненаданъ, така да се каже, и решава дѣлото при положението, въ което се намира то тогава.

Възраженията, които се правятъ, г. г. народни представители, срещу това нововъведение, сж, че защитата на интереситѣ на странитѣ ще се затрудни; че съдещитѣ се страни, които се интересуватъ отъ дѣлото въ касационната инстанция, едва следъ като се публикува съобщението въ „Държавенъ вестникъ“ се разтичатъ да търсятъ защита, да подготвятъ защитата си и т. н. Казватъ, че съ това нововъведение, което правимъ, странитѣ могли да бждатъ изненадвани, че ще се разрешаватъ въпроситѣ отъ грамаденъ материаленъ интересъ, като странитѣ бждатъ изненадвани.

Азъ считамъ, че това възражение ще падне, следъ като предвидимъ това нововъведение — че допълнителната касационна жалба може да се подаде най-късно два месеца следъ получаването на съобщението отъ инстанцията по същество за изпращане дѣлото въ Върховния касационенъ съдъ — което се прави отъ инстанцията по същество едновременно съ изпращане дѣлото въ Върховния касационенъ съдъ. При това положение странитѣ нѣма да бждатъ изненадвани, те ще знаятъ съдбата на своето дѣло, ще се грижатъ за него, ще го следятъ и ще взематъ всички мѣрки, за да защитятъ своитѣ интереси и въ тая върховна инстанция.

Съображенията, които се изтъкнаха, отъ друга страна, въ комисията — че адвокатитѣ отъ провинцията не могатъ да защитаватъ дѣлата въ Върховния касационенъ съдъ, че защитата по тяхъ се взема отъ софийски адвокати и че, следователно, съдещитѣ се, които сж отъ провинцията, ще трѣбва да иматъ достатъчно време, за да си намѣрятъ адвокатъ, да може той да изучи дѣлото и пр. — сж съображения, които не сж отъ такова естество, че да могатъ да задължатъ Народното събрание да гласува такъвъ или иначе текстъ на този членъ.

Отъ друга страна, г. г. народни представители, въ преработката на този членъ сж взели участие и членове на Върховния касационенъ съдъ, взето е мнението и на висшата управа на адвокатския съветъ, която не се е изказала противъ това измѣнение. И, най-сетне, при изработването на този законопроектъ имало се е предъ видъ, че той е времененъ; неговото действие ще продължава дотогава, докогато се облекчи работата въ Касационния съдъ. Въ настоящия моментъ въ Върховния касационенъ съдъ има висящи повече отъ 15.658 дѣла, които задръстватъ върховната инстанция и не й даватъ възможност да раздава толкова нужното за насъ бързо правосъдие.

Отъ друга страна пъкъ съставътъ на Касационния съдъ у насъ, както виждате, по законодателенъ редъ се ограничи, по други съображения. Народното представителство е задължено, следъ като намали вече състава на касационната инстанция съ петъ човѣка — съ едно цѣло отдѣление, съ единъ председател на отдѣление — да намѣри възможност на останалитѣ по-малко вече съдии да облекчи работата, за да могатъ те, решавайки тѣзи дѣла, да ги решаватъ по такъвъ начинъ, че върховната инстанция да стои на онай висота, на която ние трѣбва да желаемъ тя винаги да бѣде поставена.

Г. г. народни представители! Съ това нововъведение, което правимъ ние, споредъ моето скромно мнение, положението на никоя отъ странитѣ не се отегчава. Инстанцията по същество, която изпраща дѣлото въ Върховния касационенъ съдъ, съобщава съ една повестка, съ едно съобщение на страната, и тя вече, като добъръ стопанинъ на своитѣ интереси, е длъжна да следи дѣлото и да взема всички мѣрки, за да може дѣлото да бѣде решено отъ върховната касационна инстанция съ познаване на всички обстоятелства по дѣлото, които интересуватъ страната.

Ето защо ще моля народното представителство да се съгласи съ предложението, което направихъ.

Председателъ: Има думата народниятъ представител г. Христо Мирски.

Х. Мирски (д): Г. г. народни представители! Предложението, което прави уважаемиятъ министъръ на правосъдието, бѣ обсъдено въ комисията по правосъдието. Комисията по правосъдието не се съгласи това негово предложение да стане постановление на законопроекта, защото смѣтна, че съ него се ограничава правото на защитата. Въ най-стария текстъ на закона за гражданското съдопроизводство нѣмаше ограничение, нѣмаше никакъвъ срокъ за подаване на допълнителна касационна жалба и за посочване касационенъ поводъ по граждански дѣла. Впоследствие въ закона за гражданското съдопроизводство се направи измѣнение, като се предвиди единъ срокъ за подаване допълнителна касационна жалба отъ 7 дни преди разглеждане на дѣлото.

Днес се предлага едно още по-голямо ограничение въ ущърб на онѣзи, които ще търсят правосъдие чрезъ подаване на касационна жалба, като се предвижда единъ срокъ, който имъ отнема възможността да иматъ една добра защита.

Практиката ни е научила, че всички допълнителни касационни жалби, които се подаватъ, обикновено се пишатъ не отъ ония адвокати, които сж участвували при гледане на дѣлото по сжщество, а се подяватъ отъ ония адвокати, които, когато дѣлото отиде въ Касаационния сждъ, поематъ защитата на съответната страна. Съ това ограничение, което сега се предлага, една отъ странитъ ще се лиши отъ правосъдие, защото често пжти между гледане дѣлото въ инстанцията по сжщество и гледането му въ Касаационния сждъ минава доста дълго време и въ това дълго време нашата касационна практика може да даде основание на лицето, което е подало касационната жалба, да посочи такива касационни поводи, които ще бждатъ въ неговъ интересъ, въ защита на неговитъ права. Съ тоя срокъ, който сега се предлага отъ г. министра на правосъдието, туй право на страната се ограничава.

Поради тия съображения комисията не възприе това предложение на г. министра и реши единодушно да приеме тоя членъ така, както ви го докладва г. докладчикътъ.

Председателътъ: Пристъпваме къмъ гласуване.

Споредъ практиката, когато министърътъ не е съгласенъ съ предложението на комисията, поставя се на гласуване неговото предложение преди това на комисията.

Прочее, ще положа на гласуване предложението на г. министра, което гласи: (Чете)

„§ 2. — Алинея втора на чл. 524 се измѣня така:

„Допълнителна касационна жалба може да се подаде най-късно два месеца следъ получаване съобщението отъ касатора за изпращането на дѣлото въ Върховния касационенъ сждъ. Съобщението се прави отъ инстанцията по сжщество едновременно съ изпращането на дѣлото въ Върховния касационенъ сждъ.

„Ако въ горния срокъ не постѣпи допълнителна касационна жалба, образуваниътъ въ Върховния касационенъ сждъ дѣла, по които основната касационна жалба не съдържа оплаквания или съдържащитъ въ нея такива не отговарятъ на условията, предвидени въ чл. 525, п. 4, се прекратяватъ въ разпоредително заседание. По тоя начинъ се постѣпва съ дѣлата и следъ подаването на допълнителна касационна жалба, ако последната не отговаря на сжщитъ условия“.

Моля ония г. г. народни представители, които приематъ това предложение на г. министра на правосъдието, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Н. Момчиловъ (нац. о. л) и други отъ лѣвицата: Малцинство е. Оспорваме вота.

Председателътъ: Които приематъ чл. 3, както се докладва, заедно съ предложението, което се прие, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Глава III.

Чл. 4. Следъ глава IV се прибавя глава V, подъ заглавие:

Измѣнение на закона за данъка върху наследствата.

§ 1. Въ чл. 43 думитъ: „Върховния касационенъ сждъ“ се замѣнятъ съ думитъ: „Върховния административенъ сждъ“.

Председателътъ: Има думата народниятъ представител г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Нѣма да права предложение, но моля г. министра на правосъдието да се съгласи съ искането, което ще формулирамъ сега.

Въ тая глава III — последна отъ закона за облекчение работата на Върховния касационенъ сждъ — се смѣсватъ две юрисдикции. Решенията на окръжнитъ сждилища, както по закона за данъка върху наследствата, така и по закона за отчуждаване на недвижими имоти за държавна и обществена полза, се отнасятъ предъ Върховния административенъ сждъ като касационна инстанция. Не е удобно този сждъ да се занимава, като касационна инстанция, съ дѣла, решавани по сжщество отъ обикновенитъ граждански сждилища, и азъ не зная защо се предвижда сега да бж-

датъ предадени и тия дѣла на Върховния административенъ сждъ за касационно разглеждане. Тукъ има смѣсване на две юрисдикции. Касае се за една гражданскоправна материя, която се решава отъ гражданскитъ сждилища — окръжнитъ сждилища; правилното е решенията на тия сждилища по тази гражданскоправна материя да отиватъ по касация въ Върховния касационенъ сждъ. Върховниятъ административенъ сждъ може да служи като последна инстанция на разнитъ административни юрисдикции, и не бива тоя сжщиятъ сждъ, който е върховна инстанция специално по опазване правата на гражданина не отъ частноправенъ характеръ, а тъй да се каже, отъ публиченъ характеръ, да бжде поставенъ като арбитъръ, като контролна касационна инстанция по решения, взети отъ обикновени сждилища, каквито сж окръжнитъ сждилища. По-скоро би трѣбовало, ако искаме да отнемемъ тия дѣла отъ Върховния касационенъ сждъ, да ги предадемъ на апелативния сждъ.

Министъръ Д. Върбеновъ: Законътъ предвижда това.

Р. Василевъ (д. сг): Да, но тѣзи дѣла се решаватъ отъ окръжния сждъ, като първостепенна инстанция, и сега Вие отнасяте тия решения на окръжния сждъ въ Върховния административенъ сждъ.

Сжщото е и съ решенията, взети по закона за отчуждаване недвижими имоти за държавна и обществена полза. Решенията се взематъ отъ окръжнитъ сждилища, като първостепенна инстанция, и Вие пакъ ги отнасяте въ Върховния административенъ сждъ, като касационна инстанция.

Министъръ Д. Върбеновъ: Такава практика има.

Р. Василевъ (д. сг): Не е права.

Министъръ Д. Върбеновъ: Вие сте я създали.

Р. Василевъ (д. сг): Ако въ миналото е създадена горѣшната практика, не бива сега да се продължава горѣшната. — Бихъ молялъ г. министра на правосъдието да се съгласи съ моето искане. Тѣзи дѣла сж малко, но нека не внасяме такава колизия между две юрисдикции — едната гражданско-сждебна, а другата административна. Увѣрявамъ ви, много малко дѣла по закона за данъка върху наследствата отиватъ въ Върховния касационенъ сждъ. Сжщо и дѣлата, които отиватъ въ този сждъ по закона за отчуждаване на недвижими имоти за държавна и обществена полза, сж малко. Недейте сега, заради тия дѣла, които не сж голѣмъ балоастъ за Върховния касационенъ сждъ, да създадете една колизия, която не ще донесе добро за нашето правосъдие.

Председателътъ: Г. Василевъ! Ако правите предложение, моля Ви да го предадете писмено.

Р. Василевъ (д. сг): Моля г. министра на правосъдието да се съгласи.

Председателътъ: Има думата г. министърътъ на правосъдието.

Министъръ Д. Върбеновъ: Г. г. народни представители! Азъ не считамъ, че тукъ има смѣсица на две различни юрисдикции. Въпросътъ се касае за данъка върху наследствата и нѣма никакъвъ правенъ въпросъ да се разрешава. Страната, която обжалва решението за облагането ѝ съ този данъкъ, има повече париченъ интересъ, а държавата гледа на тѣзи въпроси отъ чисто фискално гледище. Тукъ не се създава никаква юриспруденция по правни принципи, за да има смисълъ да се възразява противъ даването на тия дѣла на една чисто административна юрисдикция. Мисля, че такава възразение тукъ нѣма мѣсто.

Сжщото мога да кажа и за дѣлата по закона за отчуждаване недвижими имоти за държавна и обществена полза. И по тѣхъ нѣма да се разрешаватъ правни въпроси. Това, което сждътъ има да върши по тия дѣла, е да прещени правилно ли е прещенъ обществениятъ интересъ при тия отчуждения, или пъкъ правилно ли е обложено едно лице, което има наследство имотъ, съ данъкъ върху наследствата, който трѣбва да плати на държавата. Какъвъ труденъ, голѣмъ въпросъ се разрешава тукъ, за да имаме страхъ, че се смѣсватъ юрисдикции и че, чуътъ ли не, можемъ да намалимъ значението на Върховния административенъ сждъ или, отъ друга страна, да тормо-

зимъ Върховния касационенъ съдъ да решава: 2.000 л. ли да плати данъкъ върху наследство Иванъ Стояновъ, отъ с. Долни-Джбникъ, или да плати 1.460 л. и 5 ст.?

Ето защо, ако това е една рутинна, наследена отъ миналото, чини ми се, че имаме право да я премахнемъ, ако искаме да издигнемъ касационната инстанция до положение да решава само голъми правни въпроси и решенията, които издава, да служатъ за ръководство на всички съдилища въ нашата страна, а не да решава, дали дадена община правилно или неправилно е отчуждила едно мѣсто, или колко трѣбва да плати общината за това мѣсто. Собствено, касационната инстанция повече има да решава за цената, отколкото за начина на отчуждаването, което става по известенъ законъ. Мене ми се чини, че опасението на г. Ради Василевъ, че ще смѣсимъ юрисдикциитъ, е неоснователно, толкова повече, че Върховниятъ административенъ съдъ е съдъ, който разглежда такива именно дѣла въ нашата държава.

Ето защо азъ моля народното представителство да не се съгласява съ предложението на г. Ради Василевъ, а да гласува за члена тъй, както се прочете.

Председателъ: Има думата народниятъ представител г. Христо Родевъ.

Х. Родевъ (нац. л.): Г. г. народни представители! Азъ ще се съглася до известна степенъ съ мнението, изказано отъ г. Ради Василевъ, поне касателно дѣлата по закона за данъкъ върху наследствата, за които намирамъ, че би било свършено не на мѣсто да подлежатъ на касационно обжалване предъ Върховния административенъ съдъ.

Ако все още може да има смисълъ дѣлата касателно отчуждаването на недвижими имоти за държавна и обществена полза да се обжалватъ по касационенъ редъ предъ Върховния административенъ съдъ, какъто, преди всичко, ще се контролира и формата, по какъвъ начинъ е станало отчуждаването и дали действително съ налице всички необходими условия, за да стане правилно отчуждаването, то за дѣлата по закона за данъка върху наследствата азъ смѣтамъ, че по никакъ начинъ не трѣбва да смѣсваме двѣ юрисдикции.

Министъръ Д. Върбеновъ: Моля, г. Родевъ. Какво смѣсване на юрисдикции има? Вие знаете, че по закона за благоустройството също така се отчуждаватъ мѣста и дѣлата отъ окръжния съдъ отиватъ въ Върховния административенъ съдъ.

Р. Василевъ (д. ср.): Въ апелативния съдъ отиватъ сега.

Министъръ Д. Върбеновъ: Дѣлата по закона за пенсиитъ също отиватъ въ Върховния административенъ съдъ. Какво ми приказвате тукъ за смѣсване на юрисдикции! Съ дѣлата по пенсиитъ не е ли същиятъ?

Х. Родевъ (нац. л.): Да не би да стигнемъ до една много погрѣшна практика — отъ желание да облекчимъ работата на Върховния касационенъ съдъ, да изземемъ отъ неговата компетенция и други дѣла, които нѣматъ нищо общо съ административното правосъдие, и да ги прехвърлимъ въ компетенцията на Върховния административенъ съдъ. Административното правосъдие има свое специално предназначение. То не може да има нищо общо, напр., съ въпроситъ за несъстоятелността и мораториума. Когато законодателъ е създавалъ Върховния административенъ съдъ, той не е възнамѣрявалъ съ това да облекчи работата на Върховния касационенъ съдъ, въ смисълъ нѣкомъ дѣла, които сѣ отъ компетенцията на общитъ съдилища, да бъдатъ пратени въ Върховния административенъ съдъ.

Затова азъ се присъединявамъ къмъ гледището, изказано отъ г. Ради Василевъ, щото дѣлата по закона за данъка върху наследствата да си останатъ подсъдни по касационенъ редъ на Върховния касационенъ съдъ, а дѣлата по отчуждаване на недвижими имоти за държавна и обществена полза да бъдатъ подсъдни на Върховния административенъ съдъ.

Азъ моля г. министъра да разбере, че това е действително въ интереса на правосъдието, и че иначе ще има смѣсване на две юрисдикции.

Председателъ: Има думата народниятъ представител г. Цоню Бръшляновъ.

Ц. Бръшляновъ (д. ср.): Г. г. народни представители! Въ 1912 г., когато се създаде законъ за административното правосъдие, законодателъ тогава — азъ имамъ честта да бъда тукъ и даже бѣхъ докладчикъ на този

законъ — възприе системата да имаме единъ единственъ административенъ съдъ. Твърде дълго се колебахме тогава, дали да създадемъ, както има въ нѣкои страни въ Европа, и мѣстно, или областно административно правосъдие, въ смисълъ да имаме окръжни или апелативни първоначални инстанции. По редица съображения, и главно икономически, и после затова, че се считаше, че на първо време едва ли ще има достатъчно работа за такива съдилища, всички административни актове, които въ края на краищата биха дошли до централния административенъ съдъ, но които по естеството си сѣ една смѣсница отъ административни и правни отношения между държавата и гражданитъ, да останатъ да се гледатъ въ обикновенитъ граждански съдилища. Затова дѣла за пенсии, за благоустройство и т. н., които биха могли да се даватъ на мѣстнитъ административни съдилища, като първоначална инстанция, си останаха при окръжнитъ съдилища, но като последна и касационна инстанция остава административниятъ съдъ. Ето защо не бива да се счита, че е погрѣшка или крива практика, дето този родъ дѣла отиватъ въ Върховния административенъ съдъ. Но и азъ ще моля, дѣлата по закона за наследството, които сѣ дѣла за частноправни отношения...

Министъръ Д. Върбеновъ: За данъкъ върху наследствата само.

Ц. Бръшляновъ (д. ср.): Тогава спорътъ не е между частни лица, а е между държавата и данъкоплатцитъ, и азъ смѣтамъ, че и тѣ могатъ да се гледатъ отъ административния съдъ, като последна инстанция.

Председателъ: Има думата г. министърътъ на правосъдието.

Министъръ Д. Върбеновъ: Азъ, г. председателю, нѣма да кажа нищо повече отъ съображенията, които изказа г. Бръшляновъ, и моля да се гласува.

Председателъ: Пристъпвамъ къмъ гласуване. Ще положа на гласуване най-напредъ предложението на комисията, съ което е съгласенъ и г. министърътъ на правосъдието.

Моля ония г. г. народни представители, които приематъ чл. 4 тъй, както се докладва, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Продължавайте, г. докладчикъ

Докладчикъ С. Йовевъ (д.): (Чете)

„Глава IV.

Чл. 5. — Следъ глава V се прибавя глава VI, подъ заглавие:

Измѣненни въ закона за отчуждаване на недвижими имоти за държавна и обществена полза.

§ 1. — Въ чл. 23, ал. 3, думитъ: „въ гражданското отделение на Касационния съдъ, което е длъжно“, се замѣняватъ съ думитъ: „въ Върховния административенъ съдъ, който е длъженъ“.

§ 2. — Въ чл. 30, думитъ: „предъ Върховния касационенъ съдъ“, се замѣняватъ съ думитъ: „предъ Върховния административенъ съдъ“.

Председателъ: Които г. г. народни представители приематъ чл. 5 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д.): (Чете)

„Глава V.

Преходни наредби

Чл. 6. Всички висящи при влизането на тоя законъ въ сила въ Върховния касационенъ съдъ и апелативнитъ съдилища дѣла по жалби противъ присѣди на окръжнитъ и мировитъ съдилища по наказателни постановления (глава I, чл. 1) се изпращатъ на надлежнитъ апелативни и окръжни съдилища“.

Председателъ: Има думата народниятъ представител г. Крумъ Кораковъ.

К. Кораковъ (д.): Г. г. народни представители! Когато се гласува миналата година първиятъ законъ за облекчение работата на Върховния касационенъ съдъ, тогазъ се иззеа много дѣла отъ Върховния касационенъ съдъ и се изпратиха на надлежнитъ окръжни съдилища, и то, разбира се, по подадени касационни жалби. Тогава, поради това, че странитъ не бѣха правилно ориентирани, много интереси

по граждански дѣла пропаднаха просто поради това, че странитѣ не знаеха кѣде се намиратъ тѣхнитѣ дѣла, защото хората знаеха, че дѣлата имъ се намиратъ въ Касаціонния сѣдъ, тамъ тѣ правѣха справки и знаеха нумерата на дѣлата и чакаха насрочването имъ. Но понеже не могатъ да следятъ постоянно въ „Държавенъ вестникъ“, оказа се въ послѣдствие, че тѣзи дѣла се намиратъ въ други сѣдилища и хората, безъ да знаятъ, за да подадатъ допълнителна касаціонна жалба, дѣлата имъ се решаваха, за голѣмо очудване, безъ тѣхно знание, и се връщаха въ първоначалнитѣ инстанции, отъ кѣдето се вземаха изпълнителни листове. Сега съ новия законъ пакъ ще стане сѣщото. За да не стане именно тази грѣшка, и за да не страдатъ много интереси, азъ бихъ молилъ г. министра на правосѣдието да се съгласи, щото всички дѣла, които сега се намиратъ въ Върховния касаціоненъ сѣдъ по касаціонни жалби, да бѣдатъ разрешавани отъ Върховния касаціоненъ сѣдъ, или отъ апелативнитѣ сѣдилища, и новитѣ правила да важатъ само за онѣзи дѣла, които биха постѣпили въ бѣдеще. Комисията е приела въ чл. 7, че по всички изпълнителни производства дѣлата се връщатъ на надлежнитѣ апелативни сѣдилища, освенъ насроченитѣ, които ще се решаватъ отъ Касаціонния сѣдъ. Значи, и комисията, и г. министърътъ намиратъ, че трѣбва, понеже тѣзи дѣла сѣ бързи и странитѣ иматъ голѣми интереси, ако се насрочатъ, да бѣдатъ решени отъ Касаціонния сѣдъ, макаръ че ще имаме тоя новъ законъ за облекчение работата на Касаціонния сѣдъ.

Нека, прочее, г. министърътъ се съгласи това отстъпление отъ правилото да важи за всички дѣла, които сега се намиратъ въ Върховния касаціоненъ сѣдъ и апелативнитѣ сѣдилища. Странитѣ вече знаятъ кѣде се намиратъ тѣхнитѣ дѣла, знаятъ нумерата на дѣлата, готвятъ се да подаватъ касаціонна жалба и сега новиятъ законъ ще ги прати въ съвършено друга инстанция; хората нѣма да могатъ да направятъ справка, нѣма да получатъ съобщение и въ края на краищата много дѣла ще бѣдатъ решавани безъ да бѣде подавана касаціонна жалба.

Прочее, за интереса на правосѣдието и най-важно за интереситѣ на странитѣ по дѣлата, азъ моля г. министра да стане измѣнение въ тая смисълъ: дѣлата да бѣдатъ разглеждани тамъ, кѣдето се намиратъ тѣ, било въ Касаціонния сѣдъ, било въ апелативнитѣ сѣдилища.

Председателътъ: Има думата г. министърътъ на правосѣдието.

Министъръ Д. Върбенювъ: Г. г. народни представители! Това предложение, което г. Кораковъ прави тукъ, се обсъди обстойно въ комисията, и следъ като се изтъкнаха съображенията за и противъ, комисията се съгласи да приеме редакцията така, както е предложена. Защото, г. г. народни представители, иначе ще излѣзе много илюзорно облекчението, което ще направимъ на Касаціонния сѣдъ, ако всички дѣла останатъ тамъ.

Азъ не мога да се съглася съ това предложение и моля чл. 6 да се гласува тѣй, както се прочете отъ г. докладчика.

Председателътъ: Моля онѣзи г. г. народни представители, които приематъ чл. 6 тѣй, както се докладва, да вдигнатъ рѣшка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 7. Всящитѣ въ Върховния касаціоненъ сѣдъ дѣла по касаціонни жалби срещу опредѣления на окръжни сѣдилища по изпълнителни производства се изпращатъ на надлежнитѣ апелативни сѣдилища, освенъ насроченитѣ, които се разглеждатъ по досегашния редъ“.

Председателътъ: Моля онѣзи г. г. народни представители, които приематъ чл. 7 тѣй, както се докладва, да вдигнатъ рѣшка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 8. Всящитѣ въ Върховния касаціоненъ сѣдъ дѣла по закона за данѣка върху наследствата и по закона за отчуждаване на недвижими имоти за държавна и обществена полза се изпращатъ на Върховния административенъ сѣдъ“.

Председателътъ: Моля онѣзи г. г. народни представители, които приематъ чл. 8 тѣй, както се докладва, да вдигнатъ рѣшка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 9. Насроченитѣ въ сѣдилищата дѣла, които по тоя законъ се изземватъ отъ тѣхъ, се разглеждатъ отъ сѣщитѣ сѣдилища по досегашния редъ“.

Председателътъ: Моля онѣзи г. г. народни представители, които приематъ чл. 9 тѣй, както се докладва, да вдигнатъ рѣшка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Предлагамъ да се върнемъ на първа точка отъ дневния редъ.

Председателътъ: Има предложение отъ г. министра на вътрешнитѣ работи да минемъ къмъ точка първа отъ дневния редъ — второ четене на законопроекта за измѣнение на чл. 88 отъ закона за градскитѣ общини и на чл. 67 отъ закона за селскитѣ общини.

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣшка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г. докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Х. Мирски (д): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за измѣнение на чл. 88 отъ закона за градскитѣ общини и на чл. 67 отъ закона за селскитѣ общини“

Председателътъ: Моля онѣзи г. г. народни представители, които приематъ заглавието на законопроекта, да вдигнатъ рѣшка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Мирски (д): (Чете)

„Чл. 88 отъ закона за градскитѣ общини се измѣня така:

Точка 11. Такса за пазене нивитѣ, лозята, овоцнитѣ градини, горитѣ и др. до 20 лева на всѣки декаръ, споредъ категорията на земитѣ и засѣтитѣ култури, размѣра на която такса опредѣля общинскитѣ съветъ.

За бележка. Мѣстата, влизачи въ предѣлитѣ на регулационния планъ, не се облагатъ съ тази такса, нито се обезщетяватъ за повреди по закона за подобрене земеделското производство.

Точка 13. Общинскитѣ съветъ, ако намѣри за необходимо, налага годишенъ налогъ върху празднитѣ отдѣлни дворища, предназначени за жилища, въ населенитѣ мѣста съ утвърдена регулация: до 20% върху оценката на дворища за данѣка върху сградитѣ въ квартали съ най-малко 50% застроени дворища; до 10% върху оценката въ квартали съ най-малко 25% застроени дворища, и до 5% върху оценката на другитѣ застроени дворища. Не се счита застроено дворище, въ което има барака или друга подобна малоценна постройка.

За бележка. Размѣритѣ на тоя налогъ засѣгатъ извършенитѣ презъ м. априль 1929 година оценки за данѣкъ сгради. Платенитѣ налози по сега действащитѣ размѣри не подлежатъ на повръщане и не даватъ основание за никакви рекламации“.

Законопроектътъ бѣ върнатъ въ комисията по Министерството на вътрешнитѣ работи да се внесе измѣнение и на п. 25 на чл. 88 отъ закона за градскитѣ общини и на п. 25 на чл. 67 отъ закона за селскитѣ общини. Новата редакция на п. 25 на закона за градскитѣ общини гласи така: (Чете) „Въ общини, въ които има фабрики текстилни, трикотажни, коприени и такива за шевни конци, общинскитѣ съвети могатъ да облагатъ изработенитѣ въ тия фабрики предмети съ такса: платоветѣ до 1 л. на метъръ, концитѣ до 1 л. за 1.500 м., трикотажнитѣ издѣлия до 1 л. на кгр., коприенитѣ до 5 л. на кгр., а коприенитѣ съ примѣсъ до 2 л. на кгр.“.

Председателътъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Каназирски.

Г. Каназирски (д. ср): Г. г. народни представители! Спирамъ се на точка 13 на чл. 88 на закона за градскитѣ общини. Законодателното предложение се свежда къмъ намаление на досега съществуващитѣ такси отъ 5%, 3% и 1% върху празднитѣ мѣста, находящи се въ квартали, застроени най-малко 50%, 25% и до 10%. Тѣзи такси сѣ въведени презъ 1929 г., когато правителството и съ други мѣрки е целѣло да поощри строежа. Целѣло се е да се затрудни спекулата съ празднитѣ мѣста и да се накаратъ притежателитѣ имъ да ги застрояватъ. Съ подобна една материя се занимава и чл. 73 отъ закона за благоустройството, който предвижда единъ допълнителенъ налогъ до 3% отъ данѣка върху стойността на незастроенитѣ мѣста въ градове съ до 10.000 жители. Освенъ това и законътъ за направа на икономически жилища и за насърчение жилищния строежъ, чл. 6, буква д, предвижда въ градоветѣ, въ които има жилищна криза, за първата година данѣкъ 2% върху емлячната оценка, за втората — 4%, за третата — 6%, 8% и 10%, докато трае жилищната криза. Обаче

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 33.

известно ви е, че чрез цѣль редъ мѣроприятия и по едно, бихъ казалъ, увлѣчение на стопанитѣ, построиха се въ последнитѣ 10 години твърде много сгради и днесъ може да се каже, че жилищна криза нѣма. Въ голѣмитѣ градове у насъ има вече единъ нормаленъ брой свободни сгради, които се даватъ подъ наемъ, каквото съществува и на Западъ и каквото съществуваше преди войнитѣ и у насъ, когато нѣмаше жилищна криза. Обаче съ увеличението на емлячната оценка, което стана презъ 1928/1929 г. — емлячнитѣ оценки на сградитѣ и на празднитѣ мѣста се увеличиха извънредно много, тѣ се приравниха къмъ пазарната стойностъ на сградитѣ и празднитѣ мѣста — размѣритѣ на тия такси по закона за общинитѣ станаха твърдѣ голѣми. Нѣкои общини бѣха гласували вече въ бюджетитѣ си тѣзи такси и бидоха заварени отъ новитѣ емлячни оценки, вследствие на което, следъ като се констатира, че сумитѣ, които притежателитѣ трѣбва да платятъ, сѣ твърде високи, внесе се въ Народното събрание едно законодателно предложение и се гласува единъ тълкувателенъ законъ, който даде възможностъ на такива общини, които сѣ гласували високи такси, да взематъ за база оценката отъ предшестващата година, значи преди новитѣ емлячни оценки. Цѣль редъ общини вече отидоха къмъ значително понизки такси. Азъ ще ви цитирамъ Софийската община, която до 1929/1930 г. е имала такси въ максималенъ размѣръ отъ 5%, 3% и 1%, а за 1930/1931 г. отива вече на 1%, 0.3%, 0.1%, или въ хиляди, както е казано сега въ законопроекта — 10‰, 3‰ и 1‰. Въ Бургазката община имаме 4‰, 2‰ и 1‰.

Спирамъ се същевременно и на точка 13 на чл. 67 отъ закона за селскитѣ общини, защото и тамъ се предвиждатъ сѣщитѣ такси. Г. г. народни представители, при тази криза, която бушува навсѣкжде, а особено въ селата, смѣтамъ, че сѣ единъ текстъ въ закона за селскитѣ общини да се дава право на общинскитѣ съвети да предвиждатъ нѣкакви такси за праздни, незастроени мѣста, за днешнитѣ времена е единъ абсурдъ. Имайте предъ видъ съответния членъ отъ закона за данѣкъ сгради, който предвижда, че дворницата въ селата, по-голѣми отъ 2.000 кв. м., не се облагатъ по закона за данѣкъ върху сградитѣ, ами се облагатъ съгласно закона за поземелния данѣкъ. Следователно, щомъ вече въ единъ законъ се прави такова разграничение и по-голѣмитѣ селски дворници се третираатъ като ниви, азъ смѣтамъ, че е свършено излишно да се обременява законътъ за селскитѣ общини съ такива възможности — общинскитѣ съвети въ селата да предвиждатъ такси, щомъ не си застроили праздното си мѣсто. Наистина, може да се върази, че въ известни мѣста може да става спекулиране, особено въ мѣстата, обявени за курортни. Но ние мѣчно бихме могли да направимъ едно разграничение, като имате предъ видъ, че днесъ всѣко второ село се е обявило за курортно. Така че, ако искаме наистина да подведемъ подъ този законъ известни поиздигнати и напреднали села, кждето може да има такъвъ обектъ за облагане, въ това число ще попаднатъ маса села, които сѣ въ примитивно състояние, обаче сѣ се обявили за курортни.

Заради това азъ предлагамъ съответниятъ пунктъ отъ закона за селскитѣ общини да се премахне свършено, а въ т. 13 на чл. 88 отъ закона за градскитѣ общини да се предвиди, че общинскитѣ съвети, ако намѣри за необходимо, налага годишенъ налогъ върху празднитѣ отдѣлни дворници, за населенитѣ мѣста съ утвърдена регулация: до 10‰ върху оценката на дворница за данѣкъ върху сградитѣ въ квартали съ най-малко 50% застроени дворници; до 5‰ върху оценката въ квартали съ най-малко 25% застроени дворници и до 2‰ върху оценката на другитѣ незастроени дворници. Не се счита застроено дворнице, въ което има барака или друга малощенна постройка.

Същевременно трѣбва да се постави една забележка, че се отмѣнява т. д отъ чл. 73 отъ закона за благоустройството, защото тия два закона преследватъ една и сѣща цель. Щомъ съ закона за градскитѣ общини окончателно установяваме обекта на облагането, нѣма нужда да съществуватъ такива постановления и въ другъ законъ, защото може да дойдемъ до едно двойно облагане.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Какво предлагате?

Г. Каназирски (д. сг): Азъ го казахъ. Облагането за градскитѣ общини да бѣде 10‰, 5‰ и 2‰, а за селскитѣ общини да нѣма никакво облагане.

Председателъ: Ще ми позволи народното представителство да прочита предложението на народния представи-

тель г. Каназирски. Той предлага: (Чете) „§ 1. Чл. 88 отъ закона за градскитѣ общини, т. 13. Общинскитѣ съвети, ако намѣри за необходимо, налага годишенъ налогъ върху празднитѣ отдѣлни дворници, за населенитѣ мѣста съ утвърдена регулация: до 10‰ върху оценката на дворница за данѣкъ върху сградитѣ въ квартали съ най-малко 50% застроени дворници; до 5‰ върху оценката въ квартали съ най-малко 25% застроени дворници и до 2‰ върху оценката на другитѣ незастроени дворници. Не се счита застроено дворнице, въ което има барака или друга малощенна постройка.

„Забележка I. Отмѣнява се точка д отъ чл. 73 отъ закона за благоустройството“.

Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Г. г. народни представители! Досега налогътъ, съ който общинскитѣ съвети облагахъ празднитѣ мѣста, бѣше еднакъвъ, както за градскитѣ общини, така и за селскитѣ общини. Ние съ настоящия законопроектъ значително намаляваме досегашнитѣ размѣри на този налогъ, като предвиждаме размѣри различни за градскитѣ и за селскитѣ общини. Безспорно, ценитѣ на недвижимитѣ имоти сѣ доста спаднали; отъ друга страна, има голѣмо безпаричие и, на трето мѣсто, мѣчно могатъ да се строятъ нови сгради. Следователно, това облагане на празднитѣ мѣста трѣбва да бѣде умѣрено.

Г. Каназирски предлага този налогъ да бѣде по-малъкъ — не той, който се предвижда въ законопроекта. За градскитѣ общини ние предвиждаме за първата категория праздни мѣста 20‰, а той — 10‰; за втора категория ние предвиждаме 10‰, а той — 5‰ и за трета категория ние предвиждаме 5‰, а той — 2‰. Азъ бѣхъ внесълъ законопроектъ въ Министерския съветъ съ тия голѣми намаления, които предлага г. Каназирски, обаче Министерскиятъ съветъ увеличи размѣритѣ, които бѣха по-голѣми, отколкото тия, които е приела комисията. Въ първоначално внесенния отъ менъ тукъ законопроектъ се предвиждаха 30‰, 20‰ и 10‰, а въ комисията тия размѣри бѣха намалени. Г. Каназирски предлага сега този налогъ да бѣде още по-малъкъ. Азъ нѣмамъ нищо противъ да приеме размѣритѣ, които предлага г. Каназирски, защото, признавамъ, въ градовѣтъ мѣчно може да се настоява сега да се правятъ строежи, тъй като нѣма пари въ хората.

Що се отнася до селата — има отдѣленъ чл. 67, който впоследствие ще го гласуваме. Тамъ ние прокарахме още по-малка такса, но за нея ще говоримъ, когато дойде да разглеждаме следващия членъ. Прочее, азъ смѣтамъ, че може да се приеме предложението на г. Каназирски, но само по отношение размѣритѣ на този налогъ въ градовѣтъ. Ще трѣбва да имате предъ видъ, г. г. народни представители, че и общинитѣ иматъ нужда отъ приходи. Незастроенитѣ мѣста сѣ единъ баластъ за тѣхъ. Така че ще трѣбва да се държи смѣтка и въ това отношение. Но сега тукъ не можемъ да теглимъ на кантаръ — всѣки ще реши така, както мисли, че е най-целесъобразно. Споредъ мене, може да се приеме предложението на г. Каназирски, защото съ него се иска едно намаление не извънредно голѣмо, едно намаление, съразмѣрно съ създаденото положение въ нашата страна.

Председателъ: Г. Каназирски! Г. министърътъ на вътрешнитѣ работи е съгласенъ съ Вашето предложение ...

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Само по отношение на размѣра.

Председателъ: ... само по отношение на размѣра.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: За градовѣтъ.

Председателъ: За градовѣтъ.

Ще стане вмѣсто до 20‰ — до 10‰, вмѣсто до 10‰ — до 5‰.

Г. Каназирски (д. сг): Да.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: И вмѣсто до 5‰ ще бѣде до 2‰.

Г. Каназирски (д. сг): Да, като моля да се прибави и тая забележка, че се отмѣнява чл. 79 отъ закона за благоустройството, за да нѣма двойно облагане.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Азъ се противопоставямъ на това предложение, защото то е отдѣлна работа. Съ този въпросъ не се занимаваме.

С. Даскаловъ (з): Какъ ще се отмѣнява единъ законъ съ забележка?

Председателъ: Поддържате ли, г. Каназирски, това предложение?

Г. Каназирски (д. сг): Оттеглямъ го.

Председателъ: Значи, вмѣсто до 5‰ ще стане до 2‰. Така ли?

Г. Каназирски (д. сг): Така.

Председателъ: Моля ония г. г. народни представители, които приематъ чл. 88, що се касае до такситъ, тъй, както се предложи отъ народния представител г. Каназирски, което предложение се усвои отъ г. министърътъ на вътрешнитъ работи, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля ония г. г. народни представители, които приематъ чл. 88, съ току-що вотираната поправка, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Мирски (д): (Чете)

„Чл. 67 отъ закона за селскитъ общини се измѣня така: Точка 11. Такса за пазене нивитъ, лозята, овошнитъ градини, горитъ и др. до 20 л. на всѣки декаръ, споредъ категорията на земитъ и засѣтитъ култури, размѣра на която такса определя общинскитъ съветъ.

Забележка. Мѣстата, влизащи въ предѣлитъ на регулационния планъ, не се облагатъ съ тази такса, нито се обезщетяватъ за повреди по закона за подобрене земледѣлското производство.

Точка 13. Общинскитъ съветъ, ако намѣри за необходимо, налага годишенъ налогъ върху празнитъ отдѣлни дворища, предназначени за жилища, въ населенитъ мѣста съ утвърдена регулация: до 10‰ върху оценката на дворища за данѣкъ върху сградитъ въ квартали съ най-малко 50% застроени дворища; до 5‰ върху оценката на дворища въ квартали съ по-малко застроена площъ. Не се счита застроено дворище, въ което има барака или друга подобна малощенна постройка.

Забележка. Размѣритъ на тоя налогъ засѣгатъ извършенитъ презъ м. априлъ 1929 г. оценки за данѣкъ сгради. Платенитъ налози по досега действащитъ размѣри не подлежатъ на повръщане и не даватъ основание за никакви рекламации“.

Комисията прибави пунктъ 25 съ следния текстъ:

„Въ общини, въ които има фабрики текстилни, трикотажни, копринени и такива за шевни конци, общинскитъ съвети могатъ да облагатъ изработенитъ въ тия фабрики предмети съ такса: платоветъ до 1 л. на метъръ, концитъ до 1 л. за 1500 м., трикотажнитъ издѣлия до 1 л. на кгр., коприненитъ до 5 л. на кгр., а коприненитъ съ примѣсъ до 2 л. на кгр.“.

Г. Енчевъ (з): Четете чл. 67 отъ закона за селскитъ общини, а същевременно прибавяте п. 25 отъ чл. 88 отъ закона за градскитъ общини.

Докладчикъ Х. Мирски (д): Добавя се още единъ пѣтъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Въ закона за селскитъ общини чл. 67 ще съдържа сѣция п. 25, който съдържа и чл. 88 отъ закона за градскитъ общини. Тамъ го измѣнихме така, и тукъ го добавяме по сѣция начинъ.

Г. Енчевъ (з): Нови родни индустрии въ селата!

Председателъ: Моля ония г. г. народни представители, които приематъ чл. 67 така, както се докладва, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ третата точка отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за отстъпване даромъ на Ортакойската градска община държавна сграда въ гр. Ортакой, бивша собственост на емигранта-грѣкъ Василиаки К. Дурали.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за отстъпване даромъ на Ортакойската градска община държавна сграда въ гр. Ортакой, бивша собственост на емигранта-грѣкъ Василиаки К. Дурали“.

Председателъ: Които приематъ заглавието, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретаръ Д. Тотевъ (д): (Чете членъ единственъ — вж. прил. Т. I, № 75)

Председателъ: Които приематъ членъ единственъ, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ четвърта точка отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за пенсиятъ за изслужено време.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за пенсиятъ за изслужено време.

Председателъ: Има думата народниятъ представител г. Димитъръ Нейковъ.

Д. Нейковъ (с. д): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Отъ разискванията, които станаха тукъ, въ пленума на Народното събрание, при първо четене на законопроекта за пенсиятъ, а също така и отъ дългитъ разисквания, които станаха по сѣция законопроектъ въ финансовата комисия, се установи по единъ безспоренъ начинъ фактътъ, че ние се намираме предъ пълното изчерпване на пенсионния фондъ. Пенсионниятъ фондъ не съществува вече. Отъ него има само единъ споменъ — неговото име. Като фондъ той вече отдавна е изчезналъ.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Име, което не може да се чувствува!

Д. Нейковъ (с. д): Затуй за изплащането на пенсиятъ държавата е принудена да отдѣля срѣдства отъ своя редовенъ бюджетъ.

Г. г. народни представители! Както въ пленума, така и въ комисиятъ, надълго се дискутира и въпросътъ, кой е виновенъ, за да стигне пенсионниятъ фондъ до днешното си плачевно състояние. По този въпросъ се изказаха отъ различни страни най-различни мнения. Въ края на краищата...

Д. Ачковъ (нац. л. о): Отговоренъ нѣма!

Д. Нейковъ (с. д): ... и по този въпросъ трѣбваше да се направятъ едни констатации. И азъ смѣтамъ, че тия констатации се сподѣляха и се сподѣлятъ отъ всичкитъ страни на Парламента, а също и отъ заинтересованитъ обществени срѣди, предимно отъ чиновницитъ и пенсионеритъ. Тия констатации могатъ да се сведатъ къмъ следното: виновници за провалата на пенсионния фондъ сѣк безспорно ония, които въ миналото, а също така и въ настоящето, лишени отъ едно добро чувство на предвидливостъ, позволяваха да се даватъ щедро голѣми пенсии и да се изплащатъ възнаграждения на грамадни суми отъ 50 до 100 хиляди лева. Виновници за изчерпването на пенсионния фондъ сѣк ония, които сѣк допушати, както и ония, които продължаватъ да допушати, щото не ежегодно, но ежедневно да се хвърлятъ въ тежестъ на този фондъ маса чиновници, здрави и годни още за работа, само по партизански съображения — да се откриятъ нови мѣста за управляващата или управляващитъ партии. Най-после, виновници за днешното тежко положение на пенсионния фондъ ще бѣдатъ и ония, които днесъ, следъ като сѣк изпрѣчени предъ грозния фактъ на пълната катастрофа на фонда, продължаватъ да си затварятъ очитъ и не взематъ нуждитъ сериозни ефикасни мѣрки, за да може фондътъ да се изгради наново върху по-здрави и по-дълготрайни начала.

И ако е въпросъ, г. г. народни представители, да констатираме дефекти и въ законопроекта, който сега дебатираме, трѣбва да кажа, че най-голѣмиятъ неговъ дефектъ е именно този, че той не цели да създаде пенсионенъ фондъ. Наистина, г. министърътъ на финанситъ определя по-скромни задачи на своя законопроектъ. Въ мотивитъ му той бѣше написалъ: „Настоящиятъ законопроектъ си поставя за разрешение една по-ограничена задача“, а именно да гарантира временното изплащане на пенсиятъ. Комисията, обаче, следъ като е направила съответни измѣ-

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 75.

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 44.

нения в тоя законопроект, ни го представя сега с друг текст, и в предговора към този текст се казва изрично: (Чете) „Парламентарната финансова комисия, в редица заседания, разгледа най-грижливо внесените в Народното събрание от г. министъра на финансите законопроекти за пенсия за изслужено време и, ржководима от желанието да спомогне за възстановяване и създаване на един стабилен пенсионен фонд, който би обезпечил редовното и сигурно изплащане на пенсията, направи съответните поправки“ и т. н. и т. н.

Както виждате, комисията е измѣстила първоначалната скромна и ограничена задача, поставена на този законопроект от г. министъра на финансите, и счита, че представя на Народното събрание един по-радикален, по-стабилен законопроект, имащ за целъ основаването, изграждането на пенсионния фонд. Това, г. г. народни представители, е само въ доклад на комисията. Възрѣмъ ли се, обаче, въ постановленията на проекта, както той е излѣзълъ отъ комисията, ние ще видимъ, че въ тия постановления нѣма нищо подобно, че не се изгражда абсолютно никакъвъ фондъ. Фондътъ е изграденъ на един много нездравъ, несолидни начала. Той не представлява нищо друго, освенъ една приходо-разходна смѣтка. Предвижда се въ законопроекта, че за изплащане на пенсията ще постѣпятъ отъ дадени източници толкова и толкова суми, които се точно фиксиратъ и въ специалната смѣтка къмъ бюджетопоекта за фондовете на 380.000.000 л., същевременно и въ законопроекта за пенсията, и въ законопроекта за бюджета на фондовете се предвижда толкова разходъ — 380.000.000 л. Значи, колкото ще се вземе презъ текущата година, толкова ще се и разходва.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Е, къде е фондътъ!

Д. Нейковъ (с. д): Следователно, и дума не може да става за образуване на никакъвъ фондъ. Нѣщо повече, азъ мога да ви увѣря, г. г. народни представители, че отъ приходитѣ, така предвидени въ законопроекта, не само че нѣма да остане нищо за фонда, въ добре разбиранъ смисълъ на думата „фондъ“ — една неприкосновена сума, капитализирана — освенъ че, казвамъ, нѣма да остане нищо за това, но и постѣпилитѣ суми ще бждатъ недостатъчни за изплащане на пенсията, отъ една страна, и, отъ друга страна, съответнитѣ учреждения, които по закона сж задължени да направятъ своитѣ вноски за фонда, не ще бждатъ въ положение да ги направятъ въ ония размѣри, както е предвидено въ самия законопроектъ за пенсията, а сжщо така и въ самия бюджетопоектъ за фондовете. Така, напр., г. г. народни представители, по сега действащия законъ за пенсията общинитѣ и постояннитѣ комисии бѣха задължени да внасятъ годишно по 1% отъ своитѣ приходи въ полза на пенсионния фондъ, или е било предвидано въ закона да внасятъ суми отъ около 18—20 милиона лева годишно. Отъ смѣтитѣ, които ни представи отдѣлението за пенсията, смѣтки, които сж дадени сжщо така и въ специалния бюджетопоектъ за фондовете, кждето е вмѣкнато и бюджетопоектътъ за фонда „пенсия“, се вижда, че тия постѣпления отъ общинитѣ и окръжията не сж били редовни; че общинитѣ и окръжията въ миналитѣ 3—4 години не сж могли да внасятъ отъ припадащата имъ се частъ, която е била 18—20 милиона лева, повече отъ 12—14 милиона лева. Това е било така по стария, досега действащия законъ за пенсията. По новия законъ за пенсията, общинитѣ и окръжията ще бждатъ задължени да внасятъ въ пенсионния фондъ една вноска крѣгло отъ 80 милиона лева годишно.

Г. г. народни представители! На всинца ви е известно въ какво тежко, дори, бихъ казалъ, безизходно материално положение се намиратъ българскитѣ общини, за да нѣма нужда да се увѣряваме взаимно, че ония общини, които днесъ сж по-бедни отъ вчера и които вчера не можеха да внасятъ 15 милиона лева — взета цифрата срѣдно — въ пенсионния фондъ, че сжщитѣ тия общини днесъ, по новия законъ за пенсията, още повече не ще могатъ да внасятъ 80.000.000 л. Следователно, съответнитѣ постановления въ закона за пенсията и въ закона за бюджета на фондовете ще останатъ неизпълнени, приходитѣ не ще постѣпятъ и държавата, респективно правителството или министърътъ на финансите, ще бждатъ принудени още въ течение на текущата година да търсятъ нови срѣдства, за да могатъ да задоволятъ нуждитѣ на българскитѣ пенсионери.

Г. г. народни представители! Думата ми бѣше, че ние нѣмаме никакъвъ фондъ за пенсия и че ако новиятъ за-

конъ за пенсията има единъ голѣмъ недостатъкъ — който не биваше да остане и при второто четене на законопроекта за пенсията — то е този, че не се образува фондъ, че не се взематъ мѣрки да се събератъ срѣдства — другъ е въпросътъ отъ кжде, отъ една или друга страна — да се направи нѣщо като фондъ, да се създаде фондъ, срѣдствата на който да се капитализиратъ въ математически резерви и тѣ да послужатъ за изплащане на пенсията на бждещитѣ пенсионери.

Сегашниятъ законопроектъ за пенсията е изграденъ върху една неправда: всички сега служещи чиновници сж длѣжни да плащатъ известенъ процентъ отъ своята заплата като приходъ въ фонда „пенсия“. Отъ вноскитѣ на сегашнитѣ чиновници ще се изплащатъ пенсията на бившитѣ чиновници, които сега сж пенсионери, безъ, обаче, самиятъ законъ, самата държава или каквито и да е постановления въ закона да гарантиратъ пенсията на сегашнитѣ чиновници, т. е. на бждещитѣ пенсионери. Ако така вървятъ работитѣ въ нашата страна, ако ние продължаваме да се тресемъ отъ тази финансова и стопанска криза, бждещитѣ пенсионери, т. е. днешнитѣ чиновници, които даватъ своитѣ вноски, не сж гарантирани съ нищо, че тѣ ще могатъ да получаватъ своитѣ пенсии, дори въ едни минимални размѣри.

Ето защо азъ смѣтамъ, че като едно основно положение въ новия законъ за пенсията трѣбва да влѣзе следното: да не се предвиждатъ за разходъ всичкитѣ постѣпления въ пенсионния фондъ отъ чиновническитѣ удържки — напр., 50% — да бждатъ запазени, да бждатъ отдѣлени, да образуватъ единъ фондъ, тия суми да се капитализиратъ въ резерви, за да може по-нататкъ тоя фондъ да улесни държавата и пенсионеритѣ въ получаване на тѣхнитѣ пенсии.

Нѣкой отъ мнозинството: Ами ако дойде пакъ Сговорътъ?

Д. Нейковъ (с. д): Г. г. народни представители! Въ такъвъ случай много основателно ще ми кажете: ако частъ отъ приходитѣ, които идатъ отъ удържкитѣ на чиновничитѣ, бждатъ запазени и капитализирани — т. е. не бждатъ изхарчвани за текущитѣ нужди на пенсионния фондъ — тогава очевидно сумитѣ, нуждни за изплащане на пенсията, ще бждатъ недостатъчни. А нуждитѣ суми трѣбва да се намѣрятъ.

Тия суми, следователно, които ние ще вземемъ отъ вноскитѣ, отъ удържкитѣ на чиновничитѣ и ще ги капитализираме, ще трѣбва да ги направимъ временно единъ видъ неприкосновени, ще трѣбва тѣ да бждатъ внесени отъ държавата въ пенсионния фондъ. Тѣ не ще бждатъ повече отъ 150—200 милиона лева годишно. Сжщо такава сума, обаче, ще трѣбва да се даде като помощъ, като субсидия на държавата къмъ пенсионния фондъ, тъй както тя е правила това — или по-право казано, е била задължена съ съответнитѣ закони да го прави — включително до последната финансова 1931/1932 г. Ако всѣка година отдѣляме отъ постѣпленията на фонда една сума отъ 200 милиона лева и тия суми се капитализиратъ съ сложна лихва, въ разстояние само на 10 години ние ще разполагаме съ единъ фондъ, равенъ на не по-малко отъ 3 милиарда лева, отъ лихвитѣ на които по-нататкъ ще могатъ да се издържатъ по-голѣмата частъ отъ разходитѣ на пенсионния фондъ — разходи, които ще бжде нужно да бждатъ правени за ония хора, които днесъ сж длѣжни по силата на закона, щатъ не щатъ, да внасятъ известни удържки отъ своята заплата въ полза на пенсионния фондъ.

На второ мѣсто, г. г. народни представители, за да бжде изграденъ единъ здравъ пенсионенъ фондъ — подчертавамъ думата „фондъ“ за разлика отъ това, което е вмѣкнато въ закона, кждето, както се обяснихъ, нѣма фондъ — нужно е да се правятъ икономии и съкращения въ всички направления.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Напр.?

Д. Нейковъ (с. д): Напр., всички ония лица, които сж добили правото на пенсия, не губятъ това свое право, запазватъ си го, обаче тѣ сж длѣжни, преди да получатъ своята пенсия, да дадатъ декларации и да посочатъ своитѣ редовни странични приходи. И ако държавата констатира, че тия граждани, макаръ и правоспособни пенсионери, добили право на пенсия, иматъ странични приходи, които имъ даватъ възможностъ да живѣятъ, достатъчни да задоволяватъ тѣхнитѣ лични нужди и нуж-

дитѣ на тѣхнитѣ домашни, на тѣхнитѣ семейства, пенсията на такива граждани се прекращава, се преустановява, като тѣ не губятъ правото си да я получатъ, да я възобновятъ тогава, когато по една или друга причина ще бждатъ лишени отъ тия свои странични приходи, въз основа на които пенсията имъ е била прекратена.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Както е случаятъ съ народнитѣ представители.

С. Савовъ (д): Може всѣки месецъ да се промѣня положението му!

Д. Нейковъ (с. д): Точно това казвамъ, г. Савовъ, Щастieto е нѣщо неустановено, промѣнчиво. Напр., днесъ Х, народенъ представителъ, получава депутатски дневни и пенсия — докато получава депутатски дневни, нѣма да получава пенсията си. Защо? Защото и по разумъ, и по съвѣстъ депутатскитѣ му дневни въ този размѣръ, въ който сѣ гласувани, сѣ достатѣчни не, но сѣ предостатѣчни, за да може този гражданинъ да живѣе. Утре щастieto му измѣни, той не е народенъ представителъ — тогава той подава едно заявление до управата на пенсионния фондъ да му се възстанови пенсията. Така ще правятъ и всички ония пенсионери, които наново сѣ постъпили на служба, а следъ това пакъ сѣ прекъснали своята чиновническа служба. Искамъ да разберете мисльта ми. Това ще направи всѣки гражданинъ.

(Председателското мѣсто заема подпредседателъ Н. Шоповъ)

С. Савовъ (д): Нима на единъ пенсионеръ, който има къща и я дава подъ наемъ и три месеца взема наемъ отъ къщата си, а следъ това три месеца не взема, всѣки три месеца ще му мѣняватъ пенсията?

Д. Ачковъ (нац. л. о): Такива въ България нѣма.

К. Пастуховъ (с. д): Щомъ народнитѣ представители получаватъ месечна заплата, т. е. не сѣ надничари, тѣ не могатъ да получаватъ никаква пенсия. Това е много ясно.

Д. Нейковъ (с. д): Г. г. народни представители! Ако азъ вземамъ за примѣръ депутатскитѣ дневни, азъ правя това, за да имаме моралното право да посегнемъ върху пенсиятъ на ония граждани, които иматъ странични доходи, особено когато ние, народнитѣ представители, посегнемъ върху пенсията на ония, които сѣ въ това положение въ нашата собствена срѣда. Иначе ние нѣмаме моралното право да отнемаме пенсиятъ на другитѣ, стоящи извънъ Парламента граждани, които не сѣ законодатели, ако не приложимъ същата мѣрка най-напредъ спрямо насъ, като дадемъ примѣръ, какъвто въ случая сме длѣжни да дадемъ — както и моятъ другаръ Пастуховъ забеляза — особено когато дневнитѣ пари на народнитѣ представители сѣ почти установени като годишна заплата.

Затога азъ смѣтамъ, че г. министъръ Стефановъ, който търси срѣдства за пенсионния фондъ и за бюджета на държавата, не би трѣбвало да откаже, щото въ новия законъ за пенсиятъ да влѣзе, напр., едно такова положение: на лицата, които иматъ страниченъ доходъ надъ 6.000 л. месечно, пенсията имъ се намалява съ горницата отъ тая сума: т. е., ако тѣ иматъ 7.000 л. месеченъ приходъ, пенсията имъ ще се намали съ горницата отъ 6.000 л. — съ 1.000 л.; ако иматъ страниченъ приходъ 8.000 л. месечно, пенсията имъ ще бжде намалена съ 2.000 л. — съ разликата между максималната сума 6.000 л. и тѣхния реаленъ доходъ.

С. Савовъ (д): Тогава всѣки месецъ ще измѣняте пенсиятъ.

Д. Нейковъ (с. д): Мене ми се струва, г. г. народни представители, че това ще бжде справедливо и че ще отговаря на единъ повикъ долу въ населението, на единъ повикъ основателенъ, срещу голѣмитѣ несправедливи пенсии и особено срещу ония пенсии, които се даватъ на лица, които нѣматъ нужда отъ тѣхъ. Азъ мога, освенъ народни представители, да ви посоча и директори на банки, адвокати, лѣкари, чиновници въ редица обществени, но не държавни учреждения, които иматъ голѣми приходи по 10 — 15 — 20.000 л. и повече месеченъ приходъ и които продължаватъ да взематъ и своитѣ пенсии. Това не е право. И мене ми се струва, че на това положение трѣбва веднѣжъ завинаги да се тури точка.

Г. г. народни представители! Въ закона за пенсиятъ решително трѣбва да се премахнатъ всички фаворизации, дадени на когото и да било. Ние всѣкога сме поддържали, че въ закона за пенсиятъ не бива да се прави раз-

лика между чиновници по гражданското ведомство и чиновници по военното ведомство. Не говоря за ония случаи, въ които и азъ признавамъ, че трѣбва да бждатъ направени изключения — когато нѣкои военни, по специалнитѣ закони или по мирния договоръ, се уволняватъ принудително и биватъ заставени, въпрѣки своята добра воля и готовност да служатъ на държавата, да напуснатъ службата; не отричамъ тѣхното право да получатъ своята пенсия. Азъ говоря за ония случаи, за ония привилегии, за ония преимущества, които се даватъ на военнитѣ лица по законопроекта за пенсиятъ, специално въ чл. 14, където за военнитѣ лица пенсията се изчислява по единъ начинъ, а за чиновницитѣ по гражданското ведомство се изчислява по другъ начинъ. За военнитѣ лица годишнитѣ за получаване на пенсия сѣ 30, а за гражданскитѣ лица 33. Това е една разлика, г. г. народни представители, която не може да се оправдае съ нищо. И азъ моля Народното събрание и г. министъра на финанситѣ да премахнатъ тая разлика, и то въ полза на пенсионния фондъ. Годишнитѣ за получаване на пенсия отъ военнитѣ, вмѣсто да бждатъ 30, да се покачатъ на 33, и въ такъвъ случай чиновницитѣ, служителитѣ по двѣтѣ ведомства ще бждатъ изравнени, а и за пенсионния фондъ ще се получи едно облекчение.

На трето мѣсто, г. г. народни представители, като основа на новия пенсионенъ законъ ще трѣбва да влѣзе едно здраво, социално начало, начало, което може да предпази пенсионния фондъ отъ по-нататѣшно разхищение или, по-право — понеже нѣмаме и не учредяваме въ дѣбия смисълъ на думата фондъ — да намалимъ разходите на държавата, на която сѣ необходими срѣдства за други стопански и културни нужди, но ксато е принудена да ги дава за пенсионния фондъ. Думата ми е, че максималната пенсия решително трѣбва да бжде намалена. Въ законопроекта максималната пенсия е предвидена въ размѣръ 66.000 л. годишно, т. е. 5.500 л. месечно. Тая максимална пенсия може, споредъ законопроекта, да бжде увеличена най-много съ 10% отъ този си размѣръ.

Г. г. народни представители! Живѣемъ въ едно много тежко време — това е безспорно. На пѣтъ и кръстопѣтъ, въ публични събрания, въ нашата преса и въ Народното събрание всички единодушно твърдимъ, че народътъ изнемогва, че народътъ преживява страшна непоносима мизерия, че той не е платежеспособенъ, че той не може да си плаща данѣцитѣ, че той не може да посрѣща своитѣ най-елементарни нужди, че особено работящитѣ слоеве отъ народа — селяни, работници, занаятчи и всички други дребни съществування — сѣ петимни днесъ да получатъ като приходъ месечно 1.500—2.000 л., за да могатъ да набавятъ съ тѣзи минимални срѣдства онези продукти и ония предмети, които имъ сѣ необходими да поддържатъ поне своето физическо съществуване. Щомъ, г. г. народни представители, е така днесъ съ болшинството отъ работящитѣ хора отъ българския народъ, голѣма неправда ще бжде да се допуснатъ и за въ бждеще пенсии по 5.000, 5.500 л. месечно.

Споредъ насъ, социалдемократитѣ, законътъ въ това отношение ще трѣбва да бжде коригиранъ. Като максимална пенсия трѣбва да бжде предвидена 42.000 л. годишно, т. е. 3.500 л. месечно, като по-нататѣкъ подъ никакви претексти за нищо, никому — подъ страхъ на наказание, на углавно преследване — не бжде позволено да взема отъ пенсионния фондъ нито стотинка повече.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Г. Нейковъ! 20-тѣ минути минаха. Свършете!

Д. Нейковъ (с. д): Г. г. народни представители! Азъ свършвамъ. Ще предложа още една малка добавка, която трѣбва да легне като основа въ новия пенсионенъ законъ. Тя се отнася върху едно важно положение отъ закона за пенсиятъ. Споредъ новия законъ за пенсиятъ, иматъ право на пенсия ония лица, които иматъ 55-годишна възраст и 30 години служба, ако сѣ напустили доброволно, и иматъ право тоже на пенсия ония лица, които иматъ 50-годишна възраст и 25 години служба, ако сѣ уволнени по предписание на началството. Г. г. народни представители! Нашата парламентарна група поддържа по принципъ, че пенсия не може и не бива да се дава на млади, здрави и работоспособни хора, а пенсия ще трѣбва да се даде на ония граждани, които сѣ работили за държавата едно по-продължително време и когато тѣ почнатъ да губятъ своята работоспособност — тогава да иматъ право да получаватъ пенсия.

Но, г. г. народни представители, вие знаете, че въ нашия животъ има много аномалии и една отъ най-голѣмитѣ аномалии е тази, че мнозина отъ чиновницитѣ на българската държава и тогава, когато сѣ работоспособни, и то-

гава, когато имат пълно желание да служат, и тогава, когато сж полезни на държавата, се увольняват по странични съображения, по партийни съображения, за да бъдат замѣстени от други, които сж по-удобни на управляващата въ даден момент партия. Може, следователно, да се случи не, но това се случва много често, чиновници да бъдат уволнени и да останат без пенсия само защото не сж достигнали предвидената въ закона възраст. Може да се случи много държавни служители, които сж почнали своята чиновническа кариера на 20 години, на 21 година или на 22 години, следъ като сж служили пълни 25 години, да бъдат уволнени по разпореждане на началството и да не могат да получат пенсия, защото не отговарят само на едно отъ условията, предвидено въ закона — на условието за възрастта. Ако сж почнали, да кажемъ, на 22-годишна възраст, служили сж 25 години и сж били уволнени на 47 години, тѣ ще трѣбва да останат три години безъ пенсия и да получатъ такава, когато навършатъ 50-годишна възраст. Колкото е неправо, г. г. народни представители, да се дава пенсия незаслужено на хора, които сж млади и които сж работоспособни, толкова е неправо, толкова е неморално да не се даде пенсия на ония, които сж уволнени не по своя вина, а които сж уволнени по партизански съображения, които сж жертва на лошитѣ партийни нрави въ нашата държава.

Министъръ С. Стефановъ: Тѣ сж защитени.

Д. Нейковъ (с. д): Знамъ, г. министре, кои сж защитени. Мене ми се струва, че ще трѣбва именно тия хора да бъдат защитени, т. е. да имъ се даде право да получаватъ своята пенсия и тогава, когато нѣматъ 50-годишна възраст, ако сж уволнени, ако сж заставени да напуснатъ своята служба. Това, г. г. народни представители, би могло да бъде направено, като пенсията на такива лица . . .

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. Нейковъ, завършете! 20 минути трѣбваше да говорите, а говоритѣ цѣлъ часъ!

Министъръ С. Стефановъ: Говори се като на първо четене.

Д. Нейковъ (с. д): Свършвамъ. — . . . до навършване 50-годишна възраст се предвиждатъ въ бюджета на съответното министерство и се внасятъ въ пенсионния фондъ, за да се изплатятъ на съответнитѣ лица, на които трѣбва да се даде възможностъ да получаватъ пенсия, следъ като сж внасяли 25 години удържки.

Безъ тия нѣколко начала, г. г. народни представители, които азъ посочихъ тукъ така набързо, вие не само не туряте здрави, стабилни основи на единъ пенсионенъ фондъ въ замѣна на онзи, който имаме въ миналото, но и такъвъ, какъвто го създавате, като една приходо-разходна смѣтка, нѣма да го бъде, защото смѣтката ви ще излѣзе неточна.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Предупреждавамъ всички г. г. народни представители, че повече отъ 20 минути никому нѣма да позволя да говори.

Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Азъ имамъ вече случая да кажа мнението си по настоящия законопроектъ, когато той се разглеждаше на първо четене. Г. Нейковъ направи нѣкои бележки въ връзка съ заглавието на законопроекта, които сж по-скоро отъ общъ характеръ, отколкото конкретни предложения по съответнитѣ членове, каквито могатъ да се правятъ днесъ, когато разглеждаме законопроекта на второ четене.

Дълга, обаче, да отговоря, че голѣмиятъ въпросъ, който той слага и по който направи първата си бележка, за създаването на пенсионенъ фондъ, не е въпросъ, който не се взема подъ внимание, но е въпросъ, който днесъ не може да бъде разрешенъ и, следователно, считаме за излишно да се занимаваме съ него. Въпросътъ е ясенъ, той се дебатира нашироко въ комисията, г. Нейковъ присъствуваше тамъ, известни му сж всички обяснения, и смѣтамъ, че нѣма какво повече да отговарямъ по него на г. Нейковъ. Остава той да направи конкретно предложение си, когато дойдемъ до съответния членъ за приходитѣ, отъ които се образува фондътъ.

Втората бележка, която направи г. Нейковъ, бѣше да не се дава пенсия на пенсионери, които иматъ надъ 6.000 л. месеченъ доходъ. Г-да! Това предложение не се възприе отъ комисията, защото се счете, че е несправед-

ливо. Правото на пенсия се дава на всѣки държавенъ чиновникъ, който е служилъ на държавата, независимо отъ това какво е неговото материално положение. При това материалното положение на хората е измѣнчиво и не може пенсията да бъдатъ ревизирани въ разни времена, споредъ измѣненото материално положение на пенсионеритѣ. Този въпросъ се обсъжда въ комисията надълго и не се възприе този принципъ, като несправедливъ.

Г. Нейковъ направи и друга една бележка — за несправедливитѣ пенсии. Несправедливи пенсии, г. г. народни представители, по настоящия законопроектъ нѣма да има, защото сж основнитѣ положения, които се прокарватъ въ него, се премахватъ всички аномалии, които сж съществували досега. Ръководниятъ принципъ въ този законопроектъ е: всѣки чиновникъ, който е служалъ повече години, получава по-голѣма пенсия. Всѣки чиновникъ, който е заемалъ по-висока длѣжностъ, който е получавалъ по-висока заплата, правени му сж, следователно, по-голѣми удържки, има право на по-голѣма пенсия — единъ напълно справедливъ принципъ — като се определя една максимална пенсия, повече отъ която пенсионерътъ не може да получава, макаръ да му сж правени много повече удържки. По този законопроектъ сега не може да стане пенсионеръ нѣкой младъ човѣкъ съ десетъ години служба и петъ дарени години, защото се увеличава броятъ на изслуженитѣ години, които даватъ право на пенсия. По гражданското ведомство пенсионерътъ трѣбва да има 25 години служба, а по военното ведомство — 20 години. Защо се прави тази разлика между гражданскитѣ и военнитѣ служащи, считамъ за излишно да обяснявамъ. Много добре е известно това на г. Нейковъ. Така че неговата бележка, че има фаворизация, си нѣма мѣстото. Военнослужачитѣ не могатъ да служатъ годинитѣ, които се искатъ за чиновницитѣ по гражданското ведомство, по причини, които смѣтамъ, че сж известни на всички ви.

По бележката на г. Нейковъ за максималната пенсия. По настоящия законопроектъ максимална пенсия едва ли ще получаватъ 10% отъ онѣзи, които сж получавали такава досега. Защото за да се получи максимална пенсия по настоящия законопроектъ, цензътъ е свършено другъ отъ този по сега действащия законъ. Максималната пенсия, която се предвижда сега, е само една норма за изчисление на пенсията. По законопроекта всѣки чиновникъ, споредъ категорията си, има своя специфична максимална пенсия — едно положение свършено различаващо се отъ онова въ досегашния законъ.

По отношение на бележката за увольняването на чиновницитѣ. По настоящия законопроектъ всички чиновници, които бъдатъ уволнени по партизански причини, получаватъ пенсия за 25-годишна служба, а не за 30-годишна служба. Виждате, и този принципъ е прокаранъ въ настоящия законопроектъ.

Съ тѣзи нѣколко бележки азъ считамъ, че отговорихъ на онова, което каза г. Нейковъ.

По-нататъкъ, когато ще се направятъ предложения по съответнитѣ членове, народнитѣ представители ще иматъ възможностъ да ги обсъдятъ и преценятъ и които намѣрятъ за добри, да ги възприематъ, за да можемъ да добиемъ едно по-правилно и по-разумно разрешение на въпроситѣ. Азъ нѣма да бъда противъ едни такива предложения, но заявявамъ, че ще държа много за основнитѣ положения въ този законопроектъ, който много дълго се изучава. Измѣнение на основнитѣ положения не ще допусна, защото ще се развали правилната постановка, върху която е сложенъ законопроектътъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. д-ръ Христо Мутафовъ.

Д-ръ Х. Мутафовъ (д): Г. г. народни представители! Има единъ фактъ ноторенъ, отъ който трѣбва да изхождаме, когато ще дебатирате въпроса за пенсията за изслужено време. Тоя ноторенъ фактъ е, че пенсионниятъ фондъ е изчерпанъ. Днесъ ние имаме пенсионенъ фондъ, мѣчимъ се да го възсъздадемъ, да го възстановимъ и въ законопроекта за бюджета на фондоветѣ, който тази сутринъ се разглежда въ бюджетарната комисия, се предви специаленъ фондъ, пенсионенъ така нареченъ, на който пенсионенъ фондъ вотирахме приходната и разходната частъ. Като се спремъ на приходитѣ и разходитѣ на пенсионния фондъ, ще се види, че ние се мѣчимъ да съберемъ една сума отъ 830.000.000 л., която ни е потребна, за да можемъ да изплатимъ онѣзи пенсии, които, съгласно новия законъ за пенсията, ще има да плащаме. Икономии отъ близо 200 милиона лева ще трѣбва да сж

реализират по силата на новия закон за пенсиите. Защото, нека забележа, че по силата на досегашния закон за пенсиите, близо над милиард лева, се изчисляват онези пенсии, които трябва да бъдат платени. Нима сръдства, обаче, въ пенсионния фонд, съ които да се покриват тия милиард лева разходи. Ако направим икономии от 200.000.000 л., ще можем с кръглата сума от 800—830 милиона да посрещнем ония пенсии, които ще има да се плащат на държавните служители. Само по този единствен начин е възможно създаването на нова сметка на пенсионния фонд, който да послужи за задоволяване на всички ония, които чакат да получат пенсия.

Зная, г. г. народни представители, че проблемата за пенсията е една от най-мъжните, която има да се дебатира и разрешава от Народното събрание. Бившият министър на финансите г. Моллов, който има усът за възможното и за трудно постижимото, ня съветва, както е съветвал и г. министъра на финансите, че е по-добре да се откажем от законопроекта за пенсиите, защото това е една главолмна работа, която ще създаде маса неприятности на правителството. И вѣрно е, че аз, въ качеството на председател на финансовата комисиия, съм отрупвал ежедневно съ писма от пенсионери от различните краища на България, които сѣ недоволни от законопроекта, които сѣ недоволни и от досега действащия закон за пенсиите, които признават неправдиг, които сѣ станали сѣ действащия закон за пенсиите, грамадните суми, които сѣ разхищени и разпилвани, суми, които възлизат на стотици милиони лева и които се раздадох на сегашни пенсионери за минало време. Но ще се съгласите, г. г. народни представители, че е абсолютно невъзможно на държавата да разреши окончателно този сплетен въпрос, да разплете това кълбо, което е мъчно разплетимо, защото ако замажем дупката, която се отваря на едно мѣсто, тутакси се отваря друга дупка на друго мѣсто, или ако е възможно нѣкъде да се закрѣпи нѣщо, веднага се разкѣрва на друго мѣсто и невъзможно е да се задоволят всички пенсионери. Финансовата комисиия се мъчи по възможност да създаде положения въ законопроекта, които сравнително да бъдат по-справедливи, като дѣржа сметка за възстановяване на фонда и за създаване възможност да се плащат пенсията на тия, които очакват такива.

Въ мотивитѣ към законопроекта, който ни внесе г. министърът, се казваше, че днешното положение не позволява едно окончателно разрешаване на проблемата за пенсиите. Финансовата комисиия, обаче, която има съзнание, че законът за пенсиите не може да се бута въ всяка година, не може да се измѣнява презъ година, две, три или пет — последният закон за пенсиите е от 1926 г., оттогава чакъ сега създаваме новъ закон — съчете, че тоя закон за пенсиите, който сега създаваме, ще трябва да изтрае единъ минималенъ периодъ поне отъ десетина години, за да се даде възможност на финансовия министър да направи това, което е постижимо. Ние сме убедени, че това разрешение, което даваме съ новия закон за пенсиите, ще бъде горе-долу едно разрешение, ако не окончателно, то поне такова, което ще може да стабилизира положението на пенсионния фонд, което ще може да създаде възможност на този фонд да дава пенсия на ония, които очакват такива. По-добре е на тѣх да имъ дадемъ пенсия съ едно намаление, но да имъ дадемъ пенсия, отколкото да бъдемъ при това положение, което създаде досегашният закон — фондът да бъде изчерпанъ и да не могат да се дават пенсия на ония, които очакват. Нашитѣ пенсионери трябва да се съгласят, че е по-добре да иматъ пенсия, макаръ и съ едно намаление, отколкото да кажемъ, догодина да се намѣримъ предъ положение да нѣмаме никакъв пенсионенъ фонд, въ каквото положение сега се намираме, и да нѣмаме възможност да раздаваме пенсия.

Азъ искамъ да ви спра вниманието на единъ ноторенъ фактъ, който е известенъ на нѣкои пенсионери и който съмъ длъженъ да изтъкна предъ Народното събрание. Малцина знаятъ, че държавата дава отъ своитѣ сръдства, отъ държавния бюджетъ, колосалната сума отъ 380 милиона лева, за да направи възможно раздаването на пенсия на бившитѣ държавни служители. Вие виждате какво е положението на фонда за пенсиите за изслужено време, за който ви казахъ и въ началото две думи. Приходите на този фондъ сѣ: 10% удържки върху кредититѣ за заплатата — 380.000.000 л.; 6% удържки върху възнагражде-

ния, премии и пр.; отъ разлика отъ повишена заплата; удържки за минало дарено време, глоби и пр. Всичко приходи по глава I на бюджета на фонда сѣ 423.500.000 л. Но тая сума далечъ не е достатъчна, за да се изплатятъ 1 милиард лева пенсия, които има да се плащат. Освенъ тия приходи фондътъ има такива и по § 7 — отъ вноски, равни на удържките по чл. 37, буква а, отъ закона за пенсиите, за сметка на държавата, изборните и автономните учреждения — 380.000.000 л. Като прибавите къмъ тия приходи и тия по глава IV — извънредните приходи и приходитѣ отъ лихви по глава V на бюджета на този фондъ, въ пенсионния фондъ се събира една сума отъ 836.000.000 л. Значи, само при икономии, които ще направимъ, ще можемъ да даваме редовно пенсията на бившитѣ държавни служители.

При тия доходи на пенсионния фондъ, които гласуваме въ бюджета на фондотѣ, е невъзможно да се възстанови пенсионният фондъ. Финансовата комисиия съзнаваше, че може да има нѣколко системи за организиране на пенсионния фондъ. Въ всеки случай този въпросъ трябва да бъде разрешенъ така: или държавните служители ще образуватъ свой пенсионенъ фондъ на по-добри начала отъ досегашнитѣ, на чисто осигурителни начала, или държавата ще поеме издръжката на пенсионния фондъ върху себе си, тя да плаща всички пенсия, или най-после може да се възприеме смѣсената система, която ние възприемаме: ще плащатъ и чиновницѣ, които чакатъ пенсия, ще плаща и държавата, която е длъжна да даде пенсия на своитѣ служители и, следователно, трябва да внася въ този фондъ. Защото фондътъ е изяденъ, е разпилванъ колкото по вина наследната страна, толкова по вина и на другата страна. Несправедливо ще бъде да винимъ само държавата, че е разпилвала този фондъ. Фондътъ се разпилъ, защото се даваха безогледно пенсия. Колкото сѣ виновати тия, които раздаваха безогледно пенсията, толкова сѣ виновни и тия, които ги вземаха. Бѣха дадени колосални суми, по 70-80 хиляди лева, на нѣкои пенсионери за минало време, които сѣ се чудили какво да правятъ тия пари. Кръгло около 350 милиона лева сѣ разпилвани и това създаде недовѣността, слабостта на пенсионния фондъ, който сега трябва да стабилизираме. Азъ мисля, че съ помощта 350 милиона лева, която държавата сега дава на фонда, макаръ и временно, тоя фондъ се възстановява. Това е едно начало, което, макаръ и временно, ще се следва занапредъ. И добре ще е да се следва, за да се гарантира раздаването на пенсията занапредъ, макаръ и въ по-малкъ размѣръ, отколкото да нѣма никакъв фондъ, следователно, да нѣма никакви пенсия.

Това що се касае до системата, която следваме, за да възстановимъ фонда за пенсиите на тая база, като една частъ, чрезъ пенсионнитѣ удържки, се вземе отъ чиновницѣ, друга се даде отъ държавата, а трета се икономиса по силата на новия законопроектъ, чрезъ приложенията на началата, които ние възприехме, та по този начинъ да се образува една кръгла сума отъ 830—850 милиона лева, която е потребна за изплащане пенсията на държавните служители.

Г. г. народни представители! Има нѣколко основни положения, които сѣ изтъкнати въ мотивитѣ къмъ първоначалния законопроектъ на г. министъра на финансите, но които ние не възприехме, а коригирахме и измѣнихме съ същество, пакъ ръководими отъ това начало, да бъдемъ справедливи, да намалимъ толкова, колкото е потребно, но да създадемъ възможност да се получатъ по-голѣми приходи или по-голѣми икономии, за да се гарантира пенсионният фондъ въ смисълъ да можемъ да кажемъ, че даваме едно разрешение на проблема за пенсиите.

Въ мотивитѣ къмъ законопроекта се казва, че максимална пенсия ще може да се получи само следъ 35 прослужени години; ние, обаче, намалихме това време на 33 и 30 години за военнитѣ лица. Също така въ мотивитѣ къмъ законопроекта — втория пунктъ — се казва, че пенсията ще се определя върху заплатитѣ, получени презъ последнитѣ 10 изслужени години; ние, обаче, възприехме това изчисление да се прави върху заплатитѣ, получени презъ последнитѣ 15 изслужени години, като сметаме, че по този начинъ се приближаваме къмъ по-голѣма справедливостъ. Пълна справедливостъ би имало, ако се вземе сръдната аритметическа цифра отъ заплатитѣ, получени презъ всичкото изслужено време, която цифра да се възприеме като база за определяне на пенсията; но понеже това е свързано съ маса трудности при ревизирането на всяка пенсия, ние не възприехме нито това, нито 10-тѣ изслужени години, както

се предвиждаше въ първоначалния законопроект, а взехме алатната сръдина: 15 изслужени години, които да служат за установяване на сръдното аритметическо число при ревизията на пенсията и въз основа на това сръдно аритметическо число да се изчислява пенсията. За това изчисляване на пенсията първоначалният законопроект възприемаше за база 80% от сръдната заплата за 10 изслужени години. Обаче след дълги и широки обсъждания, след дълги и широки изчисления, които се правиха въ комисията, при които се държеше смътка за възможните намаления, които ще тръбват да се постигнат при ревизирането на пенсията на разните категории пенсионери, ние се спрехме на друга база — 75%. Азъ смътамъ, че тая база е задоволителна. По този начинъ, за да определимъ пенсията на единъ чиновникъ, ще процедираме по следните данни: намираме сръдната заплата презъ последните 15 прослужени години; отъ тая сръдна заплата се взематъ 75%, като се движимъ между единъ минимумъ и единъ максимумъ на пенсия. Минималната пенсия за изслужено време се определяше въ първоначалния законопроектъ на 400 л., обаче ние възприехме 500 л. месечно; а максималната пенсия се възприе да не бжде повече отъ 66.000 л. годишно, т. е. 5.500 л. месечно.

По въпроса за максималната пенсия се направиха нѣкои бележки. Но умѣстенъ бѣ отговорътъ на г. министра на финансите, който изтъкна, че онзи, комуто сѣ правени по-големи пенсионни удържки, защото е получавалъ по-голяма заплата презъ последните години, естествено, ще има право да получи, съответно на тая заплата и на тия удържки, и по-голяма пенсия. Следователно, нѣма да има неправда, нито индивидуална, нито социална, ако се даде пенсия, която да отговаря на заплатата, която даденъ пенсионеръ е получавалъ, и на удържките, които сѣ му били правени.

Дълга да направя една уговорка, що се касае до възрастта, която дава право на получаване пенсия. Г. г. народни представители! Бѣше даже нѣкакси обидно за ония млади хора въ България, които, едва навършили 35—40 годишна възраст, тъкмо въ разцвѣта на своите сили, когато могатъ да бждатъ използвани за работа, да бждатъ пенсионирани, да се видятъ, така да се каже, гарантирани въ своя животъ и да поекарватъ времето си повече по кафенетата и по други мѣста въ леностъ, вмѣсто да бжде използванъ тѣхниятъ трудъ. Ето защо, държейки смѣтка за това положение въ миналото, ние намѣрихме, че е срамно, обидно да се дава пенсия на човѣка на 35-годишна възраст и смѣтахме, че такава трѣбва да се даде на човѣкъ, навършилъ 55 години. Оня, който е придобилъ право на пенсия, защото е изслужилъ определените години, но не е достигналъ тази възраст, ще получи пенсия, когато достигне тази възраст. Мене ми се струва, че това отговаря на една справедливостъ, тъй като човѣкъ, който е изслужилъ годините за пенсия, но не е достигналъ възрастта 55 години, има още сили, които може да приложи въ живота и да работи. Оня, който може да работи и да си изкарва една заплата, нѣма нужда да получава пенсия, защото, бидейки 45—48-годишенъ, той може да работи, да си изкарва 4—5 хиляди лева месечно и да живѣе. А когато стане 55-годишенъ, когато остарѣе и неговите сили повѣхнатъ, когато не е вече годенъ да работи и да твори тъй, както е билъ на млади години, естествено, неговото право на пенсия ще се възстанови, той ще има право да получава пенсията, която е придобилъ вследствие на изслужените години.

Г. г. народни представители! Азъ имамъ случай въ многобройни срещи съ лица отъ разни обществени категории, чиновници и служаци, да имъ обяснявамъ и обръщамъ вниманието, че пенсията не е рента, че рента се получава отъ капитали и недвижими имоти, че тя дава възможностъ да се живѣе охолно, обаче пенсията не дава тази възможностъ. Пенсията не е рента отъ капиталъ, а е една минимална сума, която пенсионниятъ фондъ, формиранъ отъ чиновниците и отъ държавата, дава, за да може да се просъществува презъ годините следъ прекратяване служенето. Тѣй щото, нѣма защо да се зловиди на ония, които не могатъ да получаватъ голѣма пенсия и да живѣятъ съ пенсията, както съ заплатата. Единъ пенсионеръ може, като чиновникъ, да е получавалъ 7—8 или 9—10 хиляди лева заплата и, безспорно, тогава той се е чувствувалъ по-добре, отколкото когато получавалъ пенсия 4.000 л. Пенсията, както казахъ, е за посрѣщане най-необходимите нужди; съ нея не може да се живѣе тъй, както когато човѣкъ е получавалъ голѣма заплата и защото тя не е доходъ, какъвто е рентниятъ доходъ. Нѣкои отъ членовете на финансовата комисия отидоха до крайности, които не се одобриха — не ги одо-

брихъ и азъ — и тѣхните предложения трѣбваше да бждатъ оттеглени. Искаме се именно да се предвиди, щото оная категория лица, които сѣ обезпечени материално, защото получаватъ странични доходи отъ рента на капитали или имоти, да нѣматъ право на пенсия, докато иматъ тия доходи. Ние, обаче, щѣхме да извършимъ една голѣма несправедливостъ по отношение на тѣхъ, защото пенсията се дава, както знаемъ, въз основа на удържки, които надлежниятъ чиновникъ е давалъ въ продължение на 30 или повече години — удържки, които се правятъ отъ неговата заплата; следователно, не може да се свърже онова, което ще му се даде като пенсия, съ неговото материално положение, съ онова, което е добилъ като наследство отъ баща си или отъ други или пъкъ го е придобилъ по другъ нѣкой начинъ. Ето защо азъ мисля, че ние въ дадения случай сме постигнали право, като не възприехме тия предложения.

Г. г. народни представители! При всичките мжки и при всичките усилия, които комисията положи, за да се създаде единъ законъ за пенсията, който да отговаря на справедливостта и на нуждите на пенсионерите, пакъ може би ние недостатъчно удовлетворихме пенсионерите. Но азъ мисля, че г. г. пенсионерите все пакъ ще трѣбва да бждатъ доволни отъ това, което комисията можа да създаде — да създаде единъ пенсионенъ фондъ, който, може би, въ бждеще ще даде възможностъ да се даватъ по-добри пенсии. Не трѣбва да се забравя, г. г. народни представители, че нѣма другъ начинъ за излизане отъ това затруднено положение по отношение пенсията, освенъ той, който комисията е избрала. Така ние следъ година-две-три-пет-шестъ, когато държавата се намѣри въ възможностъ, ще можемъ по другъ начинъ да гарантираме стабилността на пенсионния фондъ и да може да се дадатъ по-добри, по-големи пенсии. Това може би ще бжде трудно, но, въ всѣки случай, тая възможностъ не е съвсемъ загубена. Ние не трѣбва да мислимъ, че съ намалянето на пенсията, които по-малко сѣ били несправедливи, сме направили нѣкоя неправда по отношение на нѣкои категории държавни служители-пенсионери.

Две думи, г. г. народни представители, за несправедливите пенсии. Ще се съгласите, че има такива случаи. Азъ притежавамъ писма, съ които ми обръщатъ вниманието на нѣкои несправедливости: лица, които сѣ получавали заплата 1.500—2.000 л., получаватъ днес пенсия отъ 3—4 хиляди лева. Възможно ли е такова едно нѣщо, да получавашъ заплата 1.500—2.000 л. — азъ не ще спомена такива длъжностни лица — а следъ това, когато се пенсионирашъ, да получавашъ 3—4 хиляди лева пенсия! Очевидно, това е една несправедливостъ, която не можемъ да търпимъ. И ще ни извинятъ ония господа, на които неоснователно сѣ давали такива пенсии, че ние коригираме пенсията имъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. ср): Това сѣ погрѣшки, които можеха да бждатъ поправени административно.

Д-ръ Х. Мутафовъ (д): Много мжно е, г. Данаиловъ, отдѣлението за пенсията да се справи съ тия въпроси. Защото, г. г. народни представители, ако започнемъ по административенъ редъ да я караме, не знаемъ къде ще се спремъ! Ако оставимъ отдѣлението за пенсията по административенъ редъ да оправя тия грѣшки, възможно е да отиде по-далечъ и да нагази въ една областъ, въ която не би трѣбвало да бута, защото не е неговата работа, а е работа на законодателя — да се коригиратъ неправди, които само ние можемъ да коригираме — защото, когато отдѣлението за пенсията ще коригира известна неправда, може по околени начинъ да допусне други работи, които не могатъ да се търпятъ. Ако по административенъ редъ се действуваше, възможно бѣше да се намалятъ пенсията на лица, на които не трѣбва да се намалятъ.

При всичкото ни желание, както казахъ, да създадемъ единъ законопроектъ съвършенъ, азъ съмъ съ съзнанието, че това не сме могли да постигнемъ. Даже и сега, когато законопроектътъ е вече на второ четене, и е напечатанъ въ тая форма, горе-долу окончателна, излизатъ следъ дълги и обширни дебати въ финансовата комисия, и сега има нѣкои пропуснати пунктове, които азъ тукъ ще изброя и ще моля г. министра да ги приеме.

Обърна се внимание много справедливо, много основателно, за временните бирници, тѣй наречени екзекутори, които получаватъ заплата 750 л. месечно. Да се изчислява тѣхната пенсия само върху тая заплата ще бжде крайно несправедливо. Както знаете, въ закона за бюджета на държавата ние предвидѣхме да имъ се плаща и процентно възнаграждение, което да не надминава 6.000 л. Но пакъ ще бжде несправедливо да определяме пенсията

имъ върху 6.000 л. заплата, когато тѣхнитѣ другари, редовни бирници, получаватъ пенсия върху 3.000 л. заплата

Ето защо азъ мисля, че ще бжде добре, ако направимъ тая корекция: въ забележката къмъ буква г на чл. 5, където се говори за възнаграждението на духовни лица и пр., да се упоменатъ и тия временни бирници, пенсията на които да се изчислява въз основа бюджетната заплата, получавана отъ тѣхнитѣ другари — редовнитѣ държавни бирници, и ония отъ тѣхъ, които сж внасяли пенсионни удържки по-малко отъ следуемитѣ се по закона, да се задължатъ да внесатъ разликата, предвидена въ текста на закона, заедно съ лихвитѣ.

Друга една поправка, която намирамъ за умѣстна, и която ще моля г. министра да се съгласи да я приеме — въ комисията нѣмахме възможностъ да я внесемъ — е за дареното време. Ние надълго и широко спорихме въ комисията за това дарено време. Една неправда бѣше — азъ съмъ длъженъ да го подчертая дебело — гдето се даваше дарено време чрезмѣрно много, въ размѣръ на 5 години. Ако на военнитѣ, които бѣха на фронта, има известно оправдание да имъ се признае дареното време, защото бѣха изложени на неприятелскитѣ куршуми, на атаки и т. н., то на лица, които бѣха далечъ въ тила, и които мирно и тихо прекарваха своитѣ дни, въ служба на отечеството, наистина нѣмаше защо да удвоявамъ прослуженитѣ презъ време на войнитѣ години за пенсия. За военнитѣ предвидѣхме прослуженото презъ войнитѣ време да се смѣта въ двоенъ размѣръ, а за ония, които бѣха въ тила, да се смѣта не въ двоенъ размѣръ, а единъ и половина пѣти. Обаче има една категория служители, които не по своя вина останаха презъ войнитѣ далечъ отъ границитѣ на България — думата ми е за пленницитѣ. Има пленници, г. г. народни представители, които се върнаха въ 1920 г., не по своя вина, едва следъ сключване на договора за миръ. И на тѣзи лица, които сж малко на брой — 15 или 20 души — които се върнаха въ България следъ като прекараха известно време задъ граница, нѣма защо да не имъ се зачита прослуженото време за двойно, както го зачитаме на военнитѣ, които бѣха на фронта. И това е единъ пропускъ, който ние несъзнателно сме допуснали въ законопроекта за пенсиятѣ, който ще трѣбва да се коригира. И азъ моля г. министра да има предъ видъ дареното време за презъ войнитѣ да се зачита двойно до 1 октомврий 1920 г. за всички ония, които установятъ, че следъ сключване на Ньойския договоръ за миръ сж били пленници или заложници и сж се завърнали отъ пленничество, следъ като се е подписалъ тоя договоръ за миръ.

Една малка бележка и за тия, които сж били назначавани съ надлежни заповѣди, които сж получавали месечна заплата, както предвижда законопроектът, отъ която месечна заплата имъ сж правени удържки, както сж, напр., служителитѣ при бившата Дирекция за настаняване на бѣжанцитѣ. Справедливо е и тѣ да се отнесатъ въ категорията на ония, които ще иматъ право на пенсия, защото тѣ отговарятъ на всичкитѣ условия, които сме предвидили въ закона.

Най-сетне една малка бележка по чл. 59. Въ чл. 59 отъ законопроекта е предвидено: (Чете) „Пенсионеръ, който, следъ постѣпването си на служба, получи пенсия, на която нѣма право, връща получената неправилно пенсия и се глобява съ заповѣдъ отъ министра на финанситѣ въ размѣръ на сжщата пенсия. Глобата се внася въ полза на пенсионния фондъ“. Значи, глобата е въ размѣръ на пенсията. По-рано глобата бѣше въ троенъ размѣръ. Ще моля г. министра да се съгласи да се приеме, че наложениетѣ до влизането въ сила на настоящия законъ глоби, но още неизплатени, се събиратъ въ размѣръ на полученитѣ пенсии — двоенъ, а не троенъ размѣръ. Ако нѣкой е платилъ повече отъ двоенъ размѣръ, нѣма да му се връща, но нѣма защо да му искаме троенъ размѣръ, когато по новото законоположение приемаме, че глобата ще бжде въ двоенъ, но не въ троенъ размѣръ.

Сега, г. г. народни представители, една важна забележка по чл. 68 и съ нея ще свърша. Въ чл. 68 отъ законопроекта се предвижда една наредба, съ която се дерогира изцѣло чл. 11. Въ чл. 11 отъ законопроекта се предвиждатъ лицата, които иматъ право на пенсия. Въ буква б на чл. 11 е казано: (Чете) „Лицата, които въ деня на уволнението сж били навършили 50-годишна възраст и сж изслужили 25 години, ако сж уволнени не по собствено желание, или поради отказване да заематъ друга по-низка по чинъ и заплата длъжностъ — иматъ право на пенсия“. Въ чл. 68, обаче, това незабелязано се преименува: (Чете) „Лицата, заварени на служба отъ този законъ съ 20 и по-

вече изслужени години“ — намѣсто 25; цифрата трѣбва да се коригира на 25, и думитѣ „и повече“ да се махнатъ; шомъ се постави цифрата 25, нѣма защо да се казва „и повече“; казано е „и повече“, защото е поставена цифрата 20. Както виждате, прави се единъ пробивъ въ това, което приехме като принципъ, че пенсия ще се дава за 25 изслужени години, а не за 20. Казано е „съ 20 и повече изслужени години, добиватъ право на пенсия, следъ навършване 45-годишна възраст“. Тогава какво остава отъ оня принципъ, който възприехме въ чл. 11 — че право на пенсия се добива само следъ навършването на 55-годишна възраст? Ако ние възстановимъ правото на 45-годишна възраст да се получава пенсия, ние несъзнателно дерогираме чл. 11. Ето защо намирамъ, че чл. 68, който по едно недоглеждане е миналъ въ финансовата комисия, ще трѣбва изцѣло да се заличи. Азъ моля г. министра да се съгласи, както се съгласи и пенсионното отдѣление, което бѣше сезирано съ въпроса, да се премахне този членъ, защото това е една дерогация на принципа, който сме възприели въ чл. 11. Ще трѣбва да се премахне изцѣло.

Сега за ревизията, която се предвижда въ глава VIII „Преходни разпорѣждания“. Въ чл. 73 се предвижда въ какви случаи се прави ревизия и въ какви случаи не се прави ревизия. Въ алинея седма на този членъ — той се състои отъ много алинеи — се казва: (Чете) „Начиная отъ 1 априль 1932 г. пенсионери, които подпадатъ подъ предходнитѣ три алинеи на настоящия членъ, преставатъ да получаватъ увеличението 10% по чл. 16, алинея последна, на закона отъ 1926 г.“

Г. г. народни представители! Ние приехме, че 10% увеличение на пенсиятѣ, за всички категории и видове пенсии, престава, и нѣма защо да посочваме тритѣ предходни алинеи, а трѣбва да се каже така: „Начиная отъ 1 априль 1932 г. пенсионери, които подпадатъ подъ предходнитѣ алинеи на настоящия членъ“ — не само тритѣ предходни, а всички предходни — „преставатъ да получаватъ увеличението 10%“ и т. н. Тая корекция ще трѣбва да се направи, като се махне думата „три“ и така 10% увеличение ще престане да се плаща отъ 1 априль 1932 г. на всички.

Най-сетне въ втората алинея на чл. 74 има една печатна грѣшка, която ще моля да се поправи. Тая алинея гласи (Чете) „Опредѣлянето на сумитѣ за последнитѣ 10 години се извършва отъ комисии“ и т. н. Казано е 10 години, а то е 15 години, ние приехме 15 години да се взематъ въ смѣтка при изчисляването на пенсиятѣ.

С. Мошазовъ (д. ср): По-голъма полза ще има да казвате тия поправки, когато се докладва членъ по членъ.

Д-ръ Х. Мутафовъ (д): Азъ ги казвамъ, за да си вземе бележка г. министърътъ на финанситѣ.

К. Коракоевъ (д): Но той сега е заетъ и не слуша.

Д-ръ Х. Мутафовъ (д): Г. г. народни представители! Азъ нѣма повече да ви занимавамъ. Бѣхъ длъженъ да направя тия бележки. Много справедливо г. Нейковъ каза, че когато се докладва законопроектътъ на второ четене, трѣбва да се направятъ бележки за ония измѣнения, които могатъ да бждатъ обсъдени, за да си взематъ бележки ония, които ще взематъ думата.

Г. г. народни представители! Азъ мисля, че съ тия поправки законопроектътъ става по-съвършенъ, отколкото бѣ приетъ въ комисията и много по-съвършенъ въ сравнение съ закона отъ 1926 г., по силата на който ние щѣхме да претърпимъ една щета отъ 200—250 милиона лева, ако бѣхме раздавали пенсии щедро. Ако бѣхме принудени да направимъ тия намаления въ този размѣръ, то не е защото не искаме да бждемъ тѣй щедри, както сж били въ миналото нашитѣ предшественици, но защото нѣма отъ кжде да ги вземемъ. Ние просто се съобразяваме съ възможността, която ни е създадена, и, изхождайки отъ тая възможностъ, предвидихме ония законоположения, легнали въ всички наредби на законопроекта, за да възстановимъ единъ фондъ, който да даде възможностъ да се даватъ пенсии на тия, които очакватъ отъ насъ. (Нѣкои отъ мнозинството ржкоплѣскатъ)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! На нашето внимание е представенъ законопроектътъ за пенсиятѣ за изслужено време, който ние ще

трѣбва да разгледаме: защо се дават пенсии, кому се дават и колко. Пенсията за изслужено време се дават на всѣки единъ, който е изслужилъ 20 години, 25 години и т. н. Но съ последното измѣнение на закона за пенсията се насади една фаворизация и пенсионниятъ фондъ бѣ изчерпанъ. При положение на изчерпанъ пенсионенъ фондъ ние днесъ трѣбва да решимъ, какво би следвало да направимъ, кому да дадемъ пенсия и кому да не дадемъ.

За мене въпросътъ за пенсията се разрешава по следния начинъ. Пенсия трѣбва да се дава на оня, който нѣма възможност да преживява. Това е общопризнато и азъ съмъ силно убеденъ, че пенсия трѣбва да се даде на оня, който днесъ не може да преживява. Но не е така у насъ. У насъ, напротивъ, пенсия се дава на ония, които иматъ много доходи, за да се чудятъ кѣде да харчатъ своята пенсия. Никой не е противъ ония, които сѣ добили право на пенсия, но да разгледаме моментитъ, въ които днесъ живѣе държавата и народътъ, да видимъ, можемъ ли ние съ спокойна съвестъ да вдигнемъ ръка и да дадемъ пенсия на единъ човѣкъ, който има страниченъ доходъ 250—300 хиляди, па и единъ милионъ лева годишно — и то да му дадемъ най-голямата пенсия отъ 66.000 л. Това ще бѣде несправедливо и ние не ще изпълнимъ дълга си на народни избраници, ако не защитимъ икономически слабия въ случая.

Г. министърътъ преди малко каза, че има принципи, имало получено право и това получено право не може да се отнема. Азъ съмъ напълно съгласенъ съ това, но казахъ при какви моменти и какви времена могатъ да се плащатъ пенсията. Тогава, когато народътъ нѣма, ти ще зарѣжешъ това право, не защото искашъ да откъсавашъ, а защото нѣмашъ. Ще дадешъ на оня, който изнемогва. Имало принципъ — право да се получава пенсия. Но азъ ще ви кажа, г. г. народни представители, другъ единъ принципъ, който трѣбва да го имаме винаги въ съображение: принципътъ на нѣмането, принципътъ на неможенето да се плаща. Ето ви единъ принципъ. И ако ние държимъ да се запази това право на получаване на пенсия, ние вдигаме гласъ и казваме другъ принципъ: принципътъ на селянина е да не се плаща пенсия, отъ която той не се ползува. Вие имате удържки въ всѣко изборно учреждение и тия удържки се смѣтатъ днесъ къмъ 15—20—25 милиона лева. Е, г. г. народни представители, да се запитае въ коя държава живѣемъ. Кой законъ ни дава право да вземемъ отъ оня, който нѣма абсолютно никакъ да се ползува отъ тия пенсии, и да далешъ на оня, който има? Азъ не знамъ, дали ще има нѣкой да ме опровергае въ това отношение.

К. Русиновъ (раб): Бай Авраме! Въ евангелието е казано: „Който има, ще му се даде още, а който нѣма, ще му се вземе и онова, което има“.

А. Аврамовъ (з): Азъ издигамъ още единъ лозунгъ: щомъ може да се вземе отъ изборнитъ учреждения 1% върху бюджета имъ, защо това едно на сто да не се даде точно на оня, отъ когото се взема — на селянина? Нашето разбиране е следващото: пенсионниятъ фондъ ще трѣбва непременно да се отдѣли отъ държавния бюджетъ. 46.000 български граждани иматъ право на пенсия и ние ще трѣбва да търсимъ ресурси повече отъ милиардъ, за да имъ плащаме сега пенсията. Какво е виноватъ българскиятъ народъ? Станали грѣшки! Кой е виноватъ? Никой не е виноватъ. Естествено, има виновенъ, но той не е българскиятъ народъ. Днесъ българската държава нѣма 380.000.000 л., за да даде помощъ на пенсионния фондъ, а следъ туй още 25—30 милиона лева за други удържки отъ изборнитъ учреждения. Туй се казва: две кожи отъ една овца да се снематъ. Не можемъ да дадемъ ние пенсия таква, каквато се иска — 66.000 л. годишно. Азъ въ законопроекта виждамъ на едно мѣсто, че добре се е гледало на тази работа. Но виждамъ също на друго мѣсто да се погавза този принципъ и да се отива до положение да се даватъ 66.000 л. пенсия годишно. Въ чл. 70 се казва, че не може да се получаватъ две пенсии, а може да се получи по дветъ придобити права пенсия само до 3.000 л.

Г. г. народни представители! Щомъ вие въ комисията сте се съгласили за ония, за които се говори, че получаватъ две пенсии, за военно-инвалидитъ, да имъ дадете пенсия само до 3.000 л. и да не имъ дадете възможностъ, ако пенсията възлиза на 3.500 л., да получатъ 500-тъ лева горница, кой законъ ви дава право да давате 5.000 или 6.000 л. месечна пенсия или 66.000 л. годишно на други? Ние ще трѣбва да бждемъ справедливи въ това отношение. Спрѣли сте се на чл. 70 — добре, но спрете се на-

всѣкѣде. И тамъ е болката на закона. Ние ще трѣбва да кажемъ: не може да се даватъ пенсии по-големи отъ 3.000 л. Тогазъ ще получимъ едно справедливо разрешение.

Ще трѣбва също да се отнематъ пенсията на ония, които иматъ странични доходи. Единъ е повикътъ, нека се разберемъ, нека бждемъ начисто: нашата държава се е обърнала на пенсионерска държава. Днесъ интелигенцията — безъ да обиждамъ когото и да е — се натиска да отиде на държавна служба съ единичната целъ да извоюва право на пенсия. Азъ ви питамъ: какво прави селянинътъ, отъ кѣде взема той? Оня денъ азъ бѣхъ въ село и тамъ чухъ селянинъ да казва: „Два лева нѣмамъ за солъ да си купя“, а ние днесъ узаконяваме положение, за да му правимъ удържки върху бюджета на общината, за да плаща той пенсия! Въ чл. 40 вие имате едно положение, което казва: ако предвиденитъ приходи не постѣпятъ отъ дадено изборно учреждение, бирникътъ има право да прави запоръ на доходитъ на общината, има право да конфискува суми, за да може да се плати на пенсионния фондъ. Ето една неправда, която съществува, и която неправда, ако вдигнемъ ръка да узаконимъ, ще направимъ грѣшка.

Азъ ще моля г. министъра на финанситъ да си вземе бележка и когато дойде да гласуваме членъ по членъ, ще трѣбва непременно да се изправи тази неправда.

Г. г. народни представители! Не бива да си затваряме очитъ предъ действителността, не бива ние да дадемъ тамъ, дето има. Вѣрно е, има придобито право, но правото ти го имашъ дотогазъ, докогато има възможностъ държавата да даде. А има друго едно право — казахъ го — което казва: нѣма! Нека да не докарваме положението — тамъ, за да изостряме страститъ долу до степенъ такава, за да не можемъ да обуздаваме онова, което всѣки денъ може да избухне. Не бива да си затваряме очитъ предъ българската действителностъ.

Азъ правя апелъ: да се даде най-голяма пенсия 3.000 л., като оня, на който се отнема отъ пенсията, трѣбва да разбере, че и той трѣбва да направи жертви. Азъ искамъ българинътъ да разбере, че когато днесъ държавата и народътъ се огъватъ, и той трѣбва да даде своята жертва. Заради туй азъ казвамъ: никакви по-големи пенсии отъ 3.000 л. месечно. Оня, който има годишенъ страниченъ доходъ до 36.000 л., да не получава никакви пенсии. Оня, който има 120 декара земя да не получава никаква пенсия. И тѣй приетъ законопроектътъ, ние ще изпълнимъ нашия общественъ и мораленъ дългъ. Иначе, ако речемъ да приемемъ този законъ, знайте, че ние ще срещнемъ онова, което абсолютно никой не бива да очаква.

Съ тѣзи думи азъ свършвамъ, като казвамъ, г. министърътъ на финанситъ да си вземе бележка особено за онѣзи мѣста, кѣдето бирникитъ ще трѣбва да конфискуватъ доходитъ на общинитъ. (Нѣкой отъ земледѣлцитъ ржкоплѣскатъ)

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема заглавието на законопроекта тѣй, както се прочете, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Глава I.
Устройство.

„Чл. 1. При Дирекцията на държавнитъ дългове, съ съдействието на държавата, се образува фондъ за пенсии за изслужено време. Отъ тоя фондъ се изплащатъ пенсии за изслужено време на всички участници въ фонда по условията, изброени въ настоящия законъ“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 1 така, както се докладва, моля, да вдигне ржка. Мнозинство. Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Чл. 2. Фондътъ се управлява отъ Дирекцията на държавнитъ дългове подъ върховния контролъ на министъра на финанситъ“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Сава Тошевъ.

С. Тошевъ (раб): Г. г. народни представители! Както при първото четене на законопроекта за пенсията за изслужено време, така и при второто му четене говорихитъ народни представители констатираха единъ фактъ, който не може

да се оспори от никого — пък и за всички нас това е известно още отдавна — че пенсионният фонд е окончателно изчерпан. Някои от г. г. ораторите се спрѣха върху причините за изчерпването на този фонд, който у нас бѣше единъ от най-големите фондове. Спомена се за разхищението му по случай уволняването на военни лица, по-после за даване разни възнаграждения и пр., но азъ ще кажа, че това разхищаване на фонда започва много по-ограно, именно още отъ тогава, когато къмъ този фондъ се присъедини и фондът на военно-служашите. По тая причина служилите малко години, получавали големи заплати офицери и военно-служашци, вземаха големи пенсии и по този начинъ срѣдствата на пенсионния фондъ намалѣха и въ последствие свършено се изчерпаха. Азъ смѣтамъ, че освенъ всички изброени причини, за да бѣде разхитенъ пенсионниятъ фондъ, една отъ причините е и тази, че въ неговото управление не участваха именно заинтересованите въ него за въ бъдеще.

Ето защо, отъ името на парламентарната група на Работническата партия, азъ предлагамъ по чл. 2 следното измѣнение: „Фондътъ се управлява отъ постояненъ комитетъ, избираемъ отъ участниците въ него и пенсионерите, по правилникъ, изработенъ отъ комитета“. Смѣтамъ, че управляванъ по този начинъ, бидейки въ рѣшетъ на пенсионерите и самите участници въ него, фондътъ ще има гаранцията, че той нѣма да бѣде разхищаванъ. Дори, ако пенсионниятъ фондъ се смѣтне като едно застрахователно дружество, единъ застрахователенъ фондъ, пакъ чрезъ вноските, които се внасятъ ежегодно отъ участващите въ него, той ще може да се издържа. Но понеже положението сега е такова, че фондътъ не разполага съ абсолютно никакви срѣдства, то, за да може той да функционира и да посрѣща разходите си, следва държавата да внася ежегодно една сума, равна на оная, която е нужна за изплащане на пенсията, а отъ оная, удрѣжки, които ежемесячно постѣпватъ отъ заплатите на държавните служители, да се образува фондъ, който следъ известно число години ще нарастне до такава степенъ, че да може самъ да посрѣща разходите по изплащането на пенсията.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): То е съблазнително предложение. И азъ да съмъ пенсионеръ, ще желая да участвувамъ въ това управление.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема предложението на г. Сава Тошевъ въ смисълъ, чл. 2 да добие следната редакция: (Чете) „Фондътъ се управлява отъ постояненъ комитетъ, избираемъ отъ участниците въ него и пенсионерите, по правилникъ, изработенъ отъ комитета“, моля, да вдигне рѣка. Мащинство, Събранието не приема.

Д. Дрънски (д): И г. Данаиловъ гласува — значи и той е комунистъ!

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Да, пенсионерите трѣбва да оправятъ фонда, защото ние, народните представители, не можемъ да го оправимъ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. Данаиловъ! По-нататъкъ, въ другъ членъ, се казва какъ се управлява фондътъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Въ чл. 3.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който приема чл. 2 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Чл. 3. При фонда се учредява постояненъ комитетъ въ съставъ: директорътъ на държавните дългове; началникътъ на пенсионното отдѣление; управителятъ на Българската народна банка или неговъ замѣстникъ; единъ членъ-сѣдия отъ Върховния касационенъ съдъ; единъ представител на Федерацията на съюзените запасни офицери и подофицери; единъ представител на д-во „Старини“ и единъ актьоръ, посоченъ отъ дружеството на актьорите.

Членовете на постоянния комитетъ, съ изключение на директора на държавните дългове и началника на пенсионното отдѣление, се назначаватъ съ заповѣдъ на министъра на финансите, по представяне отъ съответните учреждения.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който приема чл. 3 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Чл. 4. Постоянниятъ комитетъ се грижи за най-рационалното стопанисване на фондовите капитали; решенията за използване на тия капитали се взематъ съ предварително съгласие на министъра на финансите и подлежатъ на одобрение отъ Министерския съветъ.

Постоянниятъ комитетъ се грижи за подобрене и усъвършенстване на пенсионното дѣло; той действува по правилникъ, одобренъ отъ Министерския съветъ, и решенията му подлежатъ на одобрение отъ министъра на финансите.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който приема чл. 4 така, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Глава II

Служби, които даватъ право на пенсия.

Чл. 5. Дава право на пенсия времето, прекарано на служба въ длъжности, плащани съ заплата, а не съ възнаграждение:

а) при всички държавни и изборни учреждения, ако длъжностите сѣ предвидени въ бюджета на държавата или на съответното изборно учреждение;

б) при Българската земеделска и кооперативната банки; при държавните каменно-жглини мини въ Владайско-Мошинско-Пернишката котловина, при учреждението за държавенъ контролъ върху частните застрахователни предприятия и при ония фондове, бюджетите на които се гласуватъ отъ Народното събрание;

в) на учителите при български училища въ други държави; на служителите при Двореца, при търговско-индустриалните камари, при Народния театър, Операта, борсите, при Академията на науките, при Висшата кооперативна школа, при Дирекцията на постройките за водоснабдяване на безводния Дели-орманъ, при „Червенъ кръстъ“, при Българското паракходно дружество и при българската болница „Евлоги Георгиевъ“ и Екзархията въ Цариградъ; при общинските стопански предприятия, стопанисвани отъ самите общини; на представителите-контрольори на Министерството на търговията, промишлеността и труда при разните концесионни, индустриални и други предприятия, заплатата на които се плаща отъ същите предприятия, ако сѣ правени удрѣжки за пенсия;

г) на свещеници, дякони, проповѣдници и изповѣдници (съ изключение на тия въ архиерейски санъ), служили при църкви съ или безъ енория, както и въобще на духовните и граждански лица по ведомството на Българската православна църква, при държавни, обществени и автономни учреждения въ царството; на свещенослужителите при българските църкви въ други държави; на служителите при фондовете при Св. Синодъ, при митрополията и архиерейските намѣстничества, при духовните семинарии и свещеническите училища и при ставропигиалните и признатите съ законъ за общини манастири;

За бележка. Възнаграждението на духовните лица се счита за заплата.

д) на служителите при бившия консорциумъ за износъ на зърнени храни, при сѣдебните приставства и при бившите източни желѣзници: Сарамбей—Любимецъ, Ямболов—Златенъ-долъ (Търново-Сейменъ); на лицата, били на служба при държавните и изборните учреждения въ Тракия (чл. 28 отъ закона за бюджета на държавата за 1921/1922 финансова година); на служителите при частното предприятие на трамваите и освѣтлението въ столицата преди 1 януарий 1917 г., както и на ония при частното предприятие по освѣтлението следъ 1 септември 1923 г., които на тая дата сѣ били на служба при същото, ако сѣ служили при освѣтлението подъ общината, и то само докато е траяла службата имъ непрекъснато следъ 1 септември 1923 г., макаръ и заплатата имъ да е давана подъ форма на възнаграждение; на бившите служители въ военно-полицейските секции при Щаба на действащата армия и при Министерството на войната, които сѣ получавали заплата съ разписка за времето отъ 5 октомври 1912 г. до 31 юний 1913 г. и отъ 1 октомври 1915 г. до 30 юний 1920 г.; на служителите отъ отдѣлението за обществената безопасностъ при Министерството на вътрешните работи и народното здраве и причислените къмъ военно-полицейските секции при Щаба на действащата армия и при Министерството на войната, които сѣ получавали заплата срещу разписка за времето отъ 1 януарий 1910 г. до 31 мартъ 1926 г., ако следъ 1 априлъ 1926 г. сѣ прослужили най-малко две години на служби, които се зачитатъ за пенсия;

на служителите при Българската народна банка до 1 януарий 1927 г. и при църковните и свъщоливишките настоятелства, които сж получавали заплати по щатъ от 1 януарий 1915 г. до влизането въ сила на настоящия законъ;

е) на постоянните работници, плащани съ заплата или надница, при държавните и изборни учреждения, при държавните каменноуглени мини въ Владайско-Мошинско-Пернишката котловина, при фондовете, бюджетите на които се гласуватъ отъ Народното събрание, при гарнизонните фурни, при Двореца, Народния театъръ, Операта, при бившите източни желъзници: Сарамбей—Любимецъ, Ямболъ—Златенъ-долъ (Търново-Сейменъ) и при частното предприятие на трамвайт и освѣтлението въ столицата преди 1 януарий 1917 г.

Забележка. Службата на постояненъ работникъ, до влизане на настоящия законъ въ сила, се зачита само при учрежденията, изброени въ досегашните закони, независимо отъ това дали е била съ заплата или надница, ако до 1 априлъ 1933 г. се направятъ постъпки отъ заинтересованите за събиране и внасяне на пенсионните удъръжки.

Следъ влизане на закона въ сила службата на постоянните работници се зачита, само ако е платена съ заплата. Качеството на постояненъ работникъ за време следъ влизане въ сила на настоящия законъ се установява съ заповѣдта за назначението, а до тая дата — съ заповѣдъ за назначение, или, ако такава не е издавана — съ удостоверение отъ надлежното учреждение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стойчо Мошановъ.

С. Мошановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ считамъ, че всѣки отъ насъ ще направи голъма грѣшка, ако сега, на второ четене, следъ като законопроектътъ биле така надълго и внимателно обсъжданъ въ финансовата комисия, почне да прави въ Народното събрание предложения за удължаване листата на тѣзи, които иматъ право на пенсия. Всички заинтересовани си направиха свое временно своите искания и финансовата комисия ги разгледа при по-спокойната атмосфера тамъ, където гаранцията, че нѣма да се даде пенсия на тѣзи, които не заслужаватъ и че нѣма да бъдатъ пѣкъ пропуснати онѣзи, които заслужаватъ да получатъ такава, е по-голѣма.

Ако азъ вземамъ думата, за да направя едно предложение, то е затуй, защото считамъ, че въ сжщностъ моето предложение напълно хармонизира съ възприетитъ въ чл. 5, пунктъ а, положения, но би могло сжщевременно да даде и поводъ на тълкувание. Касае за чиновницитъ и служащитъ при Дирекцията за постройката на водопровода Рила—София. Въ пунктъ а се предвижда, че се даватъ пенсии и на всички служители при изборните учреждения. Но понеже бюджетътъ на тая дирекция се гласува съ единъ допълнителенъ бюджетъ къмъ главния бюджетъ на Софийската община, би могло да се тълкува, че служителитъ при тая дирекция не се засѣгатъ отъ този членъ, понеже въ него се говори само за бюджетитъ на държавата и на изборните учреждения, а не се говори за тѣзи бюджети — анекси, какъвто е и бюджетътъ, напр., на Дирекцията на желъзницитъ къмъ държавния бюджетъ. Тѣ сж бюджети, които отдѣлно се гласуватъ пакъ отъ общинските съвети, но не влизатъ въ бюджетитъ на общинитъ.

Въ п. в на чл. 5 се казва, че иматъ право на пенсия тѣзи, които участвуватъ въ общинскитъ стопански предприятия, стопанисвани отъ общинитъ. Но понеже водопроводътъ Рила—София не е още окончателно свършенъ, той не се включва още въ реда на общинскитъ предприятия. Отъ друга страна, понеже въ пунктъ в се предвижда специално, че иматъ права на пенсия чиновницитъ и служащитъ при Дирекцията на постройките за водоснабдяване на безводния Дели-Орманъ, за да не стане грѣшка, понеже на чиновницитъ и служащитъ при Дирекцията за постройката на водопровода Рила—София се правятъ удъръжки, азъ моля, или г. министърътъ на финансите да направи декларация, че и тѣ се включватъ въ пунктъ а на чл. 5, или пѣкъ да се предвидятъ изрично въ пунктъ в, където се говори за Дирекцията на постройките за водоснабдяване на безводния Дели-Орманъ. И въ този смисълъ азъ съмъ направилъ конкретно предложение: въ п. в на чл. 5 следъ „при Дирекцията на постройките за водоснабдяване на безводния Дели-Орманъ“, да се прибави: „и при Дирекцията за постройката на водопровода Рила—София“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Сава Тошевъ.

С. Тошевъ (раб): Г. г. народни представители! Въ чл. 5 се изброяватъ всички онѣзи служби и работи, въ които прекараното време дава право на пенсия. Безспорно, тукъ се визиратъ изключително държавни, окръжни, общински и други обществени учреждения, съ една дума тѣ нареченитъ чиновници и работници при тѣзи учреждения. Но това, безспорно, е една голѣма несправедливостъ по отношение на всички онѣзи хора на труда, физически и умственъ, които не сж имали честта да бъдатъ такива на държавата, на окръга, на общината или на друго нѣкое обществено учреждение или стопанство. Азъ питамъ: помалко ли е полезенъ трудътъ на единъ зидаръ, който, изкачилъ се на третия етажъ, гради и всѣки мигъ рискува да стане на пихтия долу на земята?

С. Мошановъ (д. сг): За тѣхъ има фондъ „Обществени осигуровки“.

С. Тошевъ (раб): Фондътъ „Обществени осигуровки“ го осигурява толкова, колкото и неговата гладна заплата осигурява него и неговото семейство.

Ето защо, имайки предъ видъ, че всѣки единъ трудъ обществено необходимъ е полезенъ, смѣтамъ, че всѣки единъ, който полага трудъ и дойде до положение такова, че чрезъ този трудъ той вече не може да храни себе си и своето семейство, станалъ е вече негоденъ, остарѣлъ или поболѣлъ се, има правото да получи пенсия.

При тази мотивировка азъ предлагамъ, щото чл. 5 да се измѣни въ следния смисълъ: (Чете) „Дава право на пенсия:

„а) времето, прекарано на държавна, окръжна, общинска и обществена служба съ заплата, възнаграждение или надница;

б) времето, прекарано отъ всички работници и работници при държавни, окръжни, общински, обществени и частни стопанства и предприятия и

в) времето, прекарано отъ всички малоимотни селяни и занаятчии въ собственитъ имъ стопанства и работилници, на които месечниятъ доходъ не надминава размѣра на припадащата имъ се пенсия“.

И. Василевъ (д): Законътъ е за пенсии за изслужено време.

С. Мошановъ (д. сг): Законътъ за общественото осигуряване предвижда всички тия случаи.

Д-ръ Т. Кулевъ (д. сг): Толкова разбира човѣкътъ — толкова бае!

С. Тошевъ (раб): Азъ знамъ инспектори, които неправилно сж облепвали работнически книжки съ марки; следователно, и по този законъ за общественитъ осигуровки нѣма никаква гаранция.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Петко Дековъ.

П. Дековъ (з): Г. г. народни представители! Азъ съзнавамъ въ чл. 5 една празднота, виждамъ една неправда по отношение на една категория чиновници. Въ чл. 5 се предвиждатъ всички общински и държавни служители, даже и постоянните работници. Обаче, както въ сега действащия законъ за пенситъ, така и въ чл. 5 отъ настоящия законопроектъ се изключва една група държавни служители — именно тия въ Дирекцията за настаняване на бѣжанцитъ.

Следъ като се създаде тая дирекция съ специаленъ законъ, на нейния директоръ се даде мандатъ чрезъ XXX-то постановление на Министерския съветъ, отъ 7 юний 1927 г., да назначава служителитъ въ тая дирекция по щата, съ месечна заплата или съ надница. Директорътъ е избралъ и назначилъ своите чиновници. Много отъ чиновницитъ на първо време сж служили въ дирекцията като командировани отъ Министерството на земледѣлието, отдѣление т. з. с., въ което отдѣление сж се занимавали съ службата по колонизацията, по оземляването; понеже сж познавали по-добре оземляването, което е щѣла да върши и Дирекцията за бѣжанцитъ, командировали ги тамъ. Такива чиновници въ Дирекцията сж били четирима. На тѣхъ имъ е отказано съ писмо отъ Финансовото министерство, презъ времето на тѣхната дейностъ въ Дирекцията за настаняване на бѣжанцитъ да даватъ удъръжитъ си въ пенсионния фондъ. Тия чиновници, както казахъ, най-напредъ сж били въ Министерството на земле-

дѣлието, на служби, предвидени въ закона за пенсиитѣ, предвидени и въ настоящия законопроектъ. Следъ като тѣ — не по тѣхна вина, а по разпореждане на началството — сѣ били командировани въ дирекцията, сѣ били назначени съ заповѣдь отъ директора на длѣжности инспектори, подинспектори и др., не сѣ имъ правили удържки за пенсия, макаръ че тѣ сѣ желали да имъ правятъ такива. И тогава Министерскиятъ съветъ е държалъ XXX-то постановление, което ви цитирахъ преди малко, въ п. 3 на което се разпорежда следващото: (Чете) „На лицата, назначени съ месечна заплата, да се правятъ удържки за пенсия, които да се внасятъ въ пенсионния фондъ по гражданското ведомство, следъ като се допълни законътъ за пенсиитѣ въ смисълъ, че се зачита за пенсия времето, изслужено при Главната дирекция за настаняване на бѣжанцитѣ и при подведомственитѣ ѝ органи. Това нареждане не се отнася до главния директоръ и до поддиректора за настаняване на бѣжанцитѣ“.

Г. г. народни представители! Вижда се тукъ много ясно, че нѣколко чиновника не по тѣхна вина, а по разпореждане на управлението въ тая страна сѣ били взети отъ тѣхното мѣстослужение — Министерството на земледѣлието — и изпратени на служба въ Дирекцията за настаняване бѣжанцитѣ — за това има издадена и нужната заповѣдь — където сѣ служили по нѣколко години. Това време, което тѣ сѣ служили въ тая дирекция, не имъ се зачита за пенсия.

Споредъ мене, това е една голѣма неправда, защото тия хора не сѣ виновни, че сѣ изпратени на служба тамъ, не сѣ виновни, че не имъ сѣ правени удържки. Дирекцията е искала отъ Финансовото министерство да се разреши да имъ се правятъ удържки, но министерството не е разрешило поради единичката причина, че въ закона нѣма нареждане за това и че постановлението на Министерския съветъ не било още облѣчено въ законна сила.

Като изтъквамъ това, моля г. министра на финанситѣ да се съгласи да се добави нова буква ж. къмъ чл. 5 съ следното съдържание: (Чете) „Служителитѣ при бившата Дирекция за настаняване бѣжанцитѣ, назначени съ месечна заплата, съгласно щата за личния съставъ за службата на сѣщата дирекция, следъ като внесатъ въ пенсионния фондъ удържките за изслуженото отъ тѣхъ време въ дирекцията, заедно съ лихвитѣ имъ“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Крумъ Кораковъ.

К. Кораковъ (д): Г. г. народни представители! Чл. 5 отъ закона за пенсиитѣ е онзи членъ, който е изяждалъ и продължава да изяжда пенсионния фондъ. Наистина, казватъ, че въ България пенсиитѣ не сѣ особено голѣми; но ако нашиятъ пенсионенъ фондъ, който въ 1926 г. бѣше 500 милиона лева, сега вече е изчерпанъ съвършено и създава такива грамадни грижи на Народното събрание и на правителството, то е благодарение на туй, че броятъ на пенсионеритѣ у насъ расте ежедневно, бихъ казалъ ежемѣсно. Въ този моментъ въ България има вече 49 хиляди пенсионери и освенъ това 2.300 заявления стоятъ още неразгледани. До 1 юлий броятъ на пенсионеритѣ въротно ще стигне 55 хиляди души, защото тая вечеръ ще гласуваме закона и утре ще има оставки на чиновници.

Нѣма защо сега, при второто четене да говоримъ, какъ се е увеличилъ броятъ на пенсионеритѣ — поради безразборното уволняване на чиновницитѣ. Нека ви кажа само това, че въ първия законъ за пенсиитѣ е възприета една формула, която отговаря на основния законъ. Нашата конституция предвижда, че на държавнитѣ служители се опредѣля пенсия, съгласно специаленъ законъ. Но първиятъ законъ за пенсиитѣ е билъ измѣняванъ много пѣти и твърде бърже. Измѣненята на този законъ досега сѣ 14 и всички тѣ не се касаятъ до размѣра на пенсиитѣ, а иматъ за целъ да създадатъ право на пенсия на хора, които не сѣ го имали.

Голѣмъ споръ се води сега, дали пенсията е право на чиновника или публично-правно задѣлжение на държавата, или задѣлжение отъ хуманностъ, отъ човѣщина, отъ съображение на общественъ редъ и справедливостъ. Моето лично мнение и мнението на хора, които познаватъ работата, е, че пенсията не е никакво гражданско право. Държавата я плаща тогава, когато може; щомъ нѣма възможностъ да плаща, нѣма да плаща; но отъ съображение на справедливостъ, на общественъ порядѣкъ, най-подире отъ съображение на внимание къмъ чиновничеството, тя е длѣжна, въ кръга на възможността, да даде нѣщо на

своитѣ служители, по размѣритѣ, които сѣ опредѣлени въ специалния законъ. Значи, става дума не за право, а за размѣритѣ на пенсиитѣ, да бѣдатъ тия размѣри по-големи или по-малки.

Въ сегашния законопроектъ размѣритѣ на пенсиитѣ сѣ измѣнени въ сравнение съ ония по закона отъ 1926 г. — какъ сѣ измѣнени, това ще видимъ по-после — по начинъ твърде несправедливъ по отношение на едни, като по отношение на други се запазватъ размѣритѣ по закона отъ 1926 г. Това не би трѣбвало да стане. Но по това ще си кажа думата, когато дойдемъ до надлежния членъ.

Министъръ С. Стефановъ: По този членъ си кажете думата.

К. Кораковъ (д): Моля Ви се, изказвамъ своето лично мнение, г. министре, не ангажирамъ никого. Впоследствие всички пенсионни закони сѣ увеличавали броя на пенсионеритѣ. Разни хора сѣ подавали заявления и сѣ се натуряли въ този чл. 5, по-рано чл. 4, и пенсионеритѣ сѣ се трупали, трупали, докато броятъ имъ е станалъ извънредно голѣмъ. И ако направите едно сравнение между закона отъ 1926 г. и сегашния, ще видите, че сѣ се промѣннали нѣкои писари, че и магеритѣ въ манастиритѣ ставатъ пенсионери. Това не може да продължава така, това ще увеличи задѣлженията на държавата, които тя нѣма да може да понесе. Тя сега едва понася онѣзи 380.000.000 л., които дава като редовна годишна вноска въ пенсионния фондъ, равна на пенсионнитѣ удържки на държавнитѣ служители. Значи, трѣбва да се спре това притуряне.

Сега, виждамъ, правятъ се предложения за притуряне нови пенсионери, Г. Дековъ прави предложение да се притурятъ къмъ пенсионеритѣ и такива, които, когато сѣ постѣпили на длѣжностъ, не сѣ мислили да ставатъ пенсионери. А нали пенсията е мѣлчаливъ договоръ между държавата и чиновника, сключенъ въ момента на постѣпането му на служба? Какъ така влѣзоха въ закона за пенсиитѣ хора, които, когато сѣ ставали чиновници, държавни служители, никога не сѣ мислили да бѣдатъ пенсионери? Какво правятъ тукъ хора, които сѣ служили въ Българското търговско паракходно дружество, получавали сѣ грамадни заплати и впоследствие сѣ внесли пенсионни удържки и ставатъ пенсионери? Какво правятъ тукъ служители на „Червения-крѣстъ“, какво правятъ тукъ, най-после, отдѣлни чиновници при търговски предприятия, въ които тѣ сѣ били назначавани отъ Министерството на търговията, промишлеността и труда и сѣ получавали голѣми заплати? Най-подиръ какво правятъ тукъ и чиновницитѣ въ Дирекцията за стопански грижи и обществена предвидливостъ, създадена презъ време на войната? По онова време хората бѣгаха отъ държавнитѣ служби и отиваха тамъ, за да получаватъ грамадни заплати и, като се оттеглиха, казаша: на ви пенсионни удържки, дайте ни пенсия. Това не може да продължава, г. г. народни представители, и ако продължава така, днесъ ще искатъ да участвуватъ въ фонда и чиновницитѣ отъ предприятието по водопровода Рила-София, както поиска това г. Мошановъ, утре — други забравени, други денъ — трети, четвърти и т. н. Интересно е какъ е забравена „Вжча“. Тогава всѣка година къмъ тоя членъ се прибавятъ нови мапки буквици и числото на пенсионеритѣ ще расте безконечно. Единъ Господъ само може да смѣтне кой въ България не е пенсионеръ и кой въ България нѣма право да получава пенсия.

Моето мнение, г. г. народни представители, е, че това не трѣбва да се позволява сега по никой начинъ; позволявано е било, но сега, когато се касае, както виждаме отъ мотивитѣ къмъ законопроекта, да стабилизираме пенсионния фондъ, ние не трѣбва да позволяваме това. И азъ се обръщамъ къмъ г. министра на финанситѣ и моля него, който се мѣчи сега да намѣри срѣдства за пенсионния фондъ; него, който желае да стабилизира фонда поне отчасти; него, който желае да плати пенсиитѣ навреме, а нѣма срѣдства; него, който ще отдѣли отъ бедния бюджетъ на държавата толкова много пари, за да допълни необходимитѣ срѣдства за пенсионния фондъ — да се съгласи да се тури край на това безразборно увеличение числото на пенсионеритѣ, които изядоха и ще продължаватъ да изяждатъ пенсионния фондъ, и най-накрая ще се намѣримъ при положението, че онова стабилизирано чиновничество, което е работило за нейната култура, за нейното развитие, което е изгнито въ канцеларията, което е работило 30 години наредъ, това чиновничество да остане на въздуха, държавата да не бѣде въ възможностъ да му плаща пенсиитѣ, защото нѣма

срѣдства. Следователно, ще трѣбва да спремъ по нѣкакъвъ начинъ този притокъ на пенсионери и да махнемъ този дълъгъ поменникъ. Формулата „Всѣки служителъ въ държавно, окръжно, общинско или обществено учреждение, който е плащалъ известни удържки въ време на своята служба, има право на пенсия“ стига. Не може онзи, който не е плащалъ пенсионни удържки, впоследствие да го карате да ги плаща и да му дадете пенсия. Въ последната забележка на чл. 5 е казано, че нѣкои категории работници, които платятъ пенсионни удържки до 1 януарий 1932 г., иматъ право на пенсия. Утре нѣкоя забележка ще туримъ, че и който е платилъ до края на 1932 г. има право на пенсия. Всѣка година ще прибавяме забележки по ходатайства и ще се намѣримъ въ чикмакъ сокакъ.

Прочее, азъ моля г. министра на финанситѣ да се съгласи съ предложението, което правя. Моля го, защото той най-добре знае тежестта на пенсионната разправия сега; той най-добре знае какъ се измѣчватъ всички съ този пенсионенъ въпросъ, какво е броженieto между онова стабилизирано чиновничество, което има право на пенсия; той знае положението на държавното съкровище и е длъженъ, безспорно, да направи всичко възможно, за да гарантира пенсията. Азъ предлагамъ да се махне поменникътъ въ чл. 5, да нѣма изброяване, защото нѣкои сме забравени. Ето на, вънъ стои единъ господи́нъ, който молише г. Мутафова — и много основателно — да се поправи едно опущение. Казва: „Въ България има трима временни бирници по изпълнителни дѣла, които получаватъ 600 л. месечна заплата, но получаватъ и 5% отъ събраната сума. Нисе, казва, всѣки месецъ даваме пенсионни удържки върху заплатата си и върху това, което получаваме като процентъ отъ събраното. Само трима души има такива въ България: азъ съмъ единиятъ, единъ колега има не знамъ въ кой градъ и другъ не знамъ къде билъ“. И моли господи́нътъ вънъ: „Турете и насъ, беджанамъ! Ако турите вътре свещеницитѣ, защо да не турите и насъ?“. Защото, ако му дадете пенсия при заплата 600 л., той нѣма да получи никаква пенсия, а плаща пенсионни удържки. А може да има и други още забравени, може да има заявления, оставени безъ послѣдствие.

Защо ни трѣбва тия бирници! Най-хубаво е да се каже така: всѣки служителъ, който служи въ държавно, окръжно, общинско или обществено учреждение и който плаща въ време на своята служба пенсионни удържки, има право на пенсия. Тогава никой нѣма да забравимъ, тогава действително ще получава пенсия онзи, който, когато е работилъ, давалъ е удържки и е знаелъ, че работи като чиновникъ, че задъ гърба му стои една малка пенсия, която ще получава на старини. Иначе онзи, който дълго време работи на държавата като добъръ чиновникъ, положението му се разклаща съ тѣзи непрекъснати прибавки и добавки на нови пенсионери, вследствие претенциитѣ на хора, които нѣматъ основание да претендиратъ за пенсия. Не искамъ да ви изброявамъ военни служители, които знаемъ какво правѣха презъ време на войната, и сега искатъ да имъ се признае тая служба за пенсия. Не мога да разбера, защо трѣбва една категория военнослужители да бждатъ непременно пенсионирани, когато тѣ бѣха войници и ходѣха по треноветѣ. Така не бива, така не може, така е опасно, така ще увеличимъ броя на пенсионеритѣ на 100 хиляди души и тогава г. министърътъ не само не ще може да гарантира плащането на пенсията, но ще каже: „Нѣма срѣдства, много сте — не мога да плащамъ“.

Прочее, моля г. министра да се съгласи съ моето предложение.

Министъръ С. Стефановъ: Какво е предложението Ви?

К. Кориковъ (д): Предложението ми е да се махнатъ всички изброявания въ чл. 5, който да остане само така: „Всѣки служителъ, който е служилъ въ държавно, окръжно, общинско и обществено учреждение и е плащалъ пенсионни удържки въ време на своята служба, има право на пенсия“.

С. Мошановъ (д. ср): А за да плаща удържки, трѣбва да има право на пенсия. По този начинъ вие ще се намѣрите въ единъ омагьосанъ кръгъ.

П. Попивановъ (з): (Казва нѣщо)

С. Мошановъ (д. ср): Гласувайте го. Азъ като опозиционеръ ще бжда доволенъ да го гласувате, но ще гласувате нѣщо, което е безсмислено.

К. Кориковъ (д): На които сж правени удържки.

С. Мошановъ (д. ср): То е друго нѣщо, но така, както го казахте по-рано, то е да се въртите въ омагьосанъ кръгъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Погрѣшно се казва, че съ чл. 5 се създаватъ нови пенсионери. Нови пенсионери съ чл. 5 не се създаватъ. Принципитъ на досегашния законъ, че чиновникъ, който иска да стане пенсионеръ, трѣбва да доплати удържките за годинитѣ, които не му стигатъ, и който принципъ е създадалъ аномалия, е премахнатъ въ този законъ. Следователно, никакви довносяния не могатъ да ставатъ отъ чиновникъ за времето, което не му стига, за да добие право на пенсия. Изброяванията сж само, за да се пояснятъ нѣкои нѣща, но тѣ не се отклоняватъ отъ основния принципъ, че иматъ право на пенсия само онѣзи, които, като сж служили и имъ сж правени удържки, безразлично дали сж получавали заплата или възнаграждение. Това постановява чл. 5.

Предложението, което направи г. Стойчо Мошановъ по буква в на чл. 5, азъ щѣхъ да го направя, защото е въпросъ за тълкуване. Значи, въ буква в следъ думитѣ: „при общинскитѣ стопански предприятия, стопанисвани отъ самитѣ общини“ да се прибавятъ думитѣ „и при водопровода Рила—София“, понеже по-горе се предвиждатъ чиновницитѣ при Дирекцията на постройките за водоснабдяване на безводния Дели-Орманъ. Съ това изброяване въ чл. 5 не значи, че създаваме нови пенсионери, защото съ този законопроектъ нови пенсионери не се създаватъ. На заваренитѣ пенсионери правата не имъ се отнематъ, а пенсиятъ имъ се корегиратъ въ духа на онѣзи положения, които сж прокарани въ закона.

Та азъ съмъ съгласенъ, г. г. народни представители, въ буква в на чл. 5 да се вмѣкнатъ думитѣ „и чиновницитѣ при водопровода Рила—София“.

Нѣкой отъ работницитѣ: Чиновници и работници?

Министъръ С. Стефановъ: И работници — всички. Никому не се отнема правото. Всѣки, който е служилъ и му сж правени удържки въ време на служенето, има право на пенсия.

А. Капитановъ (з): Може да се вмѣкнатъ и постояннитѣ работници.

Министъръ С. Стефановъ: Има го по-нататъкъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Който е съгласенъ да се продължи заседанието, докато се вотира на второ четене законопроектътъ за пенсията за изслужено време, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събрането приема. Полагамъ на гласуване предложението на г. министра на финанситѣ.

С. Мошановъ (д. ср): Азъ се отказвамъ отъ предложението си.

Министъръ С. Стефановъ: Ако е стопанско предприятие и тамъ има делегирани общински чиновници, то се разбира, че влизатъ.

С. Мошановъ (д. ср): Азъ го правя за пояснение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има предложение, въ чл. 5, буква в, да се прибавятъ думитѣ „и чиновницитѣ при водопровода Рила—София“. Така ли, г. министре?

Министъръ С. Стефановъ: И общински служаци, командировани тамъ.

С. Мошановъ (д. ср): Тѣ не сж командировани, а сж назначени.

Министъръ С. Стефановъ: Назначени и командировани отъ общината. Може да има и командировани.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Димитъръ Дрънски.

Д. Дрънски (д): Предприятието Рила—София е ли общинско предприятие въ смисъла на чл. 5, или предприятие

тие компанско? Ако е общинско, нѣма защо да се добавя, то влиза. Ако е отъ втория видъ, не. Не виждамъ защо трѣба да се впише въ закона?

Министъръ С. Стефановъ: Чл. 1 казва ясно и категорично: участващитѣ въ фонда чиновници. Следователно, не се казва за ония служаци, които сѣ на предприятието Рила—София, а се касае за чиновници командировани, или назначени отъ общината. . .

С. Мошановъ (д. сг): За контрола.

Министъръ С. Стефановъ: . . . на които се правятъ удържки.

Д-ръ А. Франгя (з): Тогава нѣма нужда да се впише.

С. Мошановъ (д. сг): Едно пояснение да дамъ. Г. г. народни представители! Не се касае за работницитѣ и служащитѣ въ предприятието Рила—София. Това си е едно частно предприятие, което не интересува никого. Обаче, извършването на това предприятие се контролира отъ общината чрезъ една специална дирекция за контролата на постройката и чиновницитѣ въ тая дирекция сѣ общински чиновници, които сѣ назначавани отъ общината и бюджетътъ имъ се гласува отъ нея. Но понеже се пише изрично за Дирекцията на постройкитѣ за водоснабдяване на безводния Дели-орманъ, създава се опасение да не се каже: ами защо пъкъ не е турена и тая дирекция?

И. Василевъ (з): То е друго.

С. Мошановъ (д. сг): Щомъ г. министърътъ даде тълкуване, че чиновницитѣ и служащитѣ при Дирекцията за постройка на водопровода Рила—София попадатъ подъ буква а на чл. 5, моето предложение става безпредметно и азъ го оттеглямъ.

Д. Дрънски (д): Г. Мошановъ! Чл. 5 казва изрично: „Дава право на пенсия времето, прекарано на служба въ длъжности, плащани съ заплата, а не съ възнаграждение: а) при всички държавни и изборни учреждения, ако длъжноститѣ сѣ предвидени въ бюджета на държавата или на съответното изборно учреждение. Отъ Вашето обяснение се вижда, че тия хора сѣ общински чиновници, бюджетътъ на които се гласува отъ общината.

С. Мошановъ (д. сг): Бюджетътъ имъ се гласува отъ общинския съветъ.

Д. Дрънски (д): Тогава тѣ влизатъ.

С. Мошановъ (д. сг): Добре.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. Мошановъ! Не се ли задоволявате съ обясненията на г. министра?

С. Мошановъ (д. сг): Да, и при туй положение гласуването на моето предложение става безпредметно.

П. Стайновъ (д. сг): Г. министре! За да бѣде ясно, ще Ви моля да дадете само едно тълкуване: зачита ли се прослуженото време за пенсия или не на тия служители, които сѣ служили въ скотовъднитѣ фондове и на които сѣ правени удържки. Понеже има спорове предъ разнитѣ учреждения, искамъ да дадете едно тълкуване.

Министъръ С. Стефановъ: Тълкуването е следното: прослуженото време на всѣки служителъ, безразлично дали е работилъ въ държавно, изборно, или обществено учреждение, щомъ при службата му сѣ правени удържки, се зачита за пенсия.

П. Стайновъ (д. сг): Доволенъ съмъ.

Министъръ С. Стефановъ: Още повече, че въ пунктъ б на чл. 5 се казва, че дава право на пенсия и времето, прекарано на служба въ длъжности при ония фондове, бюджетитѣ на които се гласуватъ отъ Народното събрание.

П. Стайновъ (д. сг): Но бюджетитѣ на скотовъднитѣ фондове не се гласуватъ отъ Народното събрание, а отъ общинския съветъ.

С. Мошановъ (д. сг): При наличността на тия обяснения отъ г. министра, азъ оттеглямъ моето предложение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. министърътъ даде обяснения, че и тия служби се обхващатъ отъ буква б на чл. 5.

П. Стайновъ (д. сг): Има едно нѣщо неясно: бюджетитѣ на скотовъднитѣ фондове се гласуватъ отъ общинския съветъ, а не отъ Народното събрание.

Въ чл. 5, буква б се говори за ония фондове, чиито бюджети се гласуватъ отъ Народното събрание, а бюджетитѣ на скотовъднитѣ фондове се гласуватъ отъ общинския съветъ. За да не остане една неяснота, азъ Ви моля да направите тълкуване, че влизатъ въ чл. 5 и общинските служители при скотовъднитѣ фондове, на които сѣ правени удържки.

Министъръ С. Стефановъ: Както влизатъ всички други, за които говорихъ, тѣ влизатъ и служителитѣ на скотовъднитѣ фондове, стига само да имъ сѣ правени удържки при службата.

П. Стайновъ (д. сг): Доволенъ съмъ.

К. Кораковъ (д): Г. Стайновъ! Да не забравите и бившетѣ да влизатъ!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Пристъпваме къмъ гласуване.

Направено е предложение отъ народния представителъ г. Сава Тошевъ: (Чете) „Чл. 5 добива следната редакция: „Дава право на пенсия: а) времето, прекарано въ държавни, окръжни, общински или обществени служби съ заплата, възнаграждение или надница; б) времето, прекарано отъ всички работници и работнички при държавни, окръжни, общински, обществени и частни стопанства и предприятия, и в) времето, прекарано отъ всички малоимотни селяни и занаятчии въ собственитѣ имъ стопанства и работилници, на които месечниятъ доходъ не надминава размѣра на припадащата имъ се месечна пенсия“.

Които г. г. народни представители приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събраниято не приема.

Направено е предложение отъ народния представителъ г. Петко Дековъ: (Чете) „Къмъ чл. 5 се прибавя буква ж: Служителитѣ при бившата Дирекция за настаняване бѣжанцитѣ, назначени съ месечна заплата, съгласно щата за личния съставъ на същата дирекция — следъ като тѣ внесатъ въ пенсионния фондъ удържкитѣ за изслуженото време въ дирекцията, заедно съ лихвитѣ имъ“.

А. Буковъ (з): Съгласенъ ли е г. министърътъ?

Министъръ С. Стефановъ: Не мога да се съглася, защото противоречи на принципа, прокаранъ въ закона.

П. Дековъ (з): Тѣ сѣ внасяли, обаче държавата не ги е приемала. Тѣ сѣ чиновници и сега.

Министъръ С. Стефановъ: Принципътъ на закона е: иматъ право на пенсия участващитѣ въ пенсионния фондъ. Не мога да се съглася, защото, ако приемемъ, че могатъ тепърва да се правятъ вноски за минало време, нѣма да има край тая работа.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които г. г. народни представители приематъ направеното предложение по чл. 5 отъ народния представителъ Петко Дековъ, да се прибави нова буква „ж“ така, както я прочетохъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събраниято не приема.

Направено е предложение отъ народния представителъ г. Крумъ Кораковъ, въ чл. 5 да се премахнатъ всички точки и да добие следното кратко съдържание: (Чете) „Чл. 5. Всички служители въ държавно, окръжно, общинско и др. обществени учреждения, на които сѣ правени удържки за пенсия по време на служенето имъ, иматъ право на такава“.

Министъръ С. Стефановъ: Не съмъ съгласенъ, защото и въ така редактирания членъ нѣма нѣщо повече — нѣма вмъкнатъ нито единъ служителъ, на който не сѣ правени удържки.

К. Кораковъ (д): Ако това е така, азъ питамъ: защо въ забележката къмъ буква е се казва: „Които сѣ внасяли до 1 януарий 1932 г.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля, когато се гласува, не може да се говори.

С. Мошановъ (д. сг): Ще объркате цѣлия законъ съ тия обяснения.

Председателстващ Н. Шопов: Които приемат предложението на народния представител г. Крум Кораконъ така, както го прочетохъ, моля, да вдигнатъ ржка. Малцинство, Събранието не приема.

Направено е предложение отъ народния представител г. д-ръ Христо Мутафовъ съ следното съдържание: (Чете) „Пенсията на временните бирници по изпълнителните дѣла при Министерството на финансите се изчислява върху основната бюджетна заплата, получавана отъ другите държавни бирници. Ония отъ тяхъ, които сж внесли пенсионни удържки въ размѣръ по-малко отъ следувемитъ се по заплата, се задължаватъ да внесатъ разликата до размѣра, предвиденъ въ текста на закона, заедно съ следувемитъ се лихви“.

Г. министърътъ на финансите съгласенъ ли е съ това предложение?

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! По отношение временните бирници, за които г. Мутафовъ прави предложение, безспорно, има една голѣма несправедливостъ. Временните бирници, както знаете, получаватъ 750 л. заплата, а другото получаватъ подъ форма на процентно възнаграждение. Предложението на г. Мутафовъ е справедливо, но не можемъ да нарушимъ принципа, за който вече говорихме, че не може да се внасятъ сега удържки за минало време. Мога да го приема само при едно условие: ако сж правени удържки отъ възнаграждението. Ако не сж правени удържки, не мога да се съглася, защото ще нарушимъ принципа.

Г. Т. Данаиловъ (д. ср): Ще бжде несправедливо, защото има хора . . .

Министъръ С. Стефановъ: Справедливо е за онѣзи, на които сж правени удържки и върху възнаграждението, а пъкъ сж пенсионирани върху формалната заплата, която е фигурирала въ бюджета, което именно е несправедливо. Разбирате нали?

Г. Т. Данаиловъ (д. ср): Приемамъ, но пъкъ има хора, на които не сж правени удържки, макаръ че тѣ сж ги предлагали. То ще бжде несправедливото.

Министъръ С. Стефановъ: За тяхъ не приемамъ. Приемамъ да се коригиратъ пенсията само на тѣзи, на които сж правени удържки: да бждатъ определени не въз основа само на заплата 750 л., а въз основа на цѣлото възнаграждение, върху което сж имъ правени удържки, защото формалната имъ заплата не отговаря на възнаграждението, което сж получили и върху което сж правени удържки.

Д-ръ Х. Мутафовъ (д): Моето предложение не е такова. Моето предложение е да се приравнятъ заплатите на временните бирници къмъ тѣзи на редовните държавни бирници съ заплата 3.000 л.

Министъръ С. Стефановъ: Принципатъ — да нѣма вече доводнае на удържки не мога да го наруша.

Д-ръ Х. Мутафовъ (д): Какъ тогава на тия временни бирници ще имъ се опредѣли пенсията?

Председателстващ Н. Шоповъ: Г. министърътъ не е съгласенъ съ предложението на г. Мутафовъ. Който отъ г. г. народните представители приема предложението на г. д-ръ Мутафовъ, моля, да вдигне ржка. Малцинство, Събранието не приема.

Който отъ г. г. народните представители приема чл. 5 така, както се докладва, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Чл. 6. Времето, прекарано въ заточение или затворъ по политически причини на учители при български училища и на духовните и граждански лица по ведомството на Екзархията въ други държави, въ българското опълчение презъ освободителната война 1877/1878 г., се зачита при опредѣляне броя на изслужените години за пенсия.“

Забележка I. Времето отъ 12 априлъ 1877 г. до 25 априлъ 1878 г., прекарано като офицеръ или воененъ лѣкарь въ руската и ромънската армии, се зачита при опредѣляне броя на изслужените години за пенсия.

Забележка II. Времето преди 12 априлъ 1877 г., прекарано отъ българите на служба въ руската армия, като офицери, се зачита за пенсия, ако тѣ сж участвували въ освободителната война (1877/1878 г.).

Забележка III. Времето отъ 9 августъ 1886 г. до 1 декемврий 1898 г., прекарано на служба въ руската армия отъ офицери, български подданици, които поради събитията отъ 9 августъ 1886 г. до 1894 г. сж напустили българската войска и които най-късно до 1 декемврий 1898 г. сж постѣпили наново въ българската войска или до тая дата сж били зачислени въ запаса ѝ, се зачита за пенсия, ако тия офицери сж внесли за това време удържките, предвидени въ чл. 38, буква „е“, отъ настоящия законъ, до 1 януарий 1932 г.“

Въ забележка III на края думите „за това време удържките“, предвидени въ чл. 38, буква „е“, отъ настоящия законъ“ комисията ги заличи и вмѣсто тѣхъ постави думите „следувемитъ пенсионни удържки“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 6 така, както се докладва, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Чл. 7. Времето, прекарано въ българското опълчение отъ 12 априлъ 1877 г. до 25 априлъ 1878 г., се зачита двойно. Изслуженото време презъ войните отъ 2 ноемврий 1885 г. до 20 мартъ 1886 г., отъ 5 октомврий 1912 г. до 31 юлий 1913 г. и отъ 1 октомврий 1915 г. до 30 ноемврий 1919 г. се зачита двойно на офицерите и подофицерите, на служителите по военното ведомство, на мобилизираните служители, които сж получавали заплата по други ведомства, и на милитаризираниите служители по желѣзниците, пошитѣ, телеграфите, телефоните и полицията. Сщото изслужено време на всички останали служители се зачита единъ път и половина“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 7 така, както се докладва, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Чл. 8. Времето, изслужено по въздухоплаването отъ въздухоплавателите и учениците имъ, ако сж изпълнили условията за летенето, предвидени съ специалния законъ и правилника за въздухоплаването, се зачита двойно, ако не е зачетено по чл. 7“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 8 така, както се докладва, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Чл. 9. Времето, зачетено по чл. чл. 6, 7 и 8, служи за попълване броя на действително изслужените години за добиване право на пенсия, както и за увеличение размѣра на пенсията“.

Г. Т. Данаиловъ (д. ср): Много бърже върви гласуването. Азъ не съмъ заинтересованъ, но ще обърна вниманието на г. министра само върху едно. Въ чл. 7 е казано, че изслуженото време презъ войните се зачита двойно на офицерите и подофицерите. Има, обаче, и войници — напр. учители, професори, които сж били войници. Защо на тѣхъ да не се зачете двойно? Ние трѣбва да се спремъ по този въпросъ.

А. Буковъ (з): Военнослужещи да се каже.

Г. Т. Данаиловъ (д. ср): Азъ само обръщамъ вниманието на г. министра.

И. Василевъ (з) Казано е мобилизирани.

С. Мошановъ (д. ср): Понеже чл. 7 се гласува, на трето четене да остане да се справи тази работа.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 9 така, както се докладва, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Чл. 10. Време, изслужено безъ заплата, не се зачита за пенсия. Не се зачита и времето на лица, повикани на военно обучение.“

Забележка. Времето, прекарано въ отпускъ безъ заплата, съгласно закона за военните лица или по законъ за устройството на въоръжените сили, се зачита за пенсия, ако за това време заплата е била внасяна въ пенсионния фондъ“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който от г. г. народните представители приема чл. 10 така, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата народният представител г. Стойчо Мошановъ.

С. Мошановъ (д. сг): Г-да! Този законопроект е много важен, а отсъствува г. докладчикът, който е следил всички изменения и предложения, които са правени в комисията. При това г. министърът на финансите, въпреки доброто си желание, не може да присъствува на всички заседания на финансовата комисия. Ето защо, ще моля да спрем до чл. 11, докато дойде г. докладчикът — още повече, че сега вече идват най-важните постановления, ще има да се правят доста предложения и може би ще станат гръшки — и да минем към следната точка — законопроект за бюджета на разните фондове.

А. Буковъ (з): Няма да станат гръшки. Г. министърът знае законопроекта.

Министър С. Стефановъ: Аз съм в течение на работата.

С. Мошановъ (д. сг): Не се съмнявам, но друго е, когато е тук докладчикът.

Министър С. Стефановъ: Нямам нищо против да спрем до чл. 14, който е най-важният; да приемем законопроекта до чл. 13 включително.

С. Мошановъ (д. сг): Добре.

Заместник докладчик Д. Тотевъ (д.): (Чете)

„Глава III.

Лични пенсии.

Чл. 11. Имат право на пенсия:

а) лицата, които в деня на уволнението са били навършили 55-годишна възраст и са изслужили 30 години, ако са напуснали доброволно;

б) лицата, които в деня на уволнението са били навършили 50-годишна възраст и са изслужили 25 години, ако са уволнени не по собствено желание или поради отказване да заемат друга по-ниска по чин и заплата длъжност.

Лице, което е изслужило 30 години, респективно 25, ако в деня на уволнението не е навършило 55 години, респективно 50, получава следната му се пенсия след навършването на тая възраст.

Забележка I. Ако такова лице почине преди да е навършило съответната възраст, наследниците му имат право на пенсия (чл. 20) от деня на смъртта на лицето.

Забележка II. Военните лица и въздухоплавателите, уволнени по разпореждане или по собствено желание, имат право на пенсия, независимо от възрастта им, ако са изслужили като такива най-малко 20 години. Необходимите суми за изплащане на пенсията им до навършване 50-годишна възраст — за уволнените по разпореждане, и 55-годишна възраст — за уволнените по собствено желание се предвиждат ежегодно в бюджета на съответното министерство и се внасят в пенсионния фонд при изплащане на пенсията.

Забележка III. Артистите от Народния театър и Народната опера и техническият персонал при тях, уволнени по разпореждане, имат право на пенсия, независимо от възрастта, ако първите са изслужили като такива най-малко 25 години, а вторите 20 години. Необходимите суми за изплащане на пенсията до навършване 50-годишна възраст се предвиждат в бюджета съответно на Народния театър или опера и се внасят в пенсионния фонд при изплащане на пенсията.

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата народният представител г. Сава Тоневъ.

С. Тоневъ (раб): Г. г. народни представители! Чл. 11 от законопроекта за пенсията определя времето, което трябва да е изслужил един чиновник, служащ или работник, за да добие право на пенсия. По всички статистики за живота на трудящите, се знае, че те не преживяват повече от 45—50 години; понеже предвиждат тук по-голяма възраст, безспорно е, че те няма да доживяват пенсия

или, ако я доживяват, много малко години ще се ползват от нея.

Ето защо аз правя предложение в смисъл, чл. 11 да добие следната редакция: (Чете) „Имат право на пенсия всички държавни, окръжни, общински и обществени служители, както и всички работници, занаятчии и маломомтни селяни, служили или работили 30 години.

Забележка. Времето, прекарано в безработица, се зачита за пенсия“. (Оживление)

С. Таковъ (з): Тогава всеки ще гледа да бъде всеки ден в безработица, за да може да получи пенсия!

Председателстващ Н. Шоповъ: Който от г. г. народните представители приема предложението на г. Сава Тоневъ, моля, да вдигне ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Който от г. г. народните представители приема чл. 11, както се докладва, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Заместник докладчик Д. Тотевъ (д.): (Чете)

„Чл. 12. Имат право на пенсия, независимо от възрастта, ако са изслужили 15 години:

а) уволнените по болест, констатирана от специална медицинска комисия, назначена от окръжния управител, въ състав: двама лекари на държавна служба и представител на ведомството, по което е служил заболялият в деня на уволнението;

б) миньорите и контролния технически персонал, които работят в подземните галерии на мините, водолазите, локомотивните машинисти и огняри по българските държавни железници, машинистите и огнярите в държавните влакчета по Дунава и в корабите на Българското парашодно дружество, пожарникарите, военно-инвалидите и техническият персонал от въздухоплаването (аероинженери, аеротехници и аероспециалисти), всички ако са уволнени не по собствено желание или поради отказване да заемат друга, по-ниска по заплата длъжност;

в) военните лица и въздухоплавателите, ако бъдат уволнени по предпадна възраст или други служебни причини, но не по съд или дисциплинарен ред;

г) навършилите 65-годишна възраст военни лица, ако имат зачетена за пенсия служба повече от 15 години.

Пенсионерите по буква а се преосвидетелствуват през всеки 3 години от комисия в същия състав. Това не се отнася за лица, уволнени по болест от действителна военна служба“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата народният представител г. Петко Стайновъ.

П. Стайновъ (д. сг): Аз ще моля г. министра на финансите да даде само едно пояснение. В чл. 11, забележка втора, е казано: (Чете) „Военните лица и въздухоплавателите, уволнени по разпореждане“ имат право на пенсия при прослужени 20 години, а в чл. 12, буква в, е казано: (Чете) „Военните лица и въздухоплавателите, ако бъдат уволнени по предпадна възраст или други служебни причини“. За да няма смъщение между понятията „уволнени по разпореждане“ и „уволнени по други служебни причини“, добре е да се даде едно автентично тълкувание за ръководство на пенсионния съвет.

Министър С. Стефановъ: В чл. 12, буква в, е направена една печатна погрешка, за която аз съм си взел забележка и ще моля да бъде поправена. Думите „ако бъдат“ трябва да се премахнат и ще останат само „уволнени по предпадна възраст“ и т. н., както следва по-нататък текстът.

П. Стайновъ (д. сг): Аз моля, г. министре, да дадете тълкувание в какво съотношение са думите „уволнени по разпореждане“, намиращи се в чл. 11, забележка втора, с думите: „уволнени по други служебни причини“, намиращи се в чл. 12, буква в, защото в края на краищата ще дойдем до положението, че в бъдеще военните ще имат пенсия след 15 прослужени години.

Министър С. Стефановъ: Буква в на чл. 12, г. г. народни представители, е поместена по силата на правилниците, съществували по военното ведомство. Събрали сме се с тия правилници и той текст е взет от там. Само че в текста по печатна грешка са поставени думите „ако бъдат“, които трябва да бъдат премахнати, и да остане само „уволнени по предпадна възраст“ и т. н.

Председателствуващ Н. Шонов: Има думата народният представител г. Асенъ Буковъ.

А. Буковъ (з): Г. г. народни представители! По този членъ ще моля г. министърът да се съгласи съ две предложения, които ще направя. Първото предложение се отнася до чл. 12, буква б, където, моля, да бъдат въведени и шофьоритъ въ държавния гаражъ. Нѣма да описвамъ теглото на шофьоритъ, но тѣ повече отъ 15 години не могатъ да издържатъ. При това тѣ сж само нѣколко души. Следователно, моля, къмъ чл. 12, буква б, да се поставятъ и шофьоритъ отъ държавния гаражъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Не само шофьоритъ отъ държавния гаражъ, но въобще шофьоритъ на държавна служба.

А. Буковъ (з): Добре, съгласенъ съмъ.

Второто ми предложение е следното. Въ буква в на чл. 12 думитъ въ края на първия редъ „ако бъдатъ“ да се премахнатъ и да остане „възможни по предѣлна възраст“ и т. я.

Председателствуващ Н. Шонов: Има думата народният представител г. Георги Данаиловъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ се присъединявамъ къмъ първото предложение на г. Асенъ Буковъ, само че ще моля да бъдатъ поставени не само шофьоритъ отъ държавния гаражъ, но въобще всички шофьори на държавна служба.

А. Буковъ (з): Азъ поправихъ своето предложение.

Председателствуващ Н. Шонов: Има думата народният представител г. Стойчо Момановъ.

С. Момановъ (д. сг): Изглежда, че шофьоритъ иматъ много приятели тукъ. Азъ не подозирахъ, че и моитъ приятели г. Данаиловъ ще подкрепи предложението на народния представител г. Буковъ. . .

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Моля Ви се, азъ съмъ билъ министъръ на шофьоритъ.

С. Момановъ (д. сг): . . . и затова поискахъ думата. Сега ще кажа само следното: вие знаете сегашнитъ имъ теглата, ние — миналитъ; дамо въ бъдеще не теглятъ толкова много. (Ржкоплѣскания и смѣхъ)

Д-ръ И. Бешковъ (з): Значи единодушни сме въ това отношение!

Председателствуващ Н. Шонов: Има думата народният представител г. Сава Тошевъ.

С. Тошевъ (раб): Г. г. народни представители! Моята дума е за друга една категория служители на държавата, именно за словослагателитъ въ Държавната печатница. Отъ тѣхното изложение до народнитъ представители е ясно, че тѣ работятъ при крайно вредни за здравето имъ условия. Изглежда, че оловото и различнитъ киселини але се отразяватъ върху тѣхното здраве и поради това много малкъ процентъ отъ тѣхъ доживяватъ предѣлната възраст, за да получатъ пенсия.

Отъ статистиката, която имамъ, се вижда това. Така, до 40—45-годишна възраст достигатъ едва 38% отъ тѣзи работници; до 50—55-годишна възраст — 28%, отъ 55—60-годишна възраст — 12% и до 60—65-годишна възраст — едва 9%.

Ето защо азъ моля къмъ чл. 12, буква „б“, следъ думата „мишоритъ“ да се постави запетая и думитъ „работницитъ и техническиятъ персоналъ при Държавната печатница“ и по-нататкъ да следва текстътъ на члена, както е.

Министъръ С. Стефановъ: Пояснете, г. Тошевъ, какво разбирате подъ „техническиятъ персоналъ въ Държавната печатница“, защото така, както го казвате, ще отиде много далечъ. Принципно азъ съмъ съгласенъ да включимъ една категория, но пояснете се добре.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Гравьоритъ заслужаватъ.

С. Момановъ (д. сг): Най-много заслужаватъ динотиперитъ, които работятъ при бензинови пари.

Министъръ С. Стефановъ: Трѣбва да се конкретизира точно за кои отъ техническия персоналъ да се отнася. Азъ по принципъ съмъ съгласенъ, но да се включи само една категория отъ техническия персоналъ при Държавната печатница.

А. Капитановъ (з): Тѣ (Сочи работницитъ) сж работници, но не знаятъ разпредѣлението на работницитъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Нека остане да се уреди това при третото четене.

Министъръ С. Стефановъ: Азъ казахъ, че по принципъ съмъ съгласенъ, но трѣбва да се каже точно, коя категория работници въ Държавната печатница да се включатъ, защото, ако туримъ така общо „техническиятъ персоналъ“, то е много широко. (Къмъ С. Тошевъ) При третото четене направете конкретно предложението си.

Председателствуващ Н. Шонов: Има думата народният представител г. д-ръ Георги Димитровъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Г. г. народни представители! Съ съгласието на г. министра на финанситъ азъ моля да се съгласите да се направя сжко така една поправка по отношение на техникитъ при държавнитъ рентгенови институти. Нѣма нужда да доказвамъ, че отъ всички тѣзи работници, които се изредиха, най-зле сж поставени тѣзи техници, защото рентгеновитъ лъчи убиватъ живота на човѣка, намаляватъ го съ 10, 20%.

При тѣзи кратки мотиви моля ви да се съгласите да се приеме това измѣнение.

Министъръ С. Стефановъ: Формулирайте точно предложението си.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Трѣбва да се види кои сж работницитъ, които най-много страдатъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Азъ ги зная; тѣ сж отбелязани въ бюджета на Министерството на народната просвѣта. .

Министъръ С. Стефановъ: Приемамъ по начало Вашата бележка, но при третото четене дайте точно формулата.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Приемамъ.

Председателствуващ Н. Шонов: Който отъ г. г. народнитъ представители приема предложението въ чл. 12, буква „в“, на първия редъ да бъдатъ изхвърлени думитъ „ако бъдатъ“, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народнитъ представители приема предложението на народния представител г. Буковъ въ смисълъ, къмъ чл. 12, буква „б“, да се прибавятъ „и шофьоритъ на държавна служба“, съ което предложение г. министърътъ на финанситъ е съгласенъ, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 12 така, както се докладва, съ измѣненията, приети въ това заседание, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Чл. 13. Чужди подданици нѣматъ право на пенсия. Чужди подданици, приели българско подданство, макаръ и да отговарятъ на условията, предвидени въ чл. 11 или 12, нѣматъ право на пенсия, ако поне една четвъртъ отъ действително изслуженото си на българска служба време не сж прослужили като български подданици“.

Председателствуващ Н. Шонов: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 13 така, както се докладва, моля, да вдигне ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ Д. Тотевъ (д): (Чете)

„Чл. 14. За основа при опредѣляне размѣра на годишната пенсия се взема 75% отъ срѣдната аритметична на сумитъ за последнитъ 15 действително изслужени години, опредѣлени по размѣри споредъ следващия членъ. Тая основа не може да бъде по-голяма отъ 66.000 л.“

Така опредѣлената основа е равна на пълната пенсия, която лицето получава, ако има 33 изслужени години, а за военнитъ лица (офицери и подофицери) и въздухоплавателитъ — 30 години.

Ако лицето има по-малко изслужени години, за всѣка по-малко изслужена година пълната пенсия се намалява съ $\frac{1}{33}$, а за военнитъ лица и въздухоплавателитъ — съ $\frac{1}{30}$, като се взематъ подъ внимание и пълнитъ месеци. Ако има повече отъ 33, респективно 30, изслужени години, за

всѣка изслужена въ повече пълна година пълната пенсия се увеличава съ 2%. Това увеличение не може да бѣде повече отъ 10%.

Размѣрътъ на пенсията не може да бѣде по-малкъ отъ 500 л. месечно. Обаче ако срѣдната месечна заплата отъ последнитѣ 15 действително изслужени години е по-малка отъ 500 л., взема се тя за пенсия.

Забележка: Военнитѣ лица и въздухоплавателитѣ, които иматъ служба и по други ведомства, се ползватъ отъ горната привилегия само ако прослуженото време като военни лица и въздухоплаватели имъ дава право на пенсия. Въ такъвъ случай при изчисление размѣра на пенсията изслуженото време по другитѣ ведомства се зачита, като 11 дни (месеци, години) се смѣтатъ за 10 дни (респективно месеци, години), съ съответно намаление на полувечернитѣ заплати.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Асенъ Буковъ.

А. Буковъ (з): Г. г. народни представители! Моля г. министра на финанситѣ да се съгласи, щото последнитѣ думи на тоя членъ, а именно „съ съответно намаление на получаванитѣ заплати“ да се изхвърлятъ, защото по тоя начинъ ще излѣзе, че отъ една овца две кожи ще се дератъ. Не стига гдето се редуциратъ прослуженитѣ по гражданското ведомство години отъ 11 на 10, което ще укаже влияние върху общата сума на пенсията, но се намаляватъ съответно и полученитѣ заплати за действително прослуженитѣ години.

Прочее, моля г. министра да се съгласи да се махнатъ тия последни думи на тоя членъ. Г. министрътъ знае този въпросъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министрътъ на финанситѣ.

Министръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Въпрѣки че г. Буковъ направи предложение по чл. 14, азъ заявявамъ, че тая вечеръ нѣма да гласуваме тоя членъ. Азъ желая да чуя дебати по тоя чл. 14, защото той е основата на закона. Искамъ всички групи да се изкажатъ, да чуя тѣхнитѣ мнения, а утре въ комисията ще прегледаме отново нѣкои членове, които предстоятъ за гласуване, както и чл. 14. Та моля, г. г. народни представители отъ всички групи да се изкажатъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. ср): Значи, оставате чл. 14 за утре.

Министръ С. Стефановъ: По тоя законъ, който толкова време се разглежда преди да влѣзе въ комисията, азъ желая да чуя още дебати.

К. Русиновъ (раб): Да се отложи за утре.

Министръ С. Стефановъ: Утре само ще гласуваме. Азъ желая да чуя мненията на всички групи по чл. 14, защото той е сѣщината на закона.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Г. г. народни представители! По чл. 14 има предложение отъ народния представителъ г. Димитръ Нейковъ въ смисълъ чл. 14 да добие следната редакция: (Чете) „За основа при опредѣляне размѣра на годишната пенсия се взема 80% отъ срѣдната аритметична на сумитѣ за последнитѣ 15 действително изслужени години, опредѣлени по размѣри споредъ следващия членъ. Тая основа не може да бѣде по-голъма отъ 42.000 л.“

Министръ С. Стефановъ: Моля, моля, какво е това? По чл. 14 нѣма да се гласува никакво предложение сега.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Нѣма да се гласува, но азъ само чета предложението на г. Нейковъ. (Продължава да чете)

„Така опредѣлената основа е равна на пълната пенсия, която лицето получава, ако има 33 изслужени години.

Ако лицето има по-малко изслужени години, за всѣка по-малко изслужена година пълната пенсия се намалява съ $\frac{1}{33}$, като се взематъ подъ внимание и пълнитѣ месеци. Ако има повече отъ 33 години, за всѣка изслужена въ повече пълна година пълната пенсия се увеличава съ 2%. Това увеличение не може да бѣде повече отъ 10%.

Размѣрътъ на пенсията не може да бѣде по-малкъ отъ 900 л. Ако, обаче, срѣдната месечна заплата отъ по-

следнитѣ 15 действително изслужени години е по-малка отъ 900 л., взема се тя за пенсия.“

Министръ С. Стефановъ: Азъ моля сега само да се разиска. Нѣма да гласуваме сега чл. 14.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Сава Тошевъ.

С. Тошевъ (раб): Вѣрно е, г. г. народни представители, чл. 14 е именно оня членъ на законопроекта, който тегли черта подъ пенситѣ на всички участници въ пенсионния фондъ. Той опредѣля начина за пресмѣтане размѣра на пенситѣ и по този начинъ решава сѣдбата на пенсионеритѣ. Безспорно, въ сравнение съ досега сѣществувалъ законъ за пенситѣ, чл. 14 дава много по-малки пенсии срещу сравнително много по-голъми удръжки.

Ето защо нашата група не може да гласува за чл. 14 тѣй, както е редактиранъ въ законопроекта. Вмѣсто него, нашата група предлага следната редакция на чл. 14: (Чете) „За основа на опредѣляне пенсията се взематъ полученитѣ заплати и възнаграждение, както следва: получава-литѣ заплати и възнаграждение до 1.500 л. месечно получаватъ 1.500 л. месечна пенсия; получава-литѣ отъ 1.500 до 3.000 л. месечна заплата и възнаграждение получаватъ 2.000 л. месечна пенсия и получава-литѣ отъ 3.000 л. нагоре месечна заплата и възнаграждение получаватъ 3.000 л. месечна пенсия.“

Министръ С. Стефановъ: Предложение ли правите?

С. Тошевъ (раб): Да.

С. Мошановъ (д. ср): Да, да, предложение прави. Искате мнението на парламентарнитѣ групи — ето ви мнението на една група!

С. Тошевъ (раб): (Продължава да чете) „Работницитѣ, малоимотнитѣ селяни и занаятчиитѣ получаватъ по 1.500 л. месечна пенсия при навършени 50 години и при месеченъ доходъ не по-голъмъ отъ 1.500 л. Сѣщата пенсия получаватъ станалитѣ негодни за работа работници, работнички, занаятчи и малоимотни селяни, ако нѣматъ доходъ по-голъмъ отъ 1.500 л. месечно.“

Председателстващъ Н. Шоповъ: Желаетъ ли нѣкой да говори по чл. 14?

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Моля, дайте ми думата.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. д-ръ Георги Димитровъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Г. г. народни представители! Азъ искамъ на първо мѣсто да спра вашето внимание върху основата, която се възприема за опредѣляне на пенсията. Нѣма да говоря дълго. Смѣтамъ, че 15-тѣ изслужени години сѣ твърде малко. Най-рационалното и най-справедливото би било, ако се взематъ всички прослужени години и ако пенсията се опредѣля върху тая база. Това би било справедливо, защото по тоя начинъ нѣма да се подяждатъ вноскитѣ на ония нещастници, които сѣ правили вноски презъ последнитѣ години, но които нѣматъ щастieto да дочакатъ пенсионнитѣ години, за да получатъ пенсия отъ този пенсионенъ фондъ. Отъ друга страна, онѣзи пѣкъ, които сѣ внасяли много малки пенсионни вноски въ началото и които сѣ имали щастieto да прослужатъ опредѣленитѣ пенсионни години и да получатъ пенсия, ще бѣдатъ прекалено много облагодетелствувани, ако се взематъ за база за опредѣляне на пенсията само последнитѣ 15 изслужени години, презъ които и безъ това сѣ получавали твърде голѣма заплата и, следователно, сѣ правили вноски пропорционални на тия заплати. Само тогъвъ по тоя въпросъ. Не знамъ, г. министре, дали чухте моитѣ съображения.

Министръ С. Стефановъ: Чухъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Смѣтамъ, че добре разбирате моята мисль.

На второ мѣсто, искамъ да се спра върху алинея четвъртата отъ чл. 14, като моля г. министра на финанситѣ да се съгласи да се махнатъ последнитѣ думи въ тая алинея. Въ нея се казва: (Чете) „Размѣрътъ на пенсията не може да бѣде по-малкъ отъ 500 л. месечно“. А веднага следъ това се добавя: (Чете) „Обаче ако срѣдната месечна заплата отъ последнитѣ 15 действително изслужени години е

по-малка от 500 л., взема се тя за пенсия". Е добре, ако е въпрос да оцеляваме, защо ще оцелим най-слабият, г. министре, и защо, г. г. народни представители, ще дадете на тия нещастници пенсия по-малка от 500 л. само заради това, че срѣдната им заплата била толкова мизерна, че не може да даде 500 л. месечно? Азъ смѣтамъ, че е справедливо, че е човѣшко, че се налага — минималното, което можемъ да направимъ, независимо отъ това, че, споредъ мене, минимална пенсия отъ 500 л. месечно е много нищожна, много мизерна — да се махнатъ последнитъ думи въ тая алинея, а именно: (Чете) „Обаче, ако срѣдната месечна заплата отъ последнитъ 15 действително изслужени години е по-малка отъ 500 л., взема се тя за пенсия". Нашъ дългъ е да не подяждаме пенсиата на най-мизерно възнаграденитъ чиновници и да не бждемъ тъй крайно несправедливи къмъ тяхъ.

С. Тошевъ (раб): За каква минимална пенсия сте Вие?

С. Таковъ (з): Той приказва за друго. Ти не можеш да го разберешъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Симеонъ Патеувъ.

С. Патеувъ (з): Азъ искамъ да обърна вниманието на г. министра, както и на г. г. народнитъ представители, че може да се заличи втората половина отъ четвъртата алинея на чл. 14, безъ рискъ да се оцели фондътъ, затуй защото като вземемъ предъ видъ начина на изчисляването и определянето пенсийтъ, то при срѣдна аритметична 500 ще получимъ много малки пенсии. И азъ съмъ да се заличи втората половина отъ четвъртата алинея на чл. 14, защото по силата на нея фактически ще се получатъ много малки пенсии и защото ще засегнемъ много малко хора. Чл. 15 постановява какъ да се определя срѣдната аритметична.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министрътъ на финанситъ.

Министръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Въпросътъ за пенсийтъ е отъ голѣмъ общественъ интересъ. За съжаление, азъ трѣбва да констатирамъ, че по чл. 14 отъ законопроекта, който членъ е основата за разрешението на пенсионния въпросъ, азъ не чуехъ мнения, каквито поискахъ отъ всички групи. Защото азъ само тогава ще говоря по него.

П. Стайновъ (д. ср): На първо четене се изказахме.

Министръ С. Стефановъ: Азъ приехъ бележката на народния представителъ г. Стойчо Мошановъ, че това е единъ сериозенъ въпросъ. Чл. 14 е основата на законопроекта и трѣбва да има едно пълно разяснение по него въ Парламента. Ето защо, още веднажъ трѣбва да кажа, че съ съжаление констатирамъ, какво, въпреки че законопроектътъ толкова време стоя на разглеждане въ комисията по финанситъ, въпреки че е билъ раздаленъ много навреме, днесъ не можемъ да чуемъ по него едно мнение отъ групитъ.

П. Стайновъ (д. ср): Вие чухте на първо четене нашето мнение.

Министръ С. Стефановъ: По чл. 14 не съмъ чулъ никакво мнение.

П. Стайновъ (д. ср): По всички въпроси сме се изказали.

Министръ С. Стефановъ: Въ чл. 14 има измѣнения: годинитъ, служещи за база на изчисляване пенсията бѣха 10, днесъ сѣ 15; максималната пенсия бѣше предвидено да бѣде 72.000 л., днесъ тя се предвижда 66.000 л. Има и други нѣкои съществени измѣнения: максималното времетраене бѣше 35 години за гражданскитъ и 33 години за военнитъ пенсии, сега е определено съответно на 33 и 30 години. Всички тия нѣща . . .

С. Мошановъ (д. ср): Ние не одобряваме тия измѣнения и нѣма да ги гласуваме. Защо тогава искате отъ насъ мнение?

Министръ С. Стефановъ: Приемамъ бележката. Но въпросътъ е сериозенъ. Тѣй като не съмъ ориентиранъ относно гледищата на Парламента, сега нѣма да гласуваме

члена, а ще остане той да се разисква утре. Сега ще прекратимъ разглеждането на законопроекта. Но бихъ молилъ народното представителство, утре, когато пристѣпимъ пакъ къмъ тая материя, да чуемъ мнения. Въпросътъ е отъ голѣмо значение и не трѣбва да остане неизясненъ, за да не се даде възможностъ да се експлоатира вънъ съ него. А по него групитъ трѣбва да иматъ едно ясно и определено мнение и становище.

Прекратяваме, значи, разглеждането на тоя законопроектъ и преминаваме къмъ законопроекта за бюджета на разнитъ фондове.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Азъ съмъ длъженъ да помоля, г. г. народни представители, за вашето съгласие, да продължимъ заседанието, като поставимъ на разглеждане пета точка отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за бюджета на разнитъ фондове за 1932/1933 финансова година (бюджетопроектитъ).

Който отъ г. г. народнитъ представители сѣ съгласни, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. Има думата докладчикътъ г. Боянъ Мелнишки.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Комисията направи следнитъ измѣнения:

Въ чл. 1:

Разходътъ по Министерството на народното просвѣщение — п. 1 — отъ 420.841.823 л. става 420.519.823 л.

По п. 3. Приходътъ на Ефорията братя Евл. и Хр. Георгиеви отъ 5.301.126 л. става 5.298.276 л.

Сборътъ на сумитъ по разнитъ фондове се съответно поправя: приходъ — отъ 2.079.849.860 л. на 2.079.847.010 л.; разходъ — отъ 2.064.252.908 л. на 2.063.930.908 л.

Въ чл. 4:

Въ първата алинея, на четвъртия редъ, „срѣднитъ общински училища“ става „общинскитъ срѣдни училища“.

На края на първата алинея, следъ думата „сградитъ“ се прибавятъ думитъ: „сметано отъ началото на 1932/1933 финансова година“.

Въ втората алинея, на втория редъ, заличаватъ се думитъ „следващи въ българскитъ срѣдни училища“, като следъ предшествуващата тия думи дума „войнитъ“, се поставя точка.

Въ „забележка I“, къмъ сѣщия членъ, думата „гимназии“ се заличава и се прибавятъ думитъ: „срѣдни пълни и непълни гимназии и педагогически училища“.

Къмъ чл. 6 се прибавятъ следнитъ нови алинеи:

„Отъ събранитъ презъ течение на финансовата 1932/1933 г. приходи отъ разпродажбата на тия марки Св. Синодъ внася ежегодно въ полза на фонда за подпомагане пострадалиотъ войнитъ по 10%“.

„Сѣщо въ полза на тоя фондъ Св. Синодъ се задължава да внесе и невнесенитъ досега за годинитъ 1922 до 1931 г. включително по 100.000 л. годишно, съгласно съ XI-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 юний 1921 г., протоколъ № 119“.

Въ чл. 7, п. 1 — на втория редъ — между думитъ „финанситъ“ и „да построи“ се вмѣкватъ думитъ: „да закупи мѣста и“, а се заличаватъ на сѣщия редъ думитъ: „отчужди или закупи“. Въ п. 3 на сѣщия членъ, между думитъ „да“ и „построй“ се вмѣкватъ думитъ: „закупи мѣста и да“, а се заличаватъ думитъ: „и отчужди“. Началото на втората алинея на сѣщия членъ се измѣнява така: „Закупуването на всѣко мѣсто или построяването на здание на стойностъ“ и т. н.

Въ чл. 11, п. 1, следъ думата „закупи“ се прибавя: „мѣста“, а следъ думата „или“ се прибавя: „да“. По-нататъкъ въ сѣщия пунктъ, между думитъ „осигуровки“ и „борси“, се вмѣква думата „за“. Въ края на сѣщия пунктъ се прибавятъ думитъ: „съгласно съ чл. 7 отъ настоящия законъ“.

Въ чл. 12, алинея трета — на стр. IV — следъ думитъ: „Дирекцията на труда и общественитъ осигуровки може“, прибавятъ думитъ: „въ извънредни случаи“.

На стр. 5, въ обяснителната таблица, долу, общиятъ сборъ става: приходъ — 2.811.723 л., разходъ — 2.811.723 л., капиталъ къмъ 1 априлъ 1932 г. — 30.230.454 л. Това става поради туй, че се заличава п. 142 — за фонда „х. Ненчо Д. Палавеевъ“, който се отдѣля въ отдѣленъ фондъ въ бюджета на фондоветъ. Заличава се, следователно, цѣлиятъ п. 142, съ капиталъ къмъ 1 априлъ 1932 г. 3.096.000 л., приходъ — 700.000 л. и разходъ — 700.000 л. Вследствие

заличаването на този пункт, измѣнятъ съответно нумерацията си следващите пунктове въ изброените фондове.

На стр. 6, въ забележката, се заличават на втория ред думите: „извънредния бюджет“, както и думата „учебна“, и става: „по бюджета за 1931/1932 финансова година“.

На същата страница 6, кредитът по § 1 от разходитѣ, вмѣсто 12.000.000 л., става 13.000.000 л., а кредитът по § 2, вмѣсто 3.000.000 л., става 2.000.000 л.

На стр. 8, фондъ „За изплащане заплатитѣ на учителитѣ въ общинските сръдни училища“ се поставя буквата „Е“ и въ § 1 на приходитѣ думата „сръдни“ се заличава и вмѣсто нея се поставят думите „гимназнии и педагогически“.

Въ разходитѣ по същия фондъ кредитът по § 1 15.720.000 л. се намалява на 15.548.000 л.

Следъ тоя фондъ, буква „Е“, се предвижда нова буква „Ж“: (Чете)

Ж. ФОНДЪ „Х. НЕНЧО Д. ПАЛАВЕЕВЪ“

за издръжка на гимназия въ гр. Копривщица

§	Наименование на приходитѣ	Предви- ждатъ се за 1932/1933 фин. г.	§	Наименование на разхода	Искать се кредити за 1932/1933 фин. г.
	Капиталъ				
	Ценни книжа				
	1.228 облигации Б. Д. З. 1902 г.	номин. 114.000	1	Личенъ съставъ съгласно объяс- нителната таблица	495.000
	2.977 облигации Б. Д. З. 1904 г.	488.500	2	Разни вещевени разходи по из- дръжката и обзавеждането на гимназията	55.000
	3.756 облигации Б. Д. З. 1907 г.	378.000		Всичко	550.000
		980.500			
1	Лихви отъ капитала	700.000			

ОБЯСНИТЕЛНА ТАБЛИЦА

къмъ бюджета на фонда „Х. Ненчо Д. Палавеевъ“ за издръжка на гимназията въ гр. Копривщица

Брой на слу- жителитѣ презъ 1931/ 1932 фин. г.	Наименование на службитѣ и длѣжноститѣ	Месечна заплата едному	Годишна заплата едному	Разрешенъ кредитъ за всички за 1931/1932 ф. г.
1	Директоръ	6.000	72.000	72.000
3	Редовни гимназиални учители	4.100	49.200	147.600
1	Волнонаемнъ гимназиаленъ учителъ	3.400	40.800	40.800
2	Редовни прогимназиални учители	2.850	34.200	68.400
1	Секретарь-счетоводителъ	2.450	29.400	29.400
	Всичко			358.200
	За повишение, за лекторско възнаграждение, помощъ на уволнени по болестъ и съкращение и възнаграждение за изслужени години			60.000
	За допълнителенъ персоналъ			89.000
	Всичко			507.200
	Намаление по чл. чл. 5, 6 и 7 отъ закона за бюджета за 1932/1933 ф. г.			12.200
	Остава			495.000

Пропустнахъ да ви съобща поправките въ объяснителната таблица къмъ бюджета на фонда „за изплащане заплатитѣ на учителитѣ въ общинските (пълни и непълни) сръдни училища“, които поправки се отнасятъ до персонала, само че тѣ не сѣ окончателни, тъй като комисията остави Министерскиятъ съветъ да даде окончателната редакция на § 1 по разходитѣ, и съобразно съ това да се установятъ окончателните цифри и за персонала.

Срещу „директори на непълни гимназии“ въ рубриката „иска се кредитъ за всички за 1932/1933 финансова година“ кредитътъ 2.876.400 л. се намали на 2.815.200 л.

Срещу „редовни гимназиални учители“ кредитътъ 10.282.800 л. се намали на 10.135.200 л.

Срещу „волнонаемни гимназиални учители“ кредитътъ 4.161.600 л. се намали на 4.120.800 л.

24 редовни прогимназиални учители ставатъ 22 и кредитътъ отъ 820.800 л. се намалява на 752.400 л.; за 57 секретарь-счетоводители и писари кредитътъ отъ 1.675.800 л. става 1.675.200. Всичко за заплати 24.990.000 л.

Втората цифра, вмѣсто 29.700.000 л. става 29.382.000 л. За намаление по чл. чл. 5, 6 — прибавя се и 7 — отъ закона за бюджета за 1932/1933 финансова година кредитътъ си остава 700.000 л. Остатъкътъ отъ 29.000.000 л. се намалява на 28.682.000 л., а кредитътъ 15.720.000 л. се намалява на 15.548.000 л.

На стр. 11, в глава IV, думата „министерството“ става „министерствата“.

На стр. 12, глава I — „Заплата и други парични възнаграждения“ — текстът на § 3 се изчлени както следва: (Чете) „За възнаграждение на длъжностни лица, съгласно чл. 19 от закона за бюджета на държавата за 1932/1933 финансова година: по 10 л. общо на членовете на комисията, които определя сумата за последните 15 години на лицата, поискали да им се определи пенсия, и по 80 л. на заседание на членовете на комисията, предъ която се обжалват решенията на първата комисия относно сумата за последните 15 години“.

§ 4 от същата глава добива следната редакция: (Чете) „За възнаграждение на длъжностни и частни лица по 80 л. на заседание, съгласно чл. 19 от закона за бюджета на държавата за 1932/1933 финансова година, членове на пенсионния съвет и постоянния комитет, и по 60 л. на заседание на докладчика на пенсионния съвет и секретар на постоянния комитет“.

§ 5 от същата глава добива следната редакция: (Чете) „За пжти и дневни пари, както и за възнаграждение, съгласно чл. 19 от закона за бюджета на държавата за 1932/1933 финансова година, по 80 л. на заседание на длъжностни лица, членове на комисията, които ще констатира болестта на лицата, които искат пенсия по буква „а“ на чл. 12 и по алинея II на чл. 23 от закона за пенсиите; за сжщото и по сжщитъ размъри на членовете на комисията, които презъ всъки три години ще преосвидетелствуватъ тия лица“.

Има една печатна погръшка в сумата надъ линията по глава I: вмъсто 206.000 л., става 202.000 л.

Въ глава III, в текста на § 13, думитъ на първия редъ „сключени текущи“ се размъстватъ, става „текущи и сключени“.

Въ глава IV, § 19 добива следната редакция, разпредълена на две алинеи: (Чете) „За възнаграждение на длъжностни и частни лица, съгласно чл. 19 от закона за бюджета на държавата за 1932/1933 финансова година, членове на пенсионния съвет по 80 л. на заседание и на докладчика на сжщия съветъ по 60 л., за заседанията, когато ще се произнасятъ по ревизия на пенсиите; по 10 л. за всъки класиранъ пенсионеръ, на комисията, които определят сумитъ за последните 15 години, възъ основа на които ще се ревизиратъ пенсиите; по 80 л. на заседание на членовете на втората комисия, предъ която ще се обжалватъ решенията на първитъ комисии, всичко 491.200 л. „За 20 души времененъ персоналъ съ дневно възнаграждение до 80 л., за усковяване ревизията на пенсиите — 480.000 л. и за вноски 1%, 2% и 3% върху кредита за временния персоналъ за въ полза на фонда „Обществени осигуровки“ — 28.800 л.“

На стр. 13, § 1, в „Отдълнение за пенсиите за изслужено време“ годишната заплата на I началникъ отдълнение, вмъсто 112.000 л., става 112.200 л. Това е печатна гръшка. Заплата на помощникъ-контрольоритъ по пенсиите, вмъсто 4.440 л., става 4.400 л. — сжщо печатна гръшка.

Въ текста на „Счетоводството на фонда“ става следната промъна: вмъсто „Намаление, съгласно чл. 6, 7 отъ закона за бюджета на държавата, става „Намаление съгласно чл. 5 и 6 отъ закона за бюджета на държавата“.

Текстътъ „Намадение, съгласно чл. I отъ закона за удържки върху заплатитъ презъ 1931/1932 г., по размъра, показанъ въ сжщия членъ, изчислено за една година“, става „Намаление, съгласно чл. 7 отъ сжщия законъ“.

На стр. 15, въ фонда „Общински налози“, глава I, § I, кредитътъ за заплати на личния съставъ по фонда въ текста се намалява отъ 1.480.000 л. на 1.370.000 л. — печатна гръшка.

Въ § 10, на сжщата страница, следъ думитъ „лица и“ се вмъкватъ думитъ „за купуване и“, като кредитътъ отъ 250.000 л. се увеличава на 600.000 л. Това увеличение предизвиква увеличение на общия сборъ по глава II отъ 550.500 л. на 909.500 л.

Въ § 18, на сжщата страница, вмъсто „за покупка, постройка, ремонтване, довършване здания“, става „за доплащане, ремонтване и довършване здания“ и пр. По-нататъкъ въ сжщия параграфъ, вмъсто „за възнаграждение на длъжностни и частни технически лица“, става „за възнаграждение на частни технически лица“ и пр.

Въ § 19, чл. 5 отъ закона за бюджета на държавата става чл. 12.

Всичко по § 21 и глава IV, общиятъ сборъ, вмъсто 275.070.500 л., става 274.720.500 л.

(Председателското мъсто се заема отъ подпредседателя Н. Захариевъ)

На стр. 24, § 31 добива следната редакция: „Възнаграждение на членовете на комисии и съвети, съгласно съ чл. 19 отъ закона за бюджета на държавата за финансовата 1932/1933 г., както и за извънреденъ трудъ за написване съобщенията и вноснитъ листове по чл. 35 отъ закона за о. о.“

На сжщата страница 24, кредитътъ по § 29 отъ 11.600.000 л. се увеличава на 11.634.200 л. Кредитътъ по § 31 отъ 500.000 л. се намалява на 465.800 л.

На стр. 25, въ § 48, буква а, следъ думата „За“ се прибавятъ думитъ: „купуване на мъста или за“, а думитъ „или купуване“ се заличаватъ.

Въ сжщия параграфъ, въ буква б, думитъ „или купуване“ се заличаватъ.

На стр. 27, въ „Инспекции по труда — първостепенни инспекции въ София“, вмъсто 5 районни инспектори по труда II ст., ставатъ 6, като кредитътъ отъ 171.000 л. се увеличава на 205.200 л., като общиятъ кредитъ за първостепеннитъ инспекции съответно се увеличава отъ 1.413.600 л. на 1.447.800 л.

На стр. 31, кредитътъ за инспекциите по труда отъ 8.982.600 л., става 9.016.800 л.

Кредитътъ за заплати, като се направятъ намаленията, отъ 8.232.000 л., става 8.266.200 л.

Кредитътъ за заплати и други парични възнаграждения на инспекциите по труда отъ 9.000.000 л. става 9.034.200 л.

А всичко кредитътъ за заплати и други парични възнаграждения на личния съставъ въ Дирекцията на труда и инспекциите по труда по § 29, отъ 11.600.000 л., става 11.634.200 л.

На стр. 33, по фонда „Епизоотии“, въ текста на § 1, отъ разходната частъ, следъ думата на втория редъ „срѣдства“ се прибавятъ думитъ „и машини“; въ сжщия текстъ на петия редъ следъ думитъ „на пещи“ се прибавятъ думитъ „камени въглища“.

Въ § 7, буква б, кредитътъ отъ 300.000 л. става 800.000 л., като общиятъ кредитъ по тоя параграфъ отъ 6.100.000 л., става 6.600.000 л.

На стр. 34, въ текста на § 21, на втория редъ следъ думитъ „въ който“ се прибавя „ако“, а кредитътъ по сжщия параграфъ се намалява отъ 1.000.000 л. на 500.000 л.

На сжщата страница текстътъ на § 27 добива следната редакция: „Помощъ за издръжка на подковаческото училище въ Стара-Загора“, като думитъ „за набавяне учебни помагала и възнаграждения на служебния ръководенъ персоналъ при“ се заличаватъ.

На стр. 35, въ фондъ „Общински пжтища“ въ текста на § 3 отъ разходната частъ, въ началото се махва думата „За“; следъ думитъ „помощи“, се прибавятъ думитъ „на заболѣли и“; а следъ думитъ „службата имъ“ се заличава „за“. Въ забележка II, на първия редъ, думата „пжтища“, става „пжтищата“, а въ последната алинея на сжщата забележка следъ думитъ „за санаториумъ“ се прибавятъ думитъ „и почивни станции“.

На стр. 36, въ „Б. разходъ“ кредитътъ по § 1, отъ 272.200 л. се намалява на 250.000 л., а кредитътъ по § 10 отъ 100.000 л. става на 122.200 л.

На сжщата страница, въ обяснителната таблица, въ най-дъсната графа, погръшно е напечатано „1931/1932 ф. г.“; трѣбва да бжде „1932/1933 ф. г.“.

Това сж промънитъ, които направи бюджетарната комисия.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата на редниятъ представителъ г. Асенъ Буковъ.

А. Буковъ (з): Г. г. народни представители! Въ бюджетарната комисия, когато стана въпросъ за превознитъ срѣдства, изтъкна ни се, че има една комисия отъ г. г. министритъ, която ще уреди този въпросъ. Изглежда, че нищо не е направено, защото като резултатъ сега се явява искането на г. министра на финансите, на стр. 15, по § 10 — „Надници на наети лица и за купуване и поддържане превознитъ срѣдства“ — да се предвидятъ 650.000 л.

Министъръ С. Стефановъ: Не сж 650.000 л., а 350.000 л. Коририрайте се!

А. Буковъ (з): Не, отъ 250.000 л. сж увеличени на 600.000 л.

Министъръ С. Стефановъ: Съ 350.000 л. сж увеличени.

А. Буковъ (з): Добре, 350.000 л. Въпрѣки наличността на автомобили — нъкои министерства разполагатъ съ 2—3 автомобили — Министерството на финансите е останало

безъ никакъвъ автомобилъ. Азъ мисля, че тази комисия, въ която влиза и г. министърътъ на финанситъ, ще може да се наложи и да разпредѣли правилно автомобилитъ между министерствата, за да нѣма нужда да се предвижда сега новъ кредитъ отъ 350.000 л. И моля г. министра на финанситъ да се съгласи, щото тази сума да бѣде зачертана.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ С. Стефановъ Г. г. народни представители! Министърътъ на финанситъ, който говори за икономии, не е съгласенъ съ туй предложение на г. Буковъ, защото 4 месеца той ходи пеша, понеже колата му е счупена. И той има нужда отъ кола не за луксъ, а отъ нужда, защото до обѣдъ трѣбва да отива въ 4—5 министерства.

Що се отнася до въпроса кое министерство колко коли има — това е работа на народното представителство, което прие колитъ тѣй, както сѣ предложени и както ги знае.

Ето защо азъ правя въпросъ на довѣрие отъ отпускането на тая сума и моля тя да бѣде гласувана така, както е. Така бѣше и въ миналия бюджетъ. Азъ имамъ нужда отъ кола и затова предвиждамъ тази сума.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Г. министре! Не можете ли да вземете кола отъ другитъ министерства?

Министъръ С. Стефановъ: Азъ не съмъ просякъ, г. г. народни представители, и не мога да искамъ кола отъ други министерства. Сега си служа съ моята кола. Народното представителство да се обърне къмъ правителството и да иска обяснение по въпроса.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Народното представителство не може да се обърща така инцидентно къмъ правителството.

Министъръ С. Стефановъ: Азъ така отговарямъ.

С. Даскаловъ (з): Г. министре! Азъ искамъ да зная нѣмаше ли кола Министерството на финанситъ по-рано, преди да вземемъ ние властта? Ако е имало кола, кой я е взелъ?

Министъръ С. Стефановъ: 4 месеца, г. г. народни представители, азъ се возя съ своя кола. Ако бѣше годна, щѣхъ да ходя още съ нея. Повече обяснения не мога да дамъ.

С. Даскаловъ (з): Това е вѣрно, но колата на Министерството на финанситъ кѣде е?

Министъръ С. Стефановъ: Този въпросъ трѣбваше да дойде въ Народното събрание, за да се оправи! Народното представителство може да гласува, както иска. Щомъ народното представителство смѣта, че министърътъ на финанситъ нѣма право на кола, може да не гласува.

А. Буковъ (з): Г. министре! Народното представителство знае, че Министерството на финанситъ е имало кола и тя е взета, а Вие ходите пеша. Ние това го знаемъ.

Министъръ С. Стефановъ: Азъ заварихъ въ Министерството на финанситъ една повредена кола, съ която не мога да се движа. Мисля, че трѣбва да имате довѣрие на моята декларация. Азъ имамъ своя кола, но не мога да си служа вече съ нея. Всѣки день азъ посещавамъ по 3—4 учреждения. Сега стана вече горещо и не мога да ходя пешъ. Досега ходѣхъ пешъ. Азъ съмъ много доволенъ отъ тѣзи бележки!

Председателстващъ Н. Захариевъ: Ще се гласува.

А. Бояджиевъ (раб): Искамъ думата.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Кажете какво искате?

А. Бояджиевъ (раб): Азъ смѣтамъ, че не може да стане гласуване, защото въ тоя моментъ въ залата присѣдствуватъ всичко 39 души народни представители; като туримъ и министритъ, ще станатъ 40 и нѣколко души. Да се броятъ и стенографитъ, и разсилнитъ за народни представители, пакъ нѣма кворумъ.

Е. Шидерски (з): Вие сега дойдохте. Я вижте колко души има отъ вашата група!

А. Бояджиевъ (раб): Правя предложение да се вдигне заседанието, защото нѣма кворумъ, за да се гласува.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които сѣ съгласни съ предложението на народния представител г. Асенъ Бояджиевъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събраниято не приема.

А. Бояджиевъ (раб): Нѣмате кворумъ, г. председателю!

Председателстващъ Н. Захариевъ: Имаме кворумъ.

А. Бояджиевъ (раб): Какъ така? 39 души присѣдствуватъ.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които приематъ измѣненията, направени отъ комисията, така както се докладваха отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събраниято приема.

А. Бояджиевъ (раб): Кажете чисто и просто, че това, което сте приели въ комисията, е законъ и да се свърши работата!

Т. Бошнаковъ (з): Вземете думата.

А. Бояджиевъ (раб): Какво ще вземамъ думата!

Т. Бошнаковъ (з): Вие сте 8 души.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): По Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве. (Чете) „Фондъ „Подпомагане посрадалитъ отъ обществени бедствия“ — (вж. прил. Т. I, № 90) Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Събраниято приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете) „Фондъ „Князь Алеко Богориди“ (Вж. прил. Т. I, № 90) Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Събраниято приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): По Министерството на народното просвѣщение. (Чете) „А. Фондове на завещатели и дарители“ (Вж. прил. Т. I, № 90) Съ измѣненията, които докладвахъ.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Събраниято приема.

А. Бояджиевъ (раб): Азъ искамъ да направя предложения по отдѣлнитъ фондове. Има фондове, които боравятъ съ неизвестности. Правя предложение по Министерството на народното просвѣщение кредититъ да се увеличатъ на 1 милиардъ лева.

И. Драгойски (д): Това не е сериозно предложение.

Нѣкой отъ мнозинството: (Къмъ А. Бояджиевъ) Ти отъ търговия разбирашъ.

А. Бояджиевъ (раб): И по Министерството на търговията ще направя предложение.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): „Б. Фондъ „Социално и културно подпомагане на учителитъ въ народнитъ училища.“

Приходи.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Събраниято приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Събраниято приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Събраниято приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Приходи.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Разходи.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Е. Фондъ „За изплащане заплатитѣ на учителитѣ въ общинскитѣ сръдни училища“.

Приходи.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣненията, които докладвахъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Разходи.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣненията, които докладвахъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете забележката — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете объяснителната таблица — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣненията, които докладвахъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Предвижда се новъ фондъ подъ буква Ж „х. Ненчо Д. Палавеевъ“ за издръжка на гимназия въ гр. Копривщица. (Чете)

„Наименование на прихода.

Капиталъ.

Ценни книжа.

1.228 облигации Б. д. з. 1902 г. номин.	114.000 л.
2.977 „ Б. д. з. 1904 г. „	488.500 „
3.756 „ Б. д. з. 1907 г. „	378.000 „
	980.500 „

§ 1. Лихви отъ капитала — предвиждатъ се
за 1932/1933 финансова година . . . 700.000 л.

Наименование на разхода.

§ 1. Личенъ съставъ, съгласно объяснителната таблица . . . 495.000 „
§ 2. Разниъ вещевени разходи по издръжката и обзавеждането на гимназията . . . 55.000 „
550.000 л.

Обяснителната таблица къмъ бюджета на фонда „х. Ненчо Д. Палавеевъ“ за издръжка на гимназия въ гр. Копривщица.

	Месечна заплата едному	Годишна заплата едному	Разрешенъ кре- дитъ за всички за 1932/1933 ф.г.
1 директоръ	6.000	72.000	72.000 л.
3 редовни гимн. учит.	4.100	49.200	147.600 „
1 волн. гимн. учителъ	3.400	40.800	40.800 „
2 редов. прогимн. учит.	2.850	34.200	68.400 „
1 секр.-счетоводителъ	2.450	29.400	29.400 „
			358.200 л.

За повишение, за лекторско възнаграждение, помощ на уволнени по болестъ и съкращение и възнаграждение за изслужени години

60.000

За допълнителенъ персоналъ

89.000

Всичко . . . 507.200

Намаление по чл. чл. 5, 6 и 7 отъ закона за бюджета за 1932/1933 финансова година

12.200

Оставатъ . . . 495.000 л.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ да се включи въ за- конопроекта за бюджета на разнитѣ фондове на държа- вата за 1932/1933 финансова година фондътъ „х. Ненчо Д. Палавеевъ“ за издръжка на гимназия въ гр. Копривщица“, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Фондове на Ефорията „Братя Евлогий и Христо Георгиеви“ въ гр. София. Фондъ „Братя Евлогий и Христо Георгиеви, отъ гр. Карлово“.

Приходи.

(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣненията, които докладвахъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Разходи.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Захариев: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете обяснителната таблица за приходите на Ефорията по фонда „Брати Евлогий и Христо Георгиеви, отъ гр. Карлово“ — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Захариев: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете обяснителната таблица за заплатите на служителите при фонда „Брати Евлогий и Христо Георгиеви“ — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Захариев: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): Фондъ „Домъ на Иванъ и Мария Евстатиеви Гешеви“ въ гр. София.
Приходи.

(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Захариев: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): По Министерството на финансите.

„Фондъ за пенсията за изслужено време“

Приходи.

Глава I.

Отъ участниците на фонда.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Захариев: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Захариев: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Захариев: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Захариев: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Захариев: Съборието приема.

— **Докладчик Б. Мелнишки** (нац. л): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Захариев: Съборието приема.

(Председателското мѣсто заема подпредседателя Н. Шоповъ)

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): Глава II.
Отъ държавата и други учреждения, изслуженото време при които дава право на пенсия.
(Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣнението, което докладвахъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): Глава III.
Отъ пенсионерите и други лица.

(Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 10 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 11 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): Глава IV.

Извънредни приходи.

(Чете § 12 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣнението, което докладвахъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 13 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): Глава V.

Доходи.

(Чете § 14 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): Разходи.

Глава I.

Заплати и други парични възнаграждения.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣненията, които докладвахъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣненията, които докладвахъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣненията, които докладвахъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): Глава II.

Веществени разходи.

(Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Съборието приема.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 10 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣненията, които докладвахъ.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 11 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 12 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 13 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 14 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 15 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 16 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 17 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 18 — вж. прил. Т. I, № 90)

Съ измѣнението, което докладвахъ.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 19 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣненията, които докладвахъ.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 20 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 21 — вж. прил. Т. I, № 90)
Съ измѣнението, което докладвахъ.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете забележката на стр. 15 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Стр. 16. (Чете обяснителната таблица за личния съставъ по бюджета на фонда „Общински налози“ — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Фондъ „1% евентуални загуби отъ заемитъ, отпущнати отъ Българската земеделска банка, подъ гаранция на държавата“.
(Чете параграфъ единственъ и забележката — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Фондъ „1% евентуални загуби отъ заемитъ, отпущнати на пострадалитъ отъ наводнение презъ 1921 г. въ гр. Сливенъ“.
(Чете параграфъ единственъ и забележката — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Стр. 17. Фондъ „1% евентуални загуби отъ заемитъ на пострадалитъ отъ разбойническитъ ядра презъ 1922 г.“.
(Чете параграфъ единственъ и забележката — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Фондъ „Кадастра на недвижимитъ имоти“.
(Чете параграфъ единственъ и забележката — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Фондъ „Заеми на общинитъ за водоснабдяване, освѣтление и благоустройство“.
Приходи.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстваващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Разходи.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Министъръ Д. Гичевъ: Предлагамъ въ буква „б“ на § 7 кредитътъ отъ 300.000 да се увеличи на 750.000 л.
 Въ буква „г“ на сѣщия параграфъ въ началото следъ думата „За“ да се прибави думата „построяване“, следъ „Бургазъ“ да се прибавятъ думитъ „и Пловдивъ“, а кредитътъ по тая буква отъ 800.000 л. да се увеличи на 1.200.000 л. Общиятъ кредитъ по § 7 да се увеличи отъ 6.100.000 л. на 6.950.000 л.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които приематъ предложението на г. министра на земледѣлието, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.
 Които приематъ § 7, съ току-що приетитъ поправки, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 10 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 11 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 12 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 13 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 14 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 15 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 16 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Министъръ Д. Гичевъ: Предлагамъ кредитътъ по § 16 да се намали отъ 950.000 л. на 800.000 л.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приема предложението на г. министра кредитътъ по § 16 да се намали отъ 950.000 л. на 800.000 л., моля, да вдигне рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.
 Които приематъ § 16, съ направената поправка, моля, да вдигнатъ рѣжа. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 17 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 18 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 19 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 20 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 21 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Съ докладваното по-рано измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 22 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 23 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 24 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 25 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 26 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.
Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 27 — вж. прил. Т. I, № 90)
 Съ докладваното по-рано измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)

Главна дирекция на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ.

Фондъ „Постройка на телеграфо-пощенски помѣщения и набавяне пощенски вагони“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Следватъ приходитъ въ букви а, б, с и последния пунктъ.
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Разходи. (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 10 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 11 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 12 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л) (Чете § 13 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 14 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 15 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 16 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 17 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете § 18 — вж. прил. Т. I, № 90)
Безъ измѣнение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): Пристъпвамъ къмъ четенето на самия законъ. (Чете)

„ЗАКОНЪ“)

за бюджета на разнитъ фондове на държавата за 1932/1933 финансова година“.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. а народнитъ представители приематъ заглавието, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)

Членъ 1. Одобряватъ се приходитъ и разходитъ за 1932/1933 финансова година на разнитъ фондове, управлявани отъ министерствата, а именно:

	Приходъ лева	Разходъ лева
1. По Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве	40.060.900	41.700.000
2. По Министерството на народното просвѣщение	437.748.723	420.841.823
3. На Ефорията братя Евл. и Хр. Георгиеви	5.301.126	10.512.560
4. По Министерството на финанситъ	1.264.456.921	1.263.989.135
5. По Министерството на търговията, промишлеността и труда	158.153.000	153.453.000
6. По Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти	27.540.000	27.340.000
7. По Министерството на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството	110.209.190	110.209.190
8. По Министерството на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ	36.380.000	36.207.200
Всичко	2.079.849.860	2.064.252.908“

Съ измѣненията, които ви докладвахъ по-рано.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. I, съ измѣненията, както се докладваха по-рано, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)

Чл. 2. По които фондове не сѣ показани разходни параграфи, платежнитъ заповѣди за нуждитъ по тѣхъ да

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 90.

се издават в размър на разрешените им общи кредити“.

Безъ изменение.

Председателстващ Н. Шопов: Които от г. г. народните представители приемат чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)

„Чл. 3. Фондовете на ефорията „Братя Евлоги и Христо Георгиеви“, в гр. София, се управляват от ефорията, съгласно изработения за тази цел и публикуван в „Държавен вестник“ правилник. Тя разпределя кредитите за персонала и веществените разходи. Ако доходите от фондовете не достигат за изплащане произведените през годината разходи, то ефорията може да използва суми от сключения от Българската централна кооперативна банка на 15 януарий 1931 г. заем от 25.000.000 л. за неопределен срок при 10% годишна лихва, съгласно закона за тази цел, публикуван в брой 228 на „Държавен вестник“, от 13 януарий 1931 г. Фондът „Братя Ев. и Хр. Георгиеви от Карлово“ е предназначен за постройка на зданията: ректорат, библиотечно здание, юридическия, историко-филологическия и физико-математическия факултети при Университета, на мястото, подарено от Евлоги Георгиев, а така също и за постройка на здания и издръжка на висше училище за приложни знания (технически факултет) в София“.

Безъ изменение.

Председателстващ Н. Шопов: Които от г. г. народните представители приемат чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)

„Чл. 4. Заплатите на учителите и секретарь-счетоводителите в общинските пълни и непълни гимназии и педагогически училища от началото на учебната 1932/1933 г. се изплащат от специално учредения за тази цел фонд при Министерството на народното просвещение под наименованието „Фонд за изплащане заплатите на учителите в сръдните общински училища“. Този фонд се образува от следните приходи: а) допълнителна такса по 700 л. годишно от учениците при всички държавни и общински пълни и непълни сръдни училища (освен училищната такса по 500 л., събрана по чл. 152 от закона за народното просвещение); б) особена такса от учениците българи — български подданици в чуждите училища в страната: 1) по 500 л. от тия, които следват в основните училища и 2) по 1.000 л. от тия, които следват в сръдните училища; в) вноска от окръжните съвети по 5.000 л. за всеки учител в общинските гимназии и педагогически училища в окръга, съгласно чл. 181, ал. II, от закона за народното просвещение, и г) 20% от припадащата се част на общините от данъка върху сградите“.

От тѣзи допълнителни такси се освобождават само бедни ученици и учениците — деца на военно-инвалидите и на загиналите от войните, следващи в българските сръдни училища. За приложението на тая алинея се приготви специална наредба от Министерството на народното просвещение.

Разходите за заплата на прислужниците и вещевени разходи за общинските сръдни училища се посрещат от общината, гдето е училището.

Ал. 3 на чл. 181 от закона за народното просвещение се отменява.

Забележка 1. Нови общински гимназии, освен съществуващите, не могат да се откриват.

Министърът на народното просвещение може да закрие някои от общинските гимназии, които се намират на близко разстояние една от друга.

Забележка 2. Министърът на народното просвещение има право, когато условията и нуждите на учебното дѣло налагат, да изменя числото (броя) на разните категории учители в всяко общинско сръдно училище, като увеличава или намалява този брой, безъ да превишава общия брой на учителите от всички училища“.

Съ измененията, които ви докладвахъ по-рано.

Председателстващ Н. Шопов: Има думата народният представител г. Асенъ Бояджиев.

А. Бояджиев (раб): Г. г. народни представители! Азъ съмтамъ, че съ тоя членъ се прави ново ограничение на образованието на трудящите се и въобще на народа. Предвиждатъ се увеличения на таксите за учениците в всички държавни и общински гимназии, в педагогическите училища, както и редица други ограничения. Ние сме противъ тия изменения и правимъ следното предложение: (Чете)

„Чл. 4 добива следната редакция: „Заплатите на учителите, секретарь-счетоводителите и прислужниците, както и веществените разходи в общинските пълни и непълни гимназии и педагогически училища отъ началото на учебната 1932/1933 г. се изплащатъ отъ специално учредения за тая цел фондъ при Министерството на народното просвещение, подъ наименование „Фондъ за изплащане заплатите на учителите в сръдните общински училища“. Този фондъ се образува отъ следните приходи: а) 500 л. такса отъ всички ученици, деца на имащите надъ 60.000 л. годишенъ доходъ родители, въ всички държавни, общински и други гимназии и педагогически училища; б) 2% отъ печалбите на имащите надъ 60.000 л. годишна печалба предприятия; в) вноски отъ окръжните съвети по 5.000 л. за всеки учител в общинските гимназии и педагогически училища в окръга“.

Освобождаватъ се отъ всякакви такси учениците деца на имащите до 60.000 л. годишенъ доходъ родители. Децата на имащите до 36.000 л. годишенъ доходъ получаватъ безплатно учебни пособия, храна и дрехи“.

Председателстващ Н. Шопов: Които от г. г. народните представители приематъ това предложение, така както се прочете отъ народния представител г. Асенъ Бояджиев, и съ което г. министърътъ на просвещението не е съгласенъ, моля, да вдигнатъ ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Които приематъ чл. 4 така, както се докладва, съ приетите отъ комисията изменения, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)

Чл. 5. Съгласно закона за санитарно-ветеринарната служба, определятъ се следните ветеринарни такси:

I. Такси за ветеринаренъ прегледъ на внасяните отъ чужбина животни, сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ:

- а) за еднокопитни животни и едъръ рогатъ добитъкъ по 100 л. на глава;
- б) за свине по 50 л. на глава;
- в) за овце, кози, агнета, ярета до 10 глави — 20 л. и за всяка глава надъ десетте по 2 л.;
- г) за птици: на вагонъ 200 л., на кафезъ по 20 л.;
- д) за кучета по 100 л. на глава;
- е) за всички други видове животни на глава по 20 л., а за дребни опитни животни по 20 л. на пжтенъ листъ;
- ж) за луксозни млѣчни продукти (разни видове сирена и масла), продукти отъ месо — разни видове шунки, салами и др., и риби и хайвери, безразлично въ каква опаковка съ, по 2 л. на килограмъ бруто, а за всички останали нелуксозни сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ до 10 килограмма — 20 л. и за всеки килограмъ бруто надъ десетте по 20 ст., а при антрепозирание по 20 ст. на килограмъ бруто. При пренасяне изъ антрепозита за вътрешността се плаща цѣлата вноска такса, а при изнасяне изъ антрепозита обратно задъ границата, такса не се взема;
- з) за кости, рога и всякакви животински отпадъци по 200 л. на вагонъ.

Забележка. Внасяните отъ вънъ животни за разплодъ отъ държавата, окръжните постоянни комисии, общините и кооперациите се освобождаватъ отъ горните такси.

II. Такси за ветеринаренъ прегледъ на изнасяните за чужбина животни, сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ:

- а) за еднокопитни животни и едъръ рогатъ добитъкъ по 15 л. на глава;
- б) за свине по 5 л. на глава;
- в) за овце, кози, агнета и ярета до 10 глави — 20 л. и за всяка глава надъ десетте по 2 л.;
- г) за изнесените живи и заклани птици на глава 40 ст.;
- д) за всички други видове животни по 20 л. на глава и за дребни опитни животни по 20 л. на пжтенъ листъ;
- е) за сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ до 10 кгр. 10 л. и за всеки килограмъ бруто надъ десетте по 10 ст.;

ж) за кожи от катерици по 10 ст. на парче, а за всички останали кожи от диви животни, безъ заешките — по 5 л. на парче;

з) за кости, рога, копита и др. животински отпадъци на вагонъ по 100 л.;

и) за яйца на вагонъ по 200 л., за 1 до 4 каси — 10 л. и за всъка каса надъ четиритъ по 2 л. — малки каси по 1 л.;

к) за завърка на пжтенъ листъ за вагонъ съ животни и животински продукти по 100 л.

Забележка. Колети до 10 кгр. отъ животински продукти за лична консомация се освобождаватъ отъ такси и пжтенъ листъ.

III. Такса за прегледъ на животни и сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ, които се пренасятъ изъ вътрешността и сезонно предвиждане:

а) за еднокопитни животни и едъръ рогатъ добитъкъ по 10 л. на глава;

б) за свини отъ 1 до 5 глави — 20 л. и за всъка свиня надъ петтъ — по 3 л.;

в) за овце, кози, ярета и агнета отъ 1—10 глави — 20 л., за всъка глава надъ десеттъ — по 1 л.;

г) за птици на вагонъ — 100 л. и отъ 1—2 кафеза — 20 л., за всъки кафезъ надъ двата — по 5 л. на кафезъ;

д) за кучета, безъ ловджийскитъ — по 20 л.;

е) за сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ отъ 1—10 кгр. — 10 л. и за всъки килограмъ бруто надъ десеттъ — по 10 ст. на килограмъ;

ж) за кости, рога, копита и други малоченни животински отпадъци — за вагонъ 50 л.;

з) за сезонно пасбищно предвиждане на едъръ добитъкъ, включително и за Гърция и Турция — по 5 л., а дребенъ и кучета — по 1 л. на глава.

Забележка. До 5 кгр. месни продукти и една тенекия сирене за лична консомация се освобождаватъ отъ такса и пжтенъ листъ.

IV. Отъ такси по туберкулинизирание на дойнитъ крави и по предпазното лѣчено прилагане на серумитъ и ваксинитъ:

а) за туберкулинизирание на дойнитъ крави на глава по 30 л. и по 20 л. на дойния добитъкъ на кооперираниитъ стопани-млъкари;

б) за двойна пастъорова ваксина на глава 10 л.;

в) за сѣроваксинация на глава едъръ добитъкъ по 5 л. — за дребенъ добитъкъ по 3 л. на глава;

г) за присаждане на свине на глава по 3 л.;

д) за овинизация на овце по 1 л. на глава;

е) за присаждане на кокошки — 20 ст. на глава, на гъски и др. — по 50 ст. на глава;

ж) за противобѣсно присаждане — по 50 л. на глава животна и по 5 л. за регистрацията на кучетата за борба съ болестта „бѣсъ“.

Забележка 1. За предпазно присаждане противъ антраксъ въ стационарнитъ огнища, както и серумъ противъ чумата по свинетъ, се даватъ безплатно.

Забележка 2. Общинскитъ свидетелства за произходъ и здраве на едрия рогатъ добитъкъ и конетъ до мѣстнитъ пазари се премахватъ и такси не се събиратъ. Такива свидетелства се даватъ безплатно само за овцетъ, козитъ и свинетъ.

V. За транзитирание на животни и животински продукти презъ България се взема за вагонъ по 300 л.

Безъ измѣнение.

Министъръ Д. Гичевъ: Моля Народното събрание да приеме следнитъ измѣнения въ чл. 5, алинея втора — такси за ветеринаренъ прегледъ на изнасянитъ за чужбина животни, сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ: по буква в — за овце, кози, агнета и ярета до 10 глави, таксата, вмѣсто 20 л., да бѣде 10 л.; по буква г — за изнасенитъ живи и заклани птици на глава, вмѣсто 40 ст., да бѣде 25 ст.; и по буква и — за яйца на вагонъ, вмѣсто по 200 л., да бѣде по 150 л.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ предложенитъ отъ г. министра на земледѣлието измѣнения въ букви в, г и и въ алинея втора на чл. 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 5 така, както се докладва отъ г. докладчика, съ приетитъ измѣнения, предложени отъ г. министра на земледѣлието, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л.): (Чете)

„Чл. 6. Разходитъ на фондоветъ се произвеждатъ по размѣритъ на действителнитъ имъ постѣпления.

Разрешава се на Св. Синодъ на българската църква да издава специални църковни марки, съ които да се облепватъ разни книжа и документи, издавани отъ църковнитъ учреждения на частни лица.

Приходитъ отъ църковнитъ марки се разпредѣлятъ по наполовина между Св. Синодъ и митрополиитъ и служатъ за засилване срдѣствата на фондоветъ за „Общочърковни нужди“ при Св. Синодъ и за „Еперхийски църковни нужди“ при митрополиитъ и се употребяватъ за културно-просвѣтни и благотворителни цели.

Видоветъ и количеството на църковнитъ марки и размѣритъ, по които се облепватъ съ такива марки книжата, издавани на частни лица отъ църковнитъ учреждения, се опредѣлятъ съ решение на Св. Синодъ и съ съгласие на митрополиита на външнитъ работи и на изповѣданията.

Съ прибавкитъ, които ви докладвахъ по-рано.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 6 съ измѣненията, които се докладваха по-рано, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л.): (Чете)

„Чл. 7. Съгласно чл. 10 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията, разрешава се: 1) Министерството на финанситъ да построи, пристрои, надстрои, поправи, отчужди или закупи здания за министерството, за митниции и данѣчни управления — всѣко едно надъ 500.000 л., отъ срдѣствата по бюджета на фонда „Общински налози“; 2) Министерството на народното просвѣщение да закупи мѣста и построи здания за санаториуми, планински и морски почивни станции за учители, всѣко едно надъ 500.000 л. отъ срдѣствата на фонда „Социално и културно подпомагане на учителитъ въ народнитъ училища“; 3) на Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти да построи и отчужди сгради, отъ които всъка една надъ 500.000 л.; 4) на Главната дирекция на пошитъ и пр. за постройки надъ 500.000 л. на т. п. станции и 5) на Министерството на търговията, промишлеността и труда да построи павильонъ при санаториума за грѣдоболни „Фердинандъ I“ при с. Искрецъ, надъ 500.000 л. по фонда „Обществени осигуровки“.

Закупуването, построяването и пр. на всѣко мѣсто или здание, на стойностъ отъ 500.000 л. до 5.000.000 л., става съ предварителното писмено съгласие на министра на финанситъ, а за стойностъ надъ 5.000.000 лева става съ предварително решение на Министерския съветъ, по докладъ на министра на финанситъ“.

Съ измѣненията, които ви докладвахъ по-рано.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 7, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л.): (Чете)

„Чл. 8. Проверката на смѣткитъ на фонда „Общински пжтища“, начинающа отъ 1929/1930 финансова година, се извършва отъ окръжната смѣтна палата въ София“.

Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 8, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л.): (Чете)

„Чл. 9. Отъ 1 юлий 1926 г. пенситъ за инвалидность, опредѣлени по закона за пенситъ на духовнитъ лица, служащи по ведомството на Българската православна църква, се изплащатъ отъ държавното съкровище“.

Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 9, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л.): (Чете)

„Чл. 10. Сумата 30.000.000 лева, опредѣлена съ закона за построяване болница на общественитъ осигуровки въ София, („Държ. вестникъ“ брой 3, отъ 4 априлъ 1927 г.) се измѣня на 45.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 10, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)

„Чл. 11. Разрешава се на фонда „Обществени осигуровки“:

1) да закупи или построи здание за Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки, борси на труда, лѣчебни станции, санаториуми и павильони, надъ 500.000 лева;

2) да се назначатъ свръхщатни данѣчни бирници за събиране сумитѣ по постановленията, издадени за нарушение на законитѣ за: „хигиената и безопасността на труда“, „контрола на парнитѣ котли и резервоари“, „обществени осигуровки“ и „настаняване на работа и осигуряване при безработица“. Сжщитѣ да събиратъ и вноситѣ за осигуровката „Злополука“ (чл. 35 отъ закона за общественитѣ осигуровки) и вноситѣ за заплатата на лѣкаритѣ въ предприятия съ повече отъ двеста работници и на лѣкаръ-инспекторитѣ при инспекцитѣ на труда (чл. чл. 22 и 24 отъ закона за хигиената и безопасността на труда), на които заплатитѣ и др. възнаграждения ще се изплащатъ отъ фонда „Обществени осигуровки“;

3) да се плаща на всички данѣчни бирници, включая и на свръхщатнитѣ, 1% възнаграждение върху събраниятѣ отъ тѣхъ вноски и глоби по постановления за нарушение на законитѣ за: „хигиената и безопасността на труда“, „обществени осигуровки“, „настаняване на работа и осигуряване при безработица“ и „контрола на парнитѣ котли и резервоаритѣ“ и по изпратенитѣ отъ Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки списъци, които да се удържатъ при отчитането на събраниятѣ суми“.

Съ измѣненіята, които докладвахъ по-рано.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Асенъ Бояджиевъ.

А. Бояджиевъ (раб): Предлагамъ отъ името на нашата група да се изхвърлятъ въ п. 1 думитѣ „борси на труда“. По-нататѣкъ, когато се докладва чл. 12, ще кажа защо правя това предложение. То е, защото тѣзи борси се превръщатъ на стачкоизмѣннически бюра.

Предлагамъ сжщо така да се замѣнятъ въ п. 2 думитѣ „да се назначатъ“ съ думитѣ „да се избератъ“ отъ работниците“.

Най-после предлагамъ да се заличи изцѣло п. 3.

Министъръ Г. Петровъ: Не съмъ съгласенъ съ тия предложения.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ предложението на народния представителъ г. Асенъ Бояджиевъ, така както го той изложи, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ чл. 11, съ измѣненіята, които се докладваха отъ г. докладчика по-рано, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)

„Чл. 12. Измѣняватъ се и се допълнятъ следнитѣ закони:

А. Законъ за хигиената и безопасността на труда.

Чл. 22 се измѣня така:

Въ всѣко заведение или предприятие, визирано въ чл. 1 отъ настоящия законъ, въ което работятъ 200 и повече работници и служаци, се назначава лѣкаръ, който да се грижи за здравето на работниците и служациитѣ, да имъ дава медицинска помощъ, да се грижи за чистотата и хигиената на заведението и предприятието, за работническитѣ кухни и жилища и за просвѣщаването на работниците върху въпроситѣ за хигиената и изобщо за водене на здравната медицинска служба въ предприятието.

Въ предприятие съ повече отъ 500 работника и служаци се назначава по единъ лѣкаръ за всѣки 500 души.

Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки може да назначава лѣкаръ и въ предприятие съ по-малко отъ 200 работници.

Лѣкарътъ е длъженъ да посещава предприятието или заведението всѣки день въ опредѣлени часове. Работодателитѣ на такива предприятия се задължаватъ да отдѣлятъ въ предприятието специална стая за лѣкаръ съ умивалникъ, една кушетка за прегледъ и единъ аптекенъ шкафъ съ необходимитѣ материали и лѣкарства за първа медицинска помощъ.

Лѣкарътъ се назначава и уволнява отъ Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки, той е неинъ органъ и е подчиненъ на нея.

Възнаграждението на лѣкаритѣ е месечно, опредѣля се отъ Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки въ зависимостъ отъ числото на работниците и мѣстонахождението на предприятието, предвижда се въ бюджета на фонда „Обществени осигуровки“ и се изплаща отъ него. Работодателитѣ сж длъжни да внасятъ въ края на всѣки месецъ въ Българската народна банка съ вносенъ листъ възнаграждение на назначенитѣ въ предприятия и заведения имъ лѣкари на приходъ на фонда „Обществени осигуровки“ по съответната смѣтка. За невнесенитѣ заплати и за внесенитѣ следъ 15 число на следващия месецъ тѣ плащатъ 20% глоба. Невнесенитѣ заплати и глобитѣ 20% се събиратъ по реда за събиране прѣжитѣ данѣци отъ държавнитѣ бирници по списъкъ, изпратенъ отъ Дирекцията на труда и Обществени осигуровки.

Когато предприятието преустанови работата си, то се освобождава отъ плащане възнаграждение на лѣкаря, когато само намали броя на работниците си, заплатата на лѣкаря се съответно намалява по решение на Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки. За тая целъ работодателятѣ е длъженъ съ заявление да уведоми съответната инспекция на труда още презъ месеца на преустановяване на работата или намаление на работниците.

Чл. 24 се измѣня така:

При Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки и при всѣка инспекция на труда се назначаватъ нужното число инспектори-лѣкари, завеждащи хигиеническата и медицинската служби. Заплатитѣ имъ се изплащатъ отъ фонда „Обществени осигуровки“. Направенитѣ разходи за заплатата на инспекторъ-лѣкаритѣ се разпредѣлятъ въ края на годината между работодателитѣ, които иматъ повече отъ 10 и по-малко отъ 200 работници и служаци и при които нѣма назначенъ специаленъ лѣкаръ, съгласно чл. 22, въ зависимостъ отъ броя на работниците и служациитѣ и броя на изплатенитѣ надници при тия предприятия и се внасятъ отъ работодателятѣ въ Българската народна банка на приходъ на фонда „Обществени осигуровки“ най-късно въ срокъ отъ единъ месецъ отъ съобщението имъ. Опредѣленитѣ отъ Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки вноски не подлежатъ на никакво оспорване.

Ако вноситѣ не бждатъ внесени доброволно, тѣ се събиратъ съ 20% глоба за закъснение по реда за събиране прѣжитѣ данѣци отъ държавнитѣ бирници по списъкъ, изпратенъ отъ Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки.

Б. Законъ за общественитѣ осигуровки.

Чл. 11 се измѣня така:

Ако следъ излѣкуването пострадалитѣ отъ злополука стане неспособенъ за работа, причинената му неработоспособность, нейното траене и категорията ѝ се установяватъ отъ комисия въ съставъ: двама лѣкари, инспектора по труда или неговия помощникъ и по единъ работникъ и работодателъ отъ съответния видъ производство.

На такъвъ пострадалъ се отпуска лична пенсия за злополука въ размѣръ на:

а) ако е станалъ съвършенно неспособенъ за работа, т. е. съ изгубена работоспособность 100%, годишната му пенсия се равнява на срѣдната му надница въ продължение на една година до злополуката, умножена на 300 и то само за личнитѣ пенсии. Ако такова лице се нуждае отъ постоянна чужда помощъ, получава и допълнително обезщетение въ размѣръ 800 л. месечно. Когато пострадалитѣ е получавалъ месечна заплата, годишната му пенсия при този случай се равнява на срѣдната му месечна заплата въ продължение на една година до злополуката, умножена на 10. Когато тѣзи пенсии отъ лични станатъ наследствени, изчислението имъ става по буква б.

б) Когато изгубената работоспособность е подъ 100%, пенсията се опредѣля съответно на процента на изгубената работоспособность, указанъ въ специално разписание къмъ правилника за приложение на настоящия законъ, на база срѣдната годишна надница въ продължение на една година до злополуката, умножена на 240. Ако пострадалитѣ е получавалъ месечна заплата, годишната му пенсия при този случай се равнява на срѣдната му месечна заплата въ продължение на една година до злополуката, умножена на 10.

Когато пострадалитѣ не е получавалъ надница или заплата или въобще не е билъ заплащанъ, а сжщо и когато е получавалъ по-малка отъ 30 л. надница или 700 л. месечна заплата, пенсията по букви а и б се изчислява върху 30 л. надница или 700 л. заплата.

Срѣдната надница или месечна заплата за през годината се определят от инспектора на труда, който анкетира злополука и я вписва в анкетния лист. Заинтересованата страна има право да иска, до разглеждането на преписката от комисията по чл. 47, втора анкета, като посочи доказателствата си. Резултатът от втората анкета е окончателен и не подлежи на никакво оспорване.

Нито една пенсия за злополука не може да бъде по-голяма от 42.000 л. годишно при 100% изгубена работоспособност, без помощта 800 л. Когато базата за изчисление на пенсията по буква б е над 42.000 л., пенсията се определя процентно от тази сума с оглед на изгубената работоспособност.

в) Когато изгубената работоспособност е в размър на 10 до 20% включително, на пострадалия се отпуска само еднократно обезщетение, равно на следващата му се пенсия, изчислена съгласно с буква б, съответно с изгубената работоспособност, за 5 години.

Забележка: Пенсията, отпускати вече, или които тепърва ще се отпуска, за злополуки, станали до 1 април 1932 г., се изплащат по размърите в сила до тази дата. За времето, обаче, след 1 април 1932 г. тия пенсии се ревизират служебно (административно) с постановление от министра на търговията, промишлеността и труда или упълномощеното от него длъжностно лице, според настоящето изменение, като надницата си остава същата. Пенсията до 12.000 л. годишно остават в същия размър, ако са били отпускати правилно. Ако някоя пенсия по-голяма от 12.000 л. годишно, според настоящето изменение, падне под тази сума, тя остава в размър на 12.000 л. годишно, ако е била правилно отпускната. Всички пенсии, които по сега действащия закон по каквито и да било причини са били неправилно отпускати, или размърът им е бил неправилно определен, или надницата погрешно вписана, но не са били обжалвани от управлението на фонда по надлежния ред, се ревизират от комисията по чл. 47 от закона за обществените осигуровки.

Чл. 37 се изменя така:

Във случай че определените вноски не бъдат доброволно внесени от работодателите в Българската народна банка — фонд „Обществени осигуровки“, в срок 2 месеца от деня на съобщението им, те се събират по реда за събиране прѣжити данъци от държавните бирници, въз основа на изпратените им от Дирекцията на труда и обществените осигуровки списъци, заедно с 20% глоба за закъснение. Управлението на фонда „Обществени осигуровки“ има право да разсрочи внасянето на вноски по-големи от 15.000 л. на три пъти, в срок 6 месеца.

Държавните и изборни учреждения предвиждат тия вноски ежегодно в бюджета, наред с кредитите за заплатата на работници и служаци и ги внасят в фонда веднага с влизане в сила на бюджета.

В алинея II на чл. 38 цифрите 2% и 3% стават 2.5% и 2.5%.

Към чл. 38, пред забележката, която си остава неизменна, се прибавят следните три нови алинеи:

Предприемачите по строителни обществени предприятия (държавни, окръжни, общински и на обществени учреждения) внасят: 2.5% за болест и майчинство и 2.5% за инвалидност и старост върху изплатените суми за надници на работници и служаци, които се удържат при изплащане на всяка ситуация. Когато плащанията на ситуацията не стават с платежна заповѣд срещу Българската народна банка, то преди да се изплати ситуацията следумите се удържат за фонда „Обществени осигуровки“ се внасят предварително с вносен лист в Българската народна банка в приход на фонда.

Предприемачите-работодатели са длъжни да вписват в осигурителната книжка на всеки работник контролния номер в вносна лист, с който са внесени следумите се удържат в приход на фонда на мѣстото, определено за депене на осигурителните марки.

За неудържане на следумите се удържат остават солидарно отговорни длъжностните лица, които са издали и визирали платежните заповѣди или са извършили плащането, ако то е станало не с платежна заповѣд срещу Българската народна банка.

Алинея I на чл. 43в се изменя така:

Там, където фондът няма лѣчебно заведение или не е назначил лѣкар за медицинска помощ на осигурените, последните са свободни да се обръщат за

лѣкарска помощ към онзи лѣкар между изброените в листата, към когото пожелаят. Изборът на един лѣкар от осигурения става за една година, ако е по обща медицина и за една болест, ако се изисква специално лѣкуване.

Към същия чл. 43в се прибавя следната нова алинея: Управлението на фонда може да назначава лѣкари за предварителен преглед на болните.

Нов член 50а. Вземанията на фонда „Обществени осигуровки“, произхождащи от дължими суми от продажба на осигурителни марки, от дължими вноски на осигурителни смѣтки, неправилно платени пенсии, неизплатени вноски по отпускати заеми и от глоби по законите за хигиената и безопасността на труда, обществените осигуровки, контрола на парните котли и резервоари и настаняване на работа и осигуряване при безработица са привилегирани наравно с вземането на държавата от прѣжити данъци. Дължимите суми от продажба на осигурителни марки, неправилно изплатените пенсии и неизплатените вноски по отпускати заеми се събират по реда за събиране на прѣжити данъци, по извлѣчение от смѣтка, представена от Дирекцията на труда и обществените осигуровки.

В. Закон за настаняване на работа и осигуряване при безработица.

Към чл. 27 се прибавя следната нова алинея:

Всички чужди подданици, които съгласно с настоящия член получават разрешение за оставане на работа в царството, при издаване на разрешителното внасят такси в фондови марки: общите работници — 50 л.; чиновниците и специалистите от всички професии — 100 л.; директорите, прокуристите и управителите — 1.000 л. Събраните по този начин суми се внасят в фонда „Обществени осигуровки“ по отделна смѣтка и се изразходват от управлението на фонда за уреждане и издръжка на „детски домове и градини“ в по-големите работнически центрове.

В чл. 42 след алинея III се прибавя нова алинея IV: Предприемачите по обществени предприятия (държавни, окръжни, общински и на обществени учреждения) внасят 1% за безработица върху изплатените суми за заплати и надници на работниците и служаци, които се удържат при изплащане на всяка ситуация. Когато плащането на ситуацията не става с платежна заповѣд, преди да се изплати същата, следумите се удържат се внасят предварително с вносен лист в Българската народна банка в приход на фонда „Обществени осигуровки“. Предприемачите-работодатели са длъжни да вписват в осигурителната книжка на всеки работник контролния номер в вносна лист, с който са внесени в приход на фонда следумите се удържат, на мѣстото, определено за депене на осигурителни марки. За неудържане следумите се удържат солидарно отговорни длъжностните лица, които са издали и визирали платежните заповѣди или извършили плащането, ако то става не с платежна заповѣд срещу Българската народна банка.

Г. Закон за контрола на парните котли и резервоарите.

Чл. 10 се изменя така:

Предвидените в чл. 9 такси се внасят в Българската народна банка в приход на фонда „Обществени осигуровки“ — смѣтка „Контрола на парните котли и резервоарите“.

Съ изменението, което ви докладвах по-рано.

Председателстващ Н. Шопов: По чл. 12 има предложение от народния представител д-р Георги Димитров в смисъл: (Чете) „Новата алинея към чл. 43в „Управлението на фонда може да назначава лѣкари за предварителен преглед на болните“ се заличава“.

Който приемат...

А. Бояджиев (раб): Искам думата.

Председателстващ Н. Шопов: Почакайте, да гласуваме предложението на д-р Димитров.

А. Бояджиев (раб): Не, искам думата преди гласуването.

Председателстващ Н. Шопов: Има думата народният представител г. Асен Бояджиев.

А. Бояджиев (раб): Г. г. народни представители! Сътия изменения, които се внасят в трудовите закони, са

правят нови ограничения на правата, които работниците имат както по закона за хигиената и безопасността на труда, така и по закона за обществените осигуровки, а също така и по безработицата. Азъ искамъ да се спра малко на тия въпроси или, по-право, где се спра на отдължителните членове отъ тия трудови закони, които се измѣнятъ съ законопроекта за бюджета на разнитѣ фондове и следъ това ще направя предложение.

Първо, по закона за хигиената и безопасността на труда. Тоя законъ не се отнася за земеделскитѣ, градски и други селско-стопански работници. Въ тоя смисълъ именно правя предложението — да се включатъ въ тоя законъ и земеделскитѣ работници, та и тѣ да се ползватъ отъ закона за хигиената и безопасността на труда.

А. Буковъ (з): Тази демагогия дикишъ нѣма да хване!

А. Бояджиевъ (раб): Чл. 18 отъ закона за хигиената и безопасността на труда урежува работното време. Вѣрно е, че работното време е урегулирано съ единъ царски указъ отъ 1924 г., но въ всѣки случай азъ смѣтамъ, че тоя членъ отъ закона за хигиената и безопасността на труда трѣбва да се координира съ тоя указъ, за да не съществува това противоречие, на което сме свидетели днесъ. Вънъ отъ туй, при наличността на една масова безработица — за която при разискванията по бюджета проекта на Министерството на търговията, промишлеността и труда азъ ви дадохъ много обстоятелства и неоспорими данни — азъ смѣтамъ, че ще трѣбва работното време да се намали даже и на по-малко отъ 8 часа. Защото когато 1/3 частъ отъ българскитѣ работници сѣ въ безработица, много умѣстно е да стане намаляване на работното време, безъ, разбира се, да се намаляватъ заплатитѣ.

А. Капитановъ (з): Трѣбва да се намали и яденето!

А. Бояджиевъ (раб): Затова ще искамъ по този чл. 18 отъ закона за хигиената и безопасността на труда да се предвиди 7-часовъ работенъ день.

Т. Бошнаковъ (з): Колко сънъ да се предвиди?

А. Капитановъ (з): Много еврейско е това „седемъ“! По-добре 6 часа!

А. Бояджиевъ (раб): Може и да е еврейско; нѣма значение, ние сме интернационалисти.

А. Капитановъ (з): То е, за да угодничишъ на евреитѣ, които управляватъ Русия.

А. Бояджиевъ (раб): Ние искаме да се промѣнятъ чароветѣ, презъ които се счита, че има нощна работа.

По чл. 21 отъ закона за хигиената и безопасността на труда, за бременнитѣ работници се предвижда 8 седмици почивка — 4 седмици преди и 4 седмици следъ раждането. Нашето искане е тая почивка да бѣде по 8 седмици преди и следъ раждането, защото явно е, че 4 седмици сѣ крайно недостатъчни, за да може работничката да се окопоти, следъ като се е освободила отъ бременността, а също така има опасност, когато тя работи повече отъ 8 седмици преди раждането, да завърши сигурно съ неблагоприятно раждане.

Вънъ отъ туй, предвижда се на бременнитѣ работници да се плаща половината отъ заплатата презъ времето, когато тѣ се ползватъ съ почивка. Ние смѣтаме, че трѣбва да имъ се плаща пълната заплата.

По медицинската помощъ въ предложението на правителството се предвиждатъ голѣми ограничения. Лѣкарски хигиенисти досега, споредъ чл. 22 отъ закона за хигиената и безопасността на труда, се предвиждаха за всѣко заведение, кждето има повече отъ 10 души работници, а сега, споредъ измѣнението, такива лѣкари се предвиждатъ за заведения или предприятия съ най-малко 200 души работници.

Министъръ Г. Петровъ: Имате грѣшка.

А. Бояджиевъ (раб): Каква грѣшка?! Така пише въ закона. (Чете) „Всѣко заведение или предприятие, визирано въ чл. 1 отъ настоящия законъ, въ което работятъ повече отъ 10 души работници, е длъжно да има лѣкаръ, който да се грижи за здравето на персонала. . .“

Министъръ Г. Петровъ: На коя страница?

А. Бояджиевъ (раб): На стр. 296. — Сборникъ на действащитѣ закони по Министерството на търговията, промишлеността и труда.

Министъръ Г. Петровъ: Кой членъ?

А. Бояджиевъ (раб): Чл. 22.

Министъръ Г. Петровъ: Вие не четете закона.

А. Бояджиевъ (раб): Какъ да не го чета!

Министъръ Г. Петровъ: Не четете закона, който е въ сила.

А. Бояджиевъ (раб): Ами какво чета?

Министъръ Г. Петровъ: Четете единъ по-старъ законъ, който е измѣненъ.

А. Бояджиевъ (раб): Защо е нужно да внасяте това измѣнение сега, да искате на 200 души работници да се назначава лѣкаръ?

Министъръ Г. Петровъ: То е измѣнено положение.

А. Бояджиевъ (раб): Вие сте го измѣнили съ заповѣдъ, съ декрети, но законътъ не е измѣненъ съ законъ. Тогава питамъ: какъвъ смисълъ има да внасяте това измѣнение, щомъ като това положение съществува? Оттегнете тогава това предложение, за да остане стариятъ законъ.

Министъръ Г. Петровъ: Нѣма да го оттегля, защото Вие не четете и не сравнявате! Този текстъ е на закона, който се измѣнява и въ който се говори за предприятия, които иматъ повече отъ 500 души работници, а по-долу има една алинея за предприятия, които иматъ по-малко отъ 200 души работници и дето министърътъ, при нужда, може да назначава лѣкаръ. Не четете!

А. Бояджиевъ (раб): Има ограничение: трѣбва да има 200 души работници, за да иматъ лѣкаръ-хигиенистъ. Вънъ отъ туй, предвижда се лѣкаритѣ-хигиенисти да бѣдатъ назначавани. Ние смѣтаме, че най-добре ще си гледа работата онзи лѣкаръ, който е препоръчанъ отъ работниците. Касае се за здравето на работниците и най-добре тѣ ще могатъ да избератъ лѣкаря, който ще се грижи за тяхното здраве и ще имъ дава съвети за здравето имъ. Затуй, вмѣсто да се назначаватъ, ние искаме да се избиратъ отъ работниците въ съответното предприятие и да се плащатъ отъ предприятието.

По-нататкъ, по въпроса за контрола и наказанията. Тукъ дохождамъ до чл. 25 отъ закона за хигиената и безопасността на труда. Въ тоя нещастенъ чл. 25 се предвиждатъ изборни помощници на окръжнитѣ инспектори по труда, но трѣбва да ви кажа, че откакто съществува законътъ за хигиената и безопасността на труда, сиречъ отъ 1917 г. и до тоя моментъ не сѣ произвеждали избори за помощници на окръжнитѣ инспектори по труда. Когато Янко Сакъзовъ бѣше министъръ на търговията и промишлеността, безъ труда — подчертавамъ това — той бѣше назначилъ избори за помощници-инспектори по труда, но, предъ страха, че тѣзи помощници-инспектори ще паднатъ въ рѣцетъ на другото течение, на истинскитѣ представители на работническата класа, а именно на Общия работнически синдикаленъ съюзъ тогава, който въ послѣствие бѣде разтуренъ, той отложи тия избори за неопредѣлено време и, слава Богу, до тоя моментъ тѣ не сѣ станали. Ние искаме да се произведатъ избори за тия помощници-инспектори, защото другояче ще ревизира единъ назначенъ инспекторъ или помощникъ-инспекторъ по труда, а другояче ще ревизира единъ такъвъ, който е избранъ отъ работниците. Назначениятъ е бюрократъ, често пѣти нѣма нищо общо съ работниците, често пѣти не познава тяхнитѣ нужди и става помощникъ-инспекторъ само за да получава заплата, а избраниятъ носи отговорностъ предъ своитѣ избиратели — работниците.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Г. Бояджиевъ! Минава Ви времето. Свършете!

А. Бояджиевъ (раб): 20 минути имамъ да говоря. Моля, недейте ме прекъсва!

Председателстващъ Н. Шоповъ: Тѣ минаха.

А. Бояджиев (раб): Азъ искамъ да си кажа думата по тия работнически закони, които се измѣняватъ съ предложения. Прави се такава предложение за измѣнение на работнически закони. Азъ не съмъ длъженъ да се държа въ рамките на туй предложение, а правя други предложения, защото съ чл. 12 отъ законопроекта за бюджета на фондовете се измѣняватъ тия и тия закони, а не отделни членове отъ тяхъ.

Но ние не само искаме да се произведатъ тия избори и да се предвидятъ и необходимитъ кредити, но искаме околнитъ инспектори по труда също така да бъдатъ изборни, защото изборнитъ инспектори най-добре ще могатъ да контролиратъ прилагането на трудовитъ закони.

Чл. 26 отъ закона за хигиената и безопасността на труда предвижда създаването на Върховенъ съветъ на труда и работническитъ застраховки, но на тоя Върховенъ съветъ на труда само името му е такова; фактически той нѣма нищо общо съ труда. И заради туй азъ ще направя предложение същиятъ да има другъ съставъ.

Министъръ Г. Петровъ: Този въпросъ не се разисква сега.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Къмъ А. Бояджиевъ) Това не е предметъ на законопроекта, който разискваме. Можете да говорите само по ония членове на закона, които сѫ предметъ на тоя законопроектъ.

А. Бояджиев (раб): Моля Ви се! Чл. 12 казва: (Чете) „Измѣняватъ се и се допълнятъ следнитъ закони“ ...

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля Ви се, г. Бояджиевъ! Нѣма да Ви позволя да говорите по материя, която не е предметъ на законопроекта. Разберете, че правилникътъ за вътрешния редъ на Народното събрание не допуска туй!

А. Бояджиев (раб): Закони измѣните. Ами четете, бе г-да: „Измѣняватъ се и се допълнятъ следнитъ закони“ ...

А. Буковъ (з): Членове е казано.

А. Бояджиев (раб): Е добре, защо азъ съмъ длъженъ да говоря само по тия членове, по които вие искате?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Правилникътъ Ви заповѣдва това.

А. Бояджиев (раб): Тогава пишете: измѣняватъ се едни-кои членове на законитъ, а вие пишете: измѣняватъ се закони.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: По материя, която не е предметъ на закона, нѣма да Ви позволя да говорите.

А. Бояджиев (раб): Какъ да не е предметъ на закона?

А. Капитановъ (з): Направете си предложението, джанъмъ.

А. Бояджиев (раб): Вие измѣнявате закони. По-нататъкъ вие отнемате свободния лѣкарски изборъ. И по бюджетопроекта на Министерството на търговията, промишлеността и труда азъ ви казахъ, че това е едно голѣмо посегателство, което е развълнувало не само работницитъ, но и лѣкаритъ.

А. Буковъ (з): Направете предложението си.

А. Бояджиев (раб): Асѣж вие трѣбваше да гласувате ...

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля, направете предложението.

А. Бояджиев (раб): Ще си обоснова предложението.

А. Буковъ (з): Какво ще го обосновавашъ? 20 минути минаха. Нѣма да говоришъ съ часове.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Измина Ви времето, г. Бояджиевъ.

А. Бояджиев (раб): Тоя въпросъ има ли го тукъ? Има го.

Х. Родевъ (нац. л): Нѣма го.

А. Бояджиев (раб): Има го. Питайте министра да ви каже.

Х. Родевъ (нац. л): Третира се една специална материя, а не цѣлиятъ законъ. Цѣлиятъ законъ не е предметъ на обсъждане.

А. Бояджиев (раб): Законътъ, който третира въпроса за лѣкаритъ, както и за общественитъ осигуровки, се измѣня и се премахва свободниятъ лѣкарски изборъ. Предложението на г. д-ръ Димитровъ третира точно тоя въпросъ. Вие го търпѣхте. Защо на мене не давате думата?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Г. Бояджиевъ!

А. Бояджиев (раб): Има го тукъ, въ вашия законопроектъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. Бояджиевъ! Чл. 46 не е предметъ на законопроекта. Така че по него не Ви позволявамъ да говорите, разберете! Направете предложението си.

А. Бояджиев (раб): Асѣж изглежда, че вие не четете самитъ предложения на вашето правителство. Третира се чл. 43 — не мога да го намѣря сега.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Предложение ще направите ли?

А. Бояджиев (раб): Ще направя, разбира се.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Дайте го.

А. Бояджиев (раб): Но оставете ме да говоря 20 минути, защото азъ приказвамъ не само за васъ, а и за ония, които сѫ вънъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Вие приказвате за ония, които сѫ тукъ.

А. Бояджиев (раб): И за ония, които сѫ вънъ, и които сѫ заинтересовани, и за тяхъ приказвамъ, а тъй вие, ако ...

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Нѣмате думата, г. Бояджиевъ. Отсега нататъкъ г. г. стенографитъ нѣма да отбелязватъ нищо отъ това, което говори г. Бояджиевъ.

А. Бояджиев (раб): (Продължава да говори)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Нѣмате думата.

А. Бояджиев (раб): (Продължава да говори)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има постъпило предложение отъ народния представител г. д-ръ Георги Димитровъ по чл. 12, съ което г. министърътъ не е съгласенъ. (Чете) „Къмъ измѣненята на чл. 43в, новата алинея „Управлението на фонда може да назначи лѣкари за предварителенъ прегледъ на болнитъ“ се заличава“. Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ прочетеното предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 12, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)

„Чл. 13. Постановленията, издадени за нарушение законитъ: „за хигиената и безопасността на труда“, „за общественитъ осигуровки“, „за настаняване на работа и осигуряване при безработица“ и „за контрола на парнитъ котли и резервоаритъ“ се подписватъ отъ министра на търговията, промишлеността и труда или отъ упълномощеното отъ него длъжностно лице.“

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитъ представители приематъ чл. 13 така, както се до-

кладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)
„Чл. 14. Осигурителните марки по фонда „Обществени осигуровки“ могат да бъдат отстъпвани съ до 3% от стойността им за разпродаване на пощенските каси, популярните банки, кредитните кооперации и на инвалидите, получаващи пенсии от фонда „Обществени осигуровки“, срещу предварително заплащане на стойността им. Никой от учрежденията или пенсионерите по фонда „Обществени осигуровки“, на които се възложи продажба на осигурителни марки, не може да ги продава по-скъпо от тяхната номинална стойност.“

Председателстващ Н. Шоповъ: Които от г. г. народните представители приемат чл. 14 така, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Б. Мелнишки (нац. л): (Чете)
„Чл. 15. Постановленията на чл. чл. 9, 10, 11 и 12 от закона за бюджета на разните фондове за 1931/1932 финансовата година остават в сила.“

Председателстващ Н. Шоповъ: Които от г. г. народните представители приемат чл. 15 така, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на точка 11 от дневния ред — първо четене на законопроекта за допълнение закона за санитарно-ветеринарната служба.

Моля г. секретаря да го прочете.

Замъстник-секретар А. Буковъ (з): (Прочита законопроекта изцяло, заедно с мотивите към него — вж. прил. Т. I, № 89)

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата народният представител г. Христо Мирски.

Х. Мирски (д): Г. г. народни представители! Смѣтамъ, че съ този законопроектъ се отнема автономията на общините, затова не мога да го гласувамъ въ тая му редакция. Чл. чл. 42 и 48 отъ досегашния законъ за санитарно-ветеринарната служба предвиждатъ другъ редъ за назначаване на ветеринарните лѣкари. Тѣ се назначаватъ и уволняватъ отъ министъра на земледѣлието и държавните имоти, обаче по представление на окръжните постоянни комисии и на общините. Тая редакция, която има законопроектьтъ, който сега разглеждаме, отнема правата на общинските съвети да се произнасятъ по назначението и уволнението на лицата, които се назначаватъ за ветеринарни лѣкари. Най-добре би било, когато отиде въпросъ въ комисията, да се възприеме онова, което е прокарано въ закона за народното здраве. Въ чл. 233 отъ този законъ е предвидено следното: (Чете) „Назначението на лѣкарите, аптекарите и пр. на окръжна или общинска служба става отъ съответните окръжни постоянни комисии или отъ общински съвети съ одобрение на Главната дирекция на народното здраве, която следи да бъдатъ назначавани само лица, отговарящи на предвидените въ настоящия законъ условия“. Значи оня, който ще одобрява назначението на общинския съветъ, ще се произнася само по въпроса, дали лицето отговаря на ценза за общински лѣкаръ, съгласно условията, предвидени въ закона, защото е необходимо, споредъ мене, когато се назначава отъ общинския съветъ единъ лѣкаръ, да се преценятъ преди всичко отъ ония, които ще бъдатъ въ контактъ съ него, и достойнствата му, и неговиятъ авторитетъ въ сръдцата, въ които ще се движи непосредствено. По-нататъкъ въ чл. 233 отъ закона за народното здраве се казва: „До получаване нужното одобрение, заповѣдта не се привежда въ изпълнение. Ако въ 15-дневенъ срокъ отъ изпращане заповѣдта не се получи мотивирано неодобрение на тая заповѣдъ, тя се счита одобрена и се прилага“. За да има съгласие въ всички наши закони, нужно е да бъде прокарана една система по уволнението и назначението на чиновниците, които сѣ отъ една и съща категория. Инакъ вършатъ се работи, които смѣтамъ, че не сѣ целесъобразни.

Едно е хубаво въ този законопроектъ, че се дава една гаранция, като назначаването на лицата ще става чрезъ конкурсъ, нѣщо, което въ досегашния законъ за санитарно-ветеринарната служба го нѣма.

Смѣтамъ, че като отиде този законопроектъ въ комисията, трѣбва да се съпостави съ закона за народното здраве и да се възприеме една редакция, за да може да се запази автономията на общинските съвети.

Председателстващ Н. Шоповъ: Има думата г. министърътъ на земледѣлието и държавните имоти.

Министъръ Д. Гичевъ: Г. г. народни представители! Общинските ветеринарни лѣкари иматъ да вършатъ една по-специална служба, която се значително различава отъ службата, която вършатъ участъковите или околийските ветеринарни лѣкари. Тѣ преди всичко се грижатъ за надзора на хранителните продукти отъ животински произходъ и като така за тая служба трѣбва да се предвидятъ специалисти по хранителните продукти отъ животински произходъ. Безспорно е, че службата, която има да вършатъ общините въ този случай, се явява едно допълнение на грижите на държавата въ това направление и въ никой случай тя не може да бъде въ противоречие съ държавната такава. Отъ известно време, за отъ много отдавна, у насъ всички служби по ветеринарното ведомство се заематъ изключително съ конкурсъ. Никой не може да стане околийски ветеринаренъ лѣкаръ, ако не издържи установения конкурсъ изпитъ; никой не може да стане окръженъ ветеринаренъ лѣкаръ, ако не отговаря на известния служебенъ цензъ или ако не издържи конкурсъ изпитъ. Предварително се съобщаватъ качествата на тия, които могатъ да се явятъ на конкурса, обявява се тяхниятъ списъкъ, обявява се и датата за конкурсния изпитъ, обявява се и ваканцията, за която се иска конкурса, и който излѣзе най-добъръ отъ явилите се 10-15 кандидати, той се допуска да заеме длъжността. Съ това, което искаме сега да узаконимъ, което въ сѣщностъ много малко се различава отъ съществуващите сега законоположения, ние цѣлимъ именно да можемъ да подберемъ такива специалисти ветеринарни лѣкари, специалисти върху хранителните продукти отъ животински произходъ, и, най-важното, да стабилизираме тяхното положение, да се знае, че тяхното положение зависи изключително отъ тяхната добросъвестностъ. Защото днесъ тѣ на много мѣста сѣ играчка въ ръцете на кметове, помощник-кметове и общински съветници. На васъ сѣ известни скандалните случаи, които се изнесоха тукъ, въ София, неотдавна, когато единъ ветеринаренъ лѣкаръ конфискува едно прасенце и когато му казали, че то е на единъ помощник-кметъ, веднага наставя смущение, една голѣма тревога въ цѣлото ветеринарно отдѣление на общината, тичане насамъ-натамъ и т. н. Всички тия хора трѣбва да ги направимъ по-малко зависими отъ мѣстните партизани, по-добросъвестни, по-изпълнителни, но най-важното, казвамъ, по-независими при изпълнението на тяхния общественъ служебенъ дългъ. Това именно е съображението — никакви други съображения нѣмаме — да можемъ да изгонимъ партизанщината и да направимъ тия служители по-малко зависими отъ партизаните — което ни е накарало да внесемъ настоящето измѣнение на закона за санитарно-ветеринарната служба.

Р. Василевъ (д. сг): Съ назначението на седмочленната комисия въ София се назначи и ветеринарниятъ лѣкаръ направо, безъ конкурсъ.

Министъръ Д. Гичевъ: Кое то бѣше неправилно.

Р. Василевъ (д. сг): Сега той ще бъде ли засегнатъ?

Обаждатъ се: Да се гласува.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народните представители приематъ по принципъ законопроекта за допълнение закона за санитарно-ветеринарната служба, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

С. Даскаловъ (з): Предлагамъ спешностъ.

Х. Мирски (д). Въпросъ за спешностъ не може да става, щомъ като една парламентарна група отсъствува. Нека законопроектьтъ отиде въ комисията.

С. Даскаловъ (з): Ти си самъ; где ви е групата?

Председателстващ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народните представители е съгласенъ да се приеме по спешностъ

на второ четене законопроекта за допълнение закона за санитарно-ветеринарната служба, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Замѣстник-секретарь А. Буковъ (з): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за допълнение закона за санитарно-ветеринарната служба“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието.

Замѣстник-секретарь А. Буковъ (з): (Чете)

„Членъ единственъ. Общинскитѣ ветеринарни лѣкари, включително и столичнитѣ, сѣ специализи по надзора на хранителнитѣ продукти отъ животински произходъ и назначението имъ, следъ конкурсенъ изпитъ, както и уволняването имъ по дисциплинаренъ редъ, става направо отъ министра на земледѣлието и държавнитѣ имоти.“

Настоящиятъ законъ отмѣня всички общи и специални закони, които му противоречатъ“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитѣ представители приема членъ единственъ, както се прочете, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Г. г. народни представители! Предлагамъ за утрешното заседание следния дневенъ редъ:

Трето четене законопроектитѣ:

1. За измѣнение т. т. 11 и 13 на чл. чл. 88 и 67 отъ законитѣ за градскитѣ и селскитѣ общини.
2. За измѣнение и допълнение на закона за облекчение

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 89.

работата на Върховния касационенъ съдъ.

3. За отстъпване даромъ на Ортакъойската градска община държавна сграда и пр.

4. За бюджета на разнитѣ фондове за 1932/1933 ф. г.

5. За допълнение закона за санитарно-ветеринарната служба.

6. Второ четене законопроекта за пенситѣ за изслужено време — продължение разискванията.

7. Второ четене предложението за измѣнение и допълнение нѣкои членове отъ правилника за вътрешния редъ и пр.

Одобрение предложенията:

8. За одобрение на конвенцията, декларацията, протоколитѣ и заключителния актъ, приети отъ Международната конференция при Обществото на народитѣ въ Женева на 17 юний 1925 г.

9. За одобрение подписаната въ Женева на 21 май 1931 г. конвенция за създаването на едно Международно дружество за ипотечаренъ земеделѣлски кредитъ.

10. За одобрение допълнителната конвенция между България и Белгия, сключена въ София на 4 юний 1932 г. и пр.

11. Първо четене законопроекта за допълнение чл. чл. 12, 14 и 36 отъ закона за Българската земеделѣлска банка.

Доклади:

12. На комисията по Министерството на правосъдието относно искането за затваряне и сѣдене народнитѣ представители К. Русиновъ и А. Наумовъ.

13. На прощетарната комисия. Който приемагъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Закривамъ заседанието.

(Закрито въ 20 ч. и 10 м.)

Председателъ: АЛ. МАЛИНОВЪ

Секретарь: БОР. НЕДКОВЪ

Подпредседатели: { Н. ЗАХАРИЕВЪ
Н. ШОПОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ